

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ**

A large, stylized graphic of the Serbian flag, consisting of a red upper half and a blue lower half, separated by a wavy white line. The graphic is positioned on the left side of the page, partially overlapping the title text.

**МИГРАЦИОНИ ПРОФИЛ
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ЗА 2020.
ГОДИНУ**

Скраћенице

АП	Аутономна покрајина
БиХ	Босна и Херцеговина
ДР Конго	Демократска Република Конго
ДКП	Дипломатско конзуларно представништво
ЕУ	Европска унија
ЕК	Европска комисија
ЕЗ	Европска заједница
ИРЛ	Интерно расељена лица
ИОМ	Међународна организација за миграције
ЈАР	Јужноафричка Република
КПЗ	Казнено поправни завод
МРЗБСП	Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања
МЉМПДД	Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог
КИРС	Комесаријат за избеглице и миграције Републике Србије
НБС	Народна банка Србије
НР Кина	Народна Република Кина
НСЗ	Национална служба за запошљавање
РЗС	Републички завод за статистику
САД	Сједињене Америчке Државе
СГП	Станица граничне полиције
СР Немачка	Савезна Република Немачка
С. Македонија	Северна Македонија
СРЈ	Савезна Република Југославија
СФРЈ	Социјалистичка Федеративна Република Југославија
УН	Уједињене нације
УАЕ	Уједињени Арапски Емирати
УГП	Управа граничне полиције

Садржај

Скраћенице.....	2
А. УВОД	4
Б1. Општа прекогранична покретљивост	5
1.1. Издавање виза.....	5
1.2. Прекогранична покретљивост која не спада у миграције	7
Б2. Међународне миграције, одобрења привременог боравка, стално настањена популација и натурализација.....	8
2.1. Имиграција.....	8
2.2. Одобрење привременог боравка	10
2.3. Странци стално настањени у Републици Србији.....	14
2.4. Радна имиграција.....	15
2.5. Страни студенти.....	20
2.6. Стицање држављанства	21
2.7. Емиграција	23
Б3. Статистика која се односи на превенцију илегалног уласка и боравка	29
3.1. Спречавање илегалног уласка у Републику Србију.....	29
3.2. Враћање лица која илегално бораве у Републици Србији	31
3.3. Асистирани добровољни повратак	34
3.4. Трговина људима.....	35
Б4. Статистике о присилним миграцијама и праву на азил	39
4.1. Странци који су изразили намеру да поднесу захтев за азил и тражиоци азила.....	39
4.2. Одлуке првостепеног органа о захтевима за азил.....	40
4.3. Одлуке другостепеног органа по изјављеној жалби на одлуке о захтевима за азил	41
4.4. Одлуке на основу управних спорова	41
4.5. Повратници по Споразуму о реадмисији	41
4.6. Избеглице према Закону о избеглицама	54
4.7. Интерно расељена лица (ИРЛ).....	55
Б5. Статистика о унутрашњим миграцијама.....	58
Б6. Агенда 2030 и Циљеви одрживог развоја (ЦОР)	62
6.1. Укључивање показатеља у контекст потциљева који су специфични за миграције и односе се на миграције у оквиру Циљева одрживог развоја	62
6.2. Национални показатељи за тражиоце азила и лица којима је одобрено право на азил у Републици Србији у оквиру Агенде 2030 и Циљева одрживог развоја (ЦОР)	68
Б7. ЗАКЉУЧАК	85
Ц. ГУБИЦИ УСЛЕД COVID-19 ПАНДЕМИЈЕ НА РАЗЛИЧИТЕ МИГРАНТСКЕ КАТЕГОРИЈЕ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ	87
Прилог 1: Листе табела и графикана.....	92
Табеле	92
Графикони	94
Анекс 1	95

А. УВОД

Миграциони профил представља документ који обједињује податке о свим категоријама миграната у земљи, разврстане у складу са Уредбом 862/2007 Европског парламента и Савета од 11. јула 2007. године о Статистици заједнице о миграцији и међународној заштити, као и опис и анализу свеукупног стања миграција у Републици Србији. Израда Миграционог профила и његово редовно ажурирање била је обавеза Републике Србије из Мапе пута за визну либерализацију, али и специфични циљ Стратегије за управљање миграцијама („Службени гласник РС”, број 59/09).

Република Србија већ 11 година заредом самостално израђује Миграциони профил Републике Србије. Од надлежних институција се прикупљају подаци о различитим категоријама миграната и тиме се успоставља редовно ажурирања профила на годишњем нивоу, а комплетан процес води Комесаријат за избеглице и миграције.

Миграциони профил представља свеукупан преглед статистика о миграцијама и миграционим политикама у земљи како би актерима који се баве управљањем миграцијама и широј јавности дао свеобухватни увид у стање миграција. Прецизни подаци су неопходни ради планирања и предузимања одговарајућих мера у циљу свеобухватног управљања миграционим токовима. Поред тога што даје преглед свих података о мигрантима и служи као средство праћења миграционих токова и трендова у земљи. Миграциони профил настоји да идентификује и анализира кључне изазове у области миграција. Примарни подаци за израду овог инструмента су званичне статистике које прикупљају надлежни органи, а у изради документа се користе и подаци међународних организација и стручњака, као и релевантне студије и истраживања.

Основна идеја Миграционог профила је да служи као инструмент који ће помоћи државним актерима у планирању адекватних миграционих политика, као и представницима цивилног друштва и академске заједнице у анализи актуелних миграционих токова. Редовно годишње ажурирање омогућава бољи увид у укупно стање миграција у земљи. Овај документ има за циљ да обезбеди надлежним органима у Републици Србији увид у релевантне миграционе трендове и последично омогући развој политика и усвајања потребних прописа у области управљања миграцијама. У

међувремену се Миграциони профил стално унапређује на глобалном нивоу и израђује се друга генерација профила под називом проширени Миграциони профил.

На целокупну слику миграција у 2020. години, како у свету, тако и у Републици Србији, утицало је проглашење пандемије корона вируса. Значајне последице остављене су на економску ситуацију у земљама, као и на природно и механичко кретање становништва.

Услед проглашене пандемије корона вируса, у Републици Србији је 16. марта 2020. године уведено ванредно стање које је било на снази до 6. маја 2020. године, када је исто укинато, с тим да су због чињенице да још увек није укинута пандемија на светском нивоу, задржане одређене мере, укључујући и праћење епидемиолошки значајних контаката са циљем смањивања епидемиолошког ризика. Влада Републике Србије је у том смислу у току трајања ванредног стања донела низ мера и аката у складу са Уставом Републике Србије и законима, са циљем да се пре свега спречи ширење заразе корона вирусом међу свим грађанима Републике Србије и свих других лица која су се у том тренутку налазила у Републици Србији.

У складу са поменутим, један део овог Миграционог профила биће посвећен управо губицима услед пандемије корона вируса на различите мигрантске категорије у Републици Србији.

Такође, први пут у Миграционом профилу су укључени показатељи у контексту потциљева који су специфични за миграције и односе се на миграције у оквиру Циљева одрживог развоја, као и показатељи за тражиоце азила и лица којима је одобрено право на азил у Републици Србији у оквиру Агенде 2030 и Циљева одрживог развоја (ЦОР). Показатељи који су специфични за миграције, урађени су заједно са ИОМ-ом, док су показатељи за тражиоце азила и лица којима је одобрено право на азил у Републици Србији урађени су заједно са УНХЦР-ом.

У Акесу 1 овог документа, представљен је наратив, до сада израђених матрица за област ирегуларних миграција и управљање границом, а по угледу на четири кључна стуба политике миграција у оквиру ЕУ. Матрице су представљене на сајту Комесаријата за избеглице и миграције, на које упућује и линк представљен у тексту.

Б1. Општа прекогранична покретљивост

1.1. Издавање виза

Уредба ЕУ о визним прописима (Уредба Европског парламента и Савета (ЕЗ) број 810/09), регулише начин издавања виза, као и извештавања о издавању виза. Према овој уредби, издавање виза потребно је пратити одвојено за тип виза А и Ц. У Републици Србији за сада није могуће пратити издавање виза на овај начин.

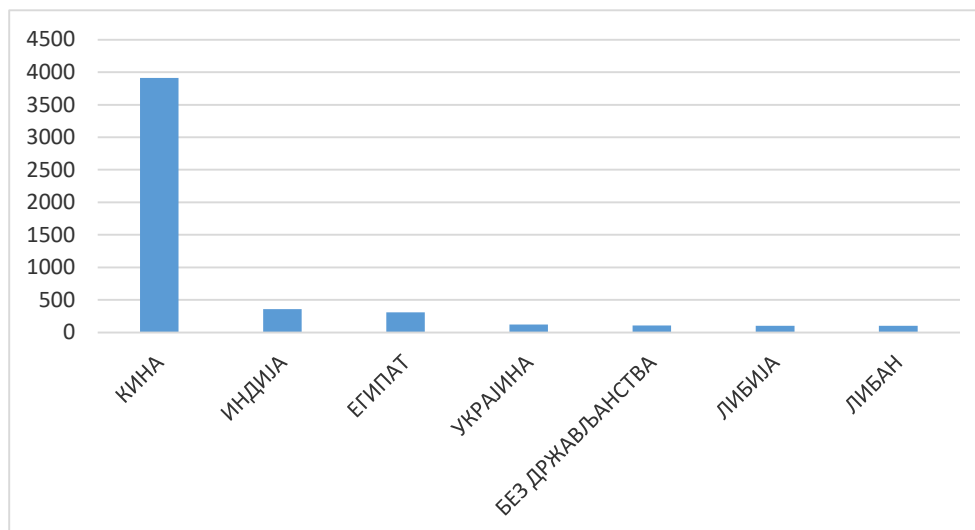
У 2020. године број издатих виза је смањен у односу на претходну годину са 11.117 на 6.638. Највећи број виза издата је држављанима НР Кине. Држављани из 125 земаља света су у 2020. години аплицирали за визу Републике Србије, а највећи број је, као и у претходном периоду, издат држављанима Кине (58,95%) и Индије (5,41%). Држављанима НР Кине је од укупног броја виза одобрена скоро свака друга, са значајном трендом повећања у односу на претходне године. То упућује на значајан удео радних миграција из ове азијске државе.

Табела 1: Издате визе у 2020. години према држављанству и полу подносиоца захтева за визу

Држава	Број издатих виза	%	Мушкарци	%	Жене	%
НР КИНА	3.913	58,95%	3.628	92,7%	285	7,3%
ИНДИЈА	359	5,41%	332	92,5%	27	7,5%
ЕГИПАТ	311	4,69%	269	86,5%	42	13,5%
УКРАЈИНА	120	1,81%	90	75,0%	30	25,0%
БЕЗ ДРЖАВЉАНСТВА	105	1,58%	70	66,7%	35	33,3%
ЛИБИЈА	102	1,54%	80	78,4%	22	21,6%
ЛИБАН	101	1,52%	81	80,2%	20	19,8%
ФИЛИПИНИ	96	1,45%	21	21,9%	75	78,1%
АЛЖИР	88	1,00%	70	79,5%	18	20,5%
ИРАК	85	1,28%	63	74,1%	22	25,9%
ИРАН	78	1,18%	46	59,0%	32	41,0%
ЈАР	77	1,16%	30	39,0%	47	61,0%
БАНГЛАДЕШ	68	1,02%	67	98,5%	1	1,5%
РУСКА ФЕДЕРАЦИЈА	63	0,95%	35	55,6%	28	44,4%
ТУРСКА	59	0,89%	57	96,6%	2	3,4%
УЗБЕКИСТАН	57	0,86%	40	70,2%	17	29,8%
СИРИЈА	51	0,77%	37	72,5%	14	27,5%
СР НЕМАЧКА	49	0,74%	41	83,7%	8	16,3%
НИГЕРИЈА	47	0,71%	38	80,9%	9	19,1%
МАРОКО	43	0,65%	28	65,1%	15	34,9%
ЈОРДАН	42	0,63%	33	78,6%	9	21,4%
ОСТАЛО	724	11,21%	447	61,7%	277	38,3%
УКУПНО	6.638	100,00	5.603	84,4%	1.035	15,6%

Извор: Министарство спољних послова

Графикон 1: Издате визе у 2020. години према држављанству подносиоца захтева за визу

Извор: Министарство спољних послова

Посматрано према полу, нешто преко 84% виза изадато је припадницима мушке популације.

Као и претходних година, тренутне евиденције у Министарству спољних послова не омогућавају разликовање издатих виза према типу¹, па се не може знати за које сврхе су издате.

1.2. Прекогранична покретљивост која не спада у миграције

Подаци о прекограничној покретљивости важан су показатељ међународног положаја једне земље, како у географском погледу, тако и са становништа саобраћаја и транзита. Такође, овај податак је значајан и у погледу туризма, пословних активности, едукативних садржаја и др. Према подацима Министарства унутрашњих послова у 2020. години, регистровано је близу 17 милиона улазака у Републику Србију и нешто мало преко 17 милиона излазака из Републике Србије. Већи број улазака и излазака регистрован код страних држављана у односу на држављана Републике Србије. Овај број улазака и излазака је скоро дупло смањен у односу на претходне године, услед затварања граница како Републике Србије тако и осталих држава, али и мера које су се спроводиле због проглашене пандемије COVID-19.

Табела 2: Прекогранична покретљивост у Републици Србији у 2020. години

	Број улазака у Републику Србију	Број излазака из Републике Србије
Држављани Републике Србије	6.901.611	7.172.299
Страни држављани	9.979.415	9.868.788
Укупно	16.810.026	17.041.087

Извор: Министарство унутрашњих послова

¹ Врсте виза су: аеродромска транзитна виза (виза А), виза за краћи боравак (виза Ц) и виза за дужи боравак (виза Д) (чл. 19. Закона о странцима РС).

Код наведених података, као и претходне године, није могуће даље разврставати прекограничну покретљивост према сврси уласка у Републику Србију, већ је могуће само регистровање укупног број лица која су ушла у Републику Србију и из ње изашла, на било ком граничном прелазу.

Б2. Међународне миграције, одобрења привременог боравака, стално настањена популација и натурализација

Праћење међународних миграција у Републици Србији усклађује се са оквиром и стандардима ЕУ, дефинисаним Уредбом о статистици Заједнице о миграцији и међународној заштити (ЕЗ бр. 862/2007). Ова уредба дефинише основне појмове, категорије и индикаторе преко којих се прате међународне миграције и међународна заштита у подручју ЕУ. Подаци о међународним миграционим токовима и карактеристикама међународних миграната у Републици Србији у овом поглављу изложени су у складу са законским прописима, односно односе се на регуларне мигранте.

Услед нових потреба Европске уније, у погледу статистике о миграцијама и међународној заштити и због тога што се карактеристике миграција брзо мењају, потребно је било успоставити оквир којим би се омогућио брз одговор на промене у потребама повезанима са статистиком о миграцијама и међународној заштити. У складу са поменутим, Европски парламент је у јуну 2020. године донео Уредбу (ЕУ) 2020/851 о измени Уредбе (ЕЗ) бр. 862/2007 о статистици Заједнице о миграцијама и међународној заштити. Такође, ово је било неопходно и због чињенице да је статистика о миграцијама и међународној заштити кључна за анализу, обликовање и евалуацију читавог низа политика, посебно у погледу одговора на долазак особа које траже заштиту у Европи, с циљем утврђивања и примене најбољих политика.

2.1. Имиграција

Имиграција или досељавање је дефинисана чланом 2. Закона о управљању миграцијама („Службени гласник РС”, број 107/12) као пресељавање у Републику Србију из неке друге државе, која траје или се очекује да ће трајати дуже од 12 месеци. Оваква дефиниција и праћење имиграције усклађено је са Уредбом о статистици Заједнице о миграцији и међународној заштити.

У 2020. највећи број имиграната је био из НР Кине и Руске Федерације (45,2%% и 24,1%). Оно што се јасно уочава компарацијом претходне и посматране године јесте скоро три пута већи удео имиграната из Кине.

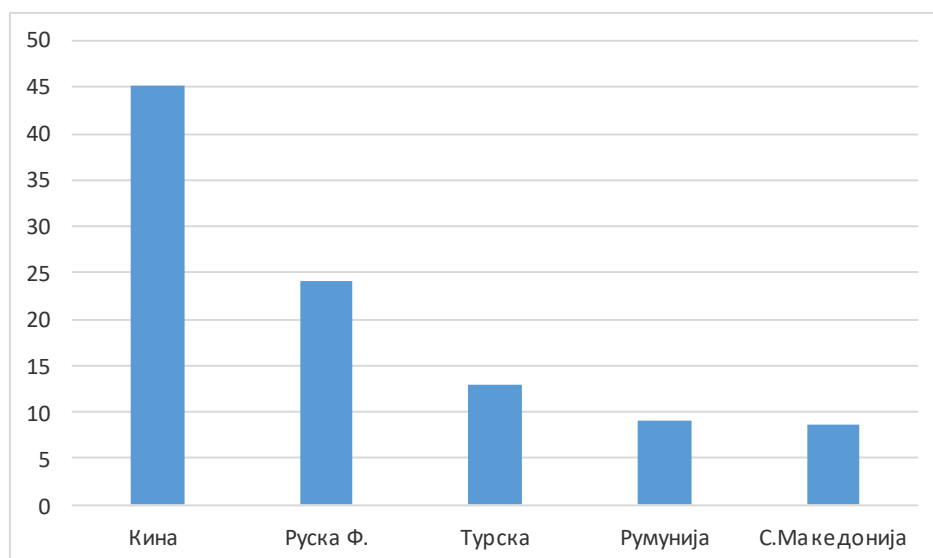
Табела 3: Државе чији су држављани најбројнији у имигрантској популацији у Републици Србији у 2019. и 2020. години

	2019		2020.
Држављанство	Удео у укупној имиграцији у %	Држављанство	Удео у укупној имиграцији у %

Руска Ф.	16,9	Кина	45,2
Кина	16,1	Руска Ф.	24,1
Турска	6,5	Турска	13,0
С.Макед	5,1	Румунија	9,0
Украјин	4,8	С.Македонија	8,6
Укупно	49,4	Укупно	99,9

Извор: Министарство унутрашњих послова

Графикон 2: Државе чији су држављани најбројнији у имигрантској популацији у Републици Србији у 2020. години

Извор: Министарство унутрашњих послова

Посматрано према полу, приметне су значајне разлике према земљи порекла имиграната. Наиме, значајније учешће женског становништва је код држављана Руске Федерације и НР Кине.

Табела 4: Најбројнија имигрантска популација у Републици Србији у 2019. и 2020. години, према држављанству и полу

Држављанство	2019
--------------	------

	укупно	жене %
Руска Фед.	4.125	45,4
Кина	3.935	27,4
Турска	1.578	9,9
С. Македонија	1.215	60,8
Украјина	1.185	38,5
2020		
Држављанство	укупно	жене %
Кина	8.828	8,6
Руска Ф.	4.711	13,4
Турска	2.539	2,5
Румунија	1.743	6,3
Р.С.Македонија	1.687	5,3

Извор: Министарство унутрашњих послова

2.2. Одобрење привременог боравака

Према Закону о странцима ("Сл. гласник РС", бр. 24/2018 и 31/2019), у члану 40. се наводи да је привремени боравак дозвола боравака страног држављанина у Републици Србији и да се може одобрити странцу који намерава да борави у Републици Србији дуже од 90 дана по основу: запошљавања, школовања или учења српског језика, студирања, учествовања у програмима међународне размене ученика или студената, стручне специјализације, обуке и праксе, научно истраживачког рада или друге научно образовне активности, спајања породице, обављања верске службе, лечења или неге, власништва над непокретности, хуманитарног боравака, статуса претпостављене жртве трговине људима, статуса жртве трговине људима и других оправданих разлога у складу са законом или међународним уговором.

У 2020. години издато је 11.306 одобрења привременог боравака први пут. Највише одобрења је издато држављанима НР Кине, Турске и Руске Федерације.

Табела 5: Лица којима је издато одобрење за привремени боравак први пут, према држављанству у 2020. години

Држављанство	2020.	
	Број издатих одобрења	Удео у укупном броју издатих одобрења (%)
НР Кина	3.718	32,8
Турска	2.105	18,6
Руска Федерација	1.295	11,4
Р.Северна Македонија	271	2,5
Хрватска	254	2,4
Остало	3.663	32,3
Укупно	11.306	100

Извор: Министарство унутрашњих послова

Разврставањем према основи одобрења, у 2020. години, најчешћи основ за добијање привременог боравка први пут било је по основу рада (68,1%) и представља исти тренд у односу на претходну годину. На почетку деценије, као најзначајнији основ боравка је било спајање породице, док је данас тај тренд значајно измењен у корист радних дозвола. Удео лица на школовању, као основа за одобрење привременог боравка први пут, опада и у 2020. години је 497 лица или 4,5%.

Табела 6: Одобрења привременог боравка издата први пут према основи одобрења, 2019. и 2020. година

Основа одобрења	2019.		2020.	
	Број	%	Број	%
Спајање породице	2.236	20,1	2.670	23,6
Рад	7.740	69,6	7.704	68,1
Образовање	622	5,6	497	4,5
Остало	521	4,7	435	3,8
Укупно	11.119	100	11.306	100

Извор: Министарство унутрашњих послова

Приликом разврставања по држављанству, уочава се да је у 2020. години, као и у претходном периоду и даље највећи број држављана Кине који су добили одобрење привременог боравка по основу рада, и то скоро свако друго лице (45,7%).

Табела 7: Одобрења привременог боравка на основу рада издата први пут 2019. и 2020. године, према држављанству

Држављанство	2019.		2020.		
	Број лица	%	Држављанство	Број лица	%
Кина	1.448	18,7	Кина	3.545	45,7
Руска Фед.	1.440	18,6	Турска	2.015	26,2
Турска	1.239	16,0	Руска Ф.	599	7,8
Украјина	533	6,9	БиХ	134	1,8
Белорусија	296	3,8	Румунија	119	1,5
Индија	280	3,6	Италија	94	1,3
Румунија	253	3,3	Албанија	92	1,2
БиХ	180	2,3	Р.С.Македонија	70	1,0
Италија	156	2,0	Индија	69	0,9
Пољска	128	1,7	Немачка	59	0,8
Остало	1.787	23,1	Остало	908	11,8
Укупно	7.740		Укупно	7.704	100

Извор: Министарство унутрашњих послова

Одобрење привременог боравка издатог први пут по основу спајања породице највише је заступљено код држављана Руске Федерације и тај тренд се није променио у односу на претходну посматрану годину.

Табела 8: Одобрења привременог боравака на основу спајања породице издата први пут, 2019. и 2020. година

Држављанство	2019.		2020.		
	Број лица	%	Држављанство	Број лица	%
Руска Фед.	446	20,0	Руска Ф.	460	17,2
Кина	171	7,6	Р.С. Македонија	168	6,2
БиХ	148	6,6	Црна Гора	157	5,9
С. Македонија	137	6,1	Хрватска	155	5,8
Црна Гора	132	5,9	Кина	114	4,4
Украјина	111	5,0	САД	95	3,5
Остало	1.091	48,8	Остало	1521	57,0
Укупно	2.236	100	Укупно	2.670	100

Извор: Министарство унутрашњих послова

Подаци о одобрењу привременог боравака по основу школовања издатих први пут показују да се број доста смањио током 2020. године у односу на 2019. годину (са 622 на 497) и то вероватно услед проглашене пандемије корона вируса. Томе у прилог иде национална структура која показује да поред држављана Кине, највећи удео чине држављани из региона.

Табела 9: Одобрења привременог боравака по основу школовања издата први пут, 2020. година

Држављанство	2020.	
	Број лица	%
Црна Гора	34	6,8
Руска Ф.	28	5,8
Кина	20	4,0
Хрватска	20	4,0
БиХ	19	3,8
Остало	376	75,6
Укупно	497	100

Извор: Министарство унутрашњих послова

Посматрано по полу, међу лицима којима је одобрен привремени боравак први пут по основу рада доминира мушка популација, код спајања породица доминира женска популација, док је код захтева за школовање удео оба пола релативно уједначен. Тај тренд је био заступљен и у ранијим периодима и наставља се и у 2020. години.

Табела 10: Одобрења привременог боравака издата први пут према полу, за 2019. и 2020. годину

Основ одобрења	2019.			2020.		
	Мушкарци %	Жене %	Укупно %	Мушкарци %	Жене %	Укупно %

Рад	88,1	11,9	100	91,3	8,7	100
Спајање породице	38,4	61,6	100	34,3	65,7	100
Образовање	56,3	43,7	100	49,9	50,1	100

Извор: Министарство унутрашњих послова

У 2020. години издато је укупно 26.391 одобрења привременог боравака и уочава се пораст у односу на 2019. годину (24.421). Највећи број одобрења издат је за држављане НР Кине (25%) и Руске Федерације (14,7%).

Табела 11: Одобрења привременог боравака важећа на крају 2020. године, према држављанству

Држављанство	Број лица	%
Кина	6.609	25,0
Руска Ф.	3.887	14,7
Турска	2.489	9,5
Р.С. македонија	1.156	4,5
Либија	747	2,8
Остало	11.503	43,5
Укупно	26.391	100

Извор: Министарство унутрашњих послова

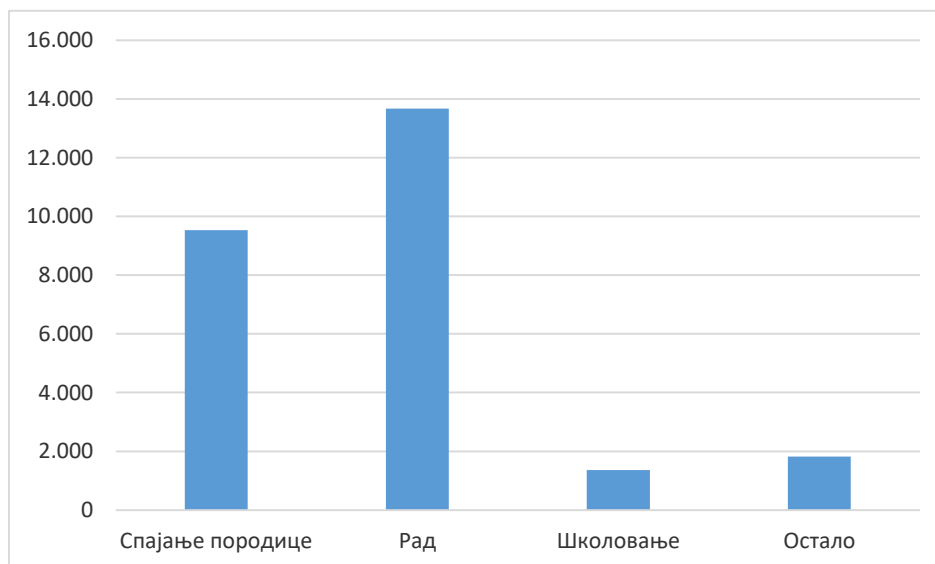
Као и код одобрења боравака први пут, највећи број одобрења важећих на крају 2020. године био је по основу рада. Одобрење по основу рада је добило 51,8% лица. Тренд се променио у односу на 2019. годину, када је највећи број одобрења важећих на крају године био на основу спајања породице.

Табела 12: Одобрења привременог боравака важећа на крају 2020. године, према основу одобрења

Врста основа одобрења	Број лица	%
Спајање породице	9.533	36,1
Рад	13.669	51,8
Школовање	1.366	5,2
Остало	1.823	6,9
Укупно	26.391	100

Извор: Министарство унутрашњих послова

Графикон 3: Одобрења привременог боравака важећа на крају 2020. године, према основу одобрења

Извор: Министарство унутрашњих послова

2.3. Странци стално настањени у Републици Србији

Стално настањење је дозвола за дуготрајни боравак страног држављанина у Републици Србији. Закон о странцима прописује да стално настањење може да се одобри странцу који је:

- до дана подношења захтева за стално настањење у Републици Србији боравио непрекидно дуже од пет година на основу одобрења за привремени боравак;
- на територији Републике Србије у брачној или ванбрачној зајединици са држављанином Републике Србије или странцем коме је одобрено стално настањење провео непрекидно најмање три године на одобреном привременом боравку по основу спајања породице;
- пореклом са територије Републике Србије
- малолетник на привременом боравку у Републици Србији ако је један од родитеља држављанин Републике Србије или странац који има одобрено стално настањење, уз сагласност другог родитеља;
- другом странцу који има одобрен привремени боравак, ако то налажу разлози хуманости или то представља интерес за Републику Србију.

У 2020. години у Републици Србији било је 7.991 стално настањених странаца, што представља смањење у односу на 2019. годину, када их је било 8.721. Међу стално настањеним странцима највећи број је држављана Кине (27,8%) и Румуније (11,3%). Тренд се није променио у односу на прошлу годину.

Табела 13: Странци стално настањени у Републици Србији у 2020. години, према држављанству

Држављанство	Број лица	%
Кина	2.219	27,8
Румунија	903	11,3
Руска Ф.	824	10,3
Р.С.Македонија	531	6,4

Немачка	365	4,6
Остало	3.149	39,7
Укупно	7.991	100

Извор: Министарство унутрашњих послова

Као и претходних година и у 2020. години највећи број странаца је стално настањен по основу брака (60%)². Ако се томе дода и 9,2% лица која живе у ванбрачној заједници, јасно је да су разлози емотивне природе, односно породични разлози далеко најдоминантнији у подношењу захтева за стално настањење у Републици Србији. Запошљавање је заступљено са 22,6%, што је сразмерно мали проценат ако се зна да су економске миграције најзаступљенији тип миграција, како у Србији, тако и у свету.

Табела 14: Странци стално настањени у Републици Србији према основу настањења у 2019. и 2020. години

Основ настањења	2019.		2020.	
	Број лица	%	Број лица	%
Брак	5.367	61,5	4.745	60,0
Запошљавање	1.814	20,8	1.800	22,6
Ванбрачна заједница	840	9,6	786	9,2
Власништво непокретности	323	3,7	305	3,8
Малолетник	184	2,1	175	2,2
Интерес Р Србије	89	1,2	80	1,0
Порекло Р Србије	48	0,5	44	0,5
Остало	56	0,6	56	0,7
Укупно	8.721	100	7.991	100

Извор: Министарство унутрашњих послова

2.4. Радна имиграција

Привремени боравак на основу рада, запошљавања, обављања привредне или друге професионалне делатности, може да се одобри странцу:

- 1) коме је одобрено право на рад, или му је привремени боравак претходни услов за одобравање тог права, у складу са прописима којима је уређен рад странаца у Републици Србији;
- 2) који намерава да борави у Републици Србији дуже од 90 дана, ако испуњава друге услове прописане Законом о странцима, а није му потребна радна дозвола у смислу прописа којима је уређен рад странаца у Републици Србији.

На крају 2020. године 13.669 странаца имало је одобрен привремени боравак по основу рада. Овај број је више него дупло већи у односу на 2019. годину када је 5.892 странаца боравило у Републици Србији по овом основу.

Табела 15: Страни држављани који су у Републици Србији боравили по основу рада на крају 2020. године, према држављанству

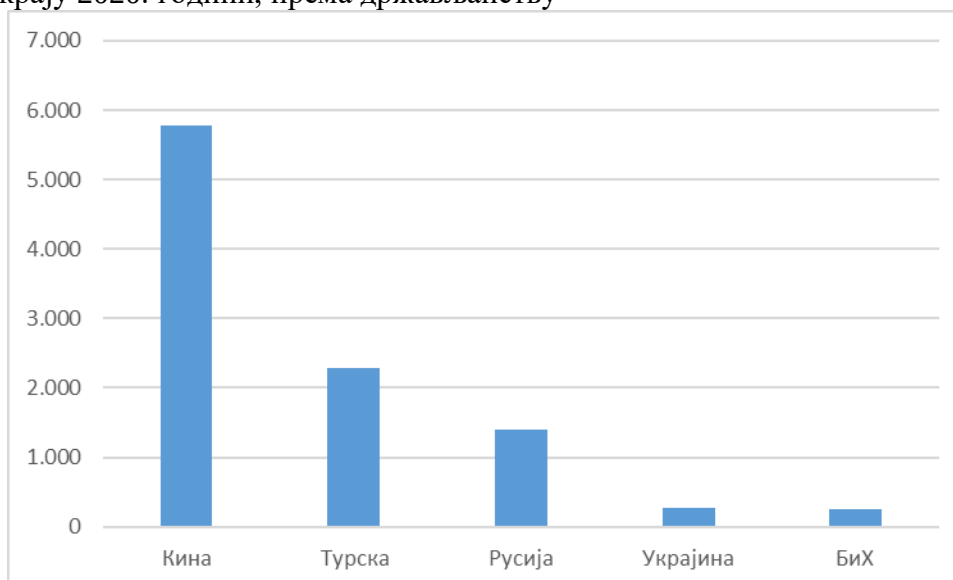
Држављанство	Број лица	%
Кина	5.776	42,0
Турска	2.291	16,6

² У складу са Законом о странцима, који је почео са применом 03.10.2018. године, предвиђена су 2 основа за одобрење сталног настањења: Општи - боравак до 5 година (спајање породице, власништво непокретности, запошљавање) и Посебни (брак, ванбрачна заједница, порекло, малолетник и интерес Р Србије/ хуманитарни разлози).

Русија	1.397	10,2
Украјина	279	2,4
БиХ	256	2,2
Остали	3.670	26,6
Укупно	13.669	100

Извор: Министарство унутрашњих послова

Графикон 4: Страни држављани који су у Републици Србији боравили по основу рада на крају 2020. године, према држављанству

Извор: Министарство унутрашњих послова

Запошљавање странаца у Републици Србији врши се у складу са Законом о запошљавању странаца („Службени гласник РС”, бр. 128/14, 113/17, 50/18 и 31/19), као и Правилником о дозволама за рад („Службени гласник РС”, број 63/18 и 56/19), којим се ближе уређује начин издавања, односно продужења дозволе за рад, начин доказивања испуњености услова и потребни докази за издавање, односно продужење дозволе за рад и облик и садржина дозволе за рад.

Закон прописује да странац који се запошљава у Републици Србији у складу са овим законом, има једнака права и обавезе у погледу рада, запошљавања и samozapošljavanja као и домаћи држављанин, ако су испуњени услови у складу са законом. Запошљавање странца се остварује под условом да поседује визу за дужи боравак по основу запошљавања, одобрење за привремени боравак или стално настањење у складу са законом и дозволу за рад. Изменама Закона о запошљавању странаца из 2019. године, уведена је могућност издавања радне дозволе и на основу одобрене визе за дужи боравак по основу запослења, и то: радне дозволе за запошљавање, радне дозволе за упућена лица, радне дозволе за кретање у оквиру привредног друштва, радне дозволе за независног професионалца и радне дозволе за samozapošljavanje. Ове одредбе почињу са применом од 1. јануара 2020. године.

Дозвола за рад се може издати као лична радна дозвола и као радна дозвола. Лична радна дозвола се издаје на захтев странца ако има одобрење за стално настањење, ако има статус избеглице, или ако припада посебној категорији странца (лице које тражи азил, лице коме је одобрена привремена заштита, жртва трговине људима, односно лице коме је одобрена супсидијарна заштита, у складу са законом).

Радна дозвола је врста дозволе за рад која се издаје као радна дозвола за запошљавање, радна дозвола за посебне случајеве запошљавања (упућена лица, кретање у

оквиру привредног друштва, независни професионалци и за оспособљавање и усавршавање) и као радна дозвола за самозапошљавање.

У периоду од 1. јануара до 31. децембра 2020. године Национална служба за запошљавање укупно је издала 12.931 дозволу за рад страним држављанима, и то: 1.426 личних радних дозвола, 6.688 радних дозвола за запошљавање, 1.784 радних дозвола за упућена лица, 1.087 радних дозвола за кретање у оквиру привредног друштва, 21 радну дозволу за независног професионалца, 1.897 радних дозвола за самозапошљавање и 28 радних дозвола за оспособљавање и усавршавање.

Број издатих радних дозвола странцима који имају привремени боравак у Републици Србији у 2020. години износио је 12.372, што представља пораст у односу на 2019. годину, када је тај број износио 9.793 лица.

Како се број лица која имају радну дозволу односи само на особе које су према тада важећем Закону о условима за заснивање радног односа са страним држављанима („Службени лист СФРЈ”, бр. 11/78 и 64/89, „Службени лист СРЈ”, бр. 42/92, 24/94 и 28/96 и „Службени гласник РС”, број 101/05 – др. закон) поднеле захтев за заснивање радног односа, процењује се да је број странаца који раде у Републици Србији далеко већи од броја издатих радних дозвола, јер се не односи на ангажовање странаца без заснивања радног односа, чланства у управним одборима и друге врсте ангажмана. Тиме се појашњава и разлика између броја одобрених боравака по основу рада од стране Министарства унутрашњих послова и броја издатих радних дозвола од стране Националне службе за запошљавање.

У односу на степен стручне спреме, највише радних дозвола странцима издато је лицима који имају VII-1 (3.118 дозвола), III (2.873 дозвола), IV (2.766 дозвола) и I (1.286 дозвола) степен стручне спреме. Овај тренд се није променио у односу на претходну годину.

Од укупног броја издатих радних дозвола, 12.372 је издатих дозвола за рад страним држављанима са привременим боравком у 2020. години, а од тога, женама је издато 2.232 дозволе за рад, односно 18%. Када посматрамо проценат издатих радних дозвола женама по филијалама, у односу на укупан број издатих дозвола, највећи број дозвола издат је у филијали за град Београд (60,5%), филијали Нови Сад (10,7%), филијали Панчево (3,4%), филијали Бор (3,2%), филијали Ниш (2,7%), филијала Суботица (2,6%), филијала Сремска Митровица (2,2%) и филијала Зрењанин (1,4%).

Табела 16: Број издатих радних дозвола странцима са привременим боравком у 2020. години, према држављанству

Држављанство	Број радних дозвола	
	Укупно	Жене
НР Кина	3367	540
Руска Федерација	1872	409
Турска	1474	68
Румунија	473	80
Индија	410	9
Македонија	393	136
Италија	378	40
Украјина	326	104
Босна и Херцеговина	282	49
Црна Гора	253	68

Хрватска	207	89
Немачка	175	44
Грчка	172	15
Албанија	160	6
Велика Британија	132	26
Бугарска	129	51
Белорусија	123	26
Француска	111	23
САД	107	24
Пољска	97	22
Словенија	90	19
Аустрија	69	19
Колумбија	64	5
Иран	64	24
Израел	59	10
Куба	56	17
Мађарска	55	22
Мексико	54	11
Холандија	49	10
Филипини	49	24
Либијска Арапска Џамахирија	48	8
Аустралија	47	17
Кореја	47	2
Остало	978	215
Укупно	12.372	2.232

Извор:НСЗ

У 2020. години странцима са сталним боравком је издато 557 дозвола за рад, од чега женској популацији 44,7%. Према држављанству, поново су држављани НР Кине на првом месту са 150 дозвола или 26,9% укупног броја и код ове популације доминирају мушкарци са издатим дозволама за рад. На другом месту су држављани Руске Федерације, међу којима скоро половину чини женско становништво са 48,5%.

Табела 17: Број издатих радних дозвола странцима са сталним боравком у 2020. години, према држављанству

Држављанство	Број радних дозвола	
	Укупно	Жене
Кина	150	56
Руска Федерација	103	50
Македонија	41	25
Украјина	27	19
Италија	18	1
Румунија	15	10
Турска	15	2
Црна Гора	13	4
Хрватска	12	8
Велика Британија	12	2
Немачка	10	3
Словенија	10	5
Остало	131	64

Укупно	557	249
---------------	------------	------------

Извор: НСЗ

Незапослени страни држављани на евиденцији НСЗ су лица која имају привремени боравак или стално настањење (одобрен од стране Министарства унутрашњих послова) и налазе се на евиденцији НСЗ. На евиденцији Националне службе за запошљавање са стањем на дан 31.12.2020. године налазило се 679 незапослених страних држављана од којих је 20,77% женског пола.

На евиденцији НСЗ, на дан 31.12.2020. године регистровано је 491.347 незапослених лица, од којих је 0,14% странаца. Тренд је био идентичан и претходне године.

Највише незапослених лица је било из Северне Македоније на евиденцији НСЗ. За њима следе држављани Црне Горе и Руске Федерације.

Највећи број незапослених припадао је групи млађег средовечног становништва, односно лицима између 30 и 49 година (61,12%).

Табела 18: Странци који су се налазили на евиденцији НСЗ 31.12.2020. године, према држављанству

Држава	Број лица	%
С. Македонија	136	20,03%
Црна Гора	92	13,55%
Руска Федерација	82	12,08%
Румунија	54	7,95%
Албанија	49	7,22%
БиХ	43	6,33%
Украјина	32	4,71%
Бугарска	28	4,12%
Иран	18	2,65%
Хрватска	13	1,91%
Молдавија	11	1,62%
Словачка	11	1,62%
Остало	110	16,21%
Укупно	679	100%

Извор: НСЗ

Табела 19: Странци који су се налазили на евиденцији НСЗ 31.12.2020. године, према старости

Старосне групе	Број лица	%
Млади (15–29)	108	15,91%
Лица средње старосне групе (30–49)	415	61,12%
Старији радници (50–64)	156	22,97%
Укупно	679	100,00%

Извор: НСЗ

Посматрано према образовној структури странаца који су се налазили на евиденцији НСЗ на дан 31.12.2020. године, а који су пријављени до 12 месеци, највеће учешће чине лица без формалног образовања и лица са завршеном основном школом, укупно 70%. Исто је и код лица која су пријављена дуже од 12 месеци, а удео лица ове две категорије је чак 76,17% од укупног броја. Тренд је настављен у односу на претходне године.

Табела 20: Странци који су се налазили на евиденцији НСЗ 31.12.2020. године, према образовању

Највиша завршена школа	Пријављени до 12 месеци		Пријављени дуже од 12 месеци	
	Број лица	%	Број лица	%
Без школе и незавршена основна	113	49,13	161	35,86
Завршена основна школа	48	20,87	181	40,31
Средња школа	37	16,09	65	14,48
Виша школа и факултет	32	13,91	42	9,35
Укупно	230	100	449	100

Извор: НСЗ

Током 2020. године на евиденцију НСЗ укупно се пријавило 415 страних држављана. Највеће је учешће новопријављених лица из Северне Македоније (20,72%) и Руске Федерације (12,53%). Из приложеног се уочава да је тренд настављен у односу на 2018. и 2019. годину.

Табела 21: Странци који су се пријавили на евиденцију НСЗ у 2020. години, према држављанству

Држављанство	Број лица	%
С. Македонија	86	20,72
Руска Федерација	52	12,53
Црна Гора	43	10,36
Украјина	33	7,95
БиХ	30	7,23
Румунија	22	5,30
Бугарска	20	4,82
Хрватска	14	3,37
Албанија	11	2,65
Иран	11	2,65
Бурунди	10	2,41
Остало	83	20,01
Укупно	415	100

Извор: НСЗ

2.5. Страни студенти

Прецизни подаци о страним студентима уписаним на универзитете у Републици Србији нису доступни. Најближу процену омогућавају подаци о странцима који су се налазили на привременом боравку због школовања са важећим дозволама. На крају 2020. године 1.451 странац налазио се у Републици Србији на привременом боравку по основу школовања, што представља минимални пад у односу на 2019. годину када их је било 1.557. Тренд минималног пада овог броја се уочава као тренд из године у годину. Највећи број ових лица су држављани Либије (14,3%), док су на другом месту, у знатно мањем уделу заступљени држављани Ирана (4,8%). Занимљиво је да су држављани Либије већ готово читаву једну деценију убедљиво најбројнија група лица са важећим дозволама за привремени боравак на основу школовања.

Табела 22: Странци са важећим дозволама за привремени боравак на основу школовања, на крају 2020. године, према држављанству

Држављанство	Број лица	%
Либија	208	14,3
Иран	70	4,8
Црна Гора	67	4,6
Руска Ф.	65	4,5
Хрватска	54	7,8
Остало	987	64,0
Укупно	1.451	100

Извор: Министарство унутрашњих послова

2.6. Стицање држављанства

У 2020. године 28.892 лица су стекла држављанство Републике Србије, што представља пораст у односу на 2019. годину када је 15.554 лица стекло држављанство Републике Србије. Убедљиво највише лица је пореклом из БиХ, чак 23.560 лица или 81,55% од укупног броја.

Табела 23: Новопримљени држављани Републике Србије у 2020. години, према претходном држављанству

Претходно држављанство	Број лица	%
БиХ	23.560	81,55
Црна Гора	1740	6,02
Хрватска	1090	3,77
Македонија	672	2,33
Руска Федерација	174	0,6
Аустрија	167	0,58
Румунија	149	0,52
СФРЈ	117	0,4
Аустралија	110	0,38
Сједињене америчке државе	107	0,37
Словенија	100	0,48
Албанија	98	0,34
Турска	75	0,26
Канада	64	0,22
Немачка	59	0,2

Україна	47	0,16
Норвешка	44	0,15
Холандија	38	0,13
Аргетина	36	0,12
Швајцарска	30	0,1
Велика Британија	30	0,1
Бразил	28	0,1
Француска	27	0,09
Израел	26	0,09
Бугарска	24	0,08
Ирак	24	0,08
Шведска	15	0,05
Перу	14	0,05
Венеуцела	14	0,05
Молдавија	13	0,04
Белорусија	12	0,04
Филипини	12	0,04
Јордан	11	0,04
Казахстан	11	0,04
Сирија	11	0,04
Грчка	9	0,03
Јужноафричка Република	9	0,03
Италија	8	0,03
Пољска	8	0,03
Чиле	7	0,02
Тунис	7	0,02
Алжир	6	0,02
Јерменија	6	0,02
Палестина	6	0,02
Словачка	6	0,02
Алжир	6	0,02
Чешка	5	0,02
Данска	4	0,01
Египат	4	0,01
Иран	4	0,01
Мађарска	4	0,01
Вијетнам	4	0,01
Доминиканска Република	3	0,01
Грузија	3	0,01
Куба	3	0,01
Белгија	2	0,01
Етиопија	2	0,01
Гана	2	0,01
Индија	2	0,01
Јамајка	2	0,01
Либија	2	0,01
Луксембург	2	0,01
Мексико	2	0,01
Шпанија	2	0,01
Тајланд	2	0,01
Узбекистан	2	0,01
Гамбија	1	0,003
Хондурас	1	0,003

Индонезија	1	0,003
Ирска	1	0,003
Исланд	1	0,003
Кенија	1	0,003
Кина	1	0,003
Колумбија	1	0,003
Либан	1	0,003
Малави	1	0,003
Малта	1	0,003
Мароко	1	0,003
Сент Винсент Гренадини	1	0,003
Таджикистан	1	0,003
Уганда	1	0,003
Укупно	28.892	100%

Извор: Министарство унутрашњих послова

2.7. Емиграција

2.7.1. Емиграција из Републике Србије у европске земље

Закон о управљању миграцијама („Службени гласник РС”, број 107/12) дефинише емиграцију као спољну миграцију из Републике Србије која траје или се очекује да ће трајати дуже од 12 месеци (члан 2). Праћење емиграције представља посебно сложен проблем. Домаће евиденције не омогућавају обухватне нити прецизне увиде у величину и карактеристике емигрантске популације, а статистике страних држава ка којима емигранти из Републике Србије традиционално гравитирају нису често доступне ни прецизне.

Према Закону о пребивалишту и боравишту грађана („Службени гласник РС”, број 87/11), којим се уређује пријављивање и одјављивање пребивалишта, пријављивање и одјављивање боравишта, пријављивање привременог боравака у иностранству, надлежност и начин вођења одговарајућих евиденција, грађани Републике Србије који оду у иностранство с намером да непрекидно бораве у иностранству не дуже од 90 дана, а свој боравак продуже, дужни су да привремени боравак у иностранству дужи од 90 дана пријаве надлежном органу преко дипломатско-конзуларног представништва (члан 19).

Република Србија је емиграциона земља, али као и многе друге државе не поседује потпуне евиденције о лицима која емигрирају из земље, те се у изради Миграционог профила користе подаци Еуростата који државе чланице ЕУ објављују о броју имиграната у текућој години. Земље поред редовног достављања података о процењеном броју становника за текућу годину достављају релевантне податке Еуростат-у и о имиграцији и емиграцији који се објављују на годишњем нивоу. Самим тим су референтни подаци о броју становника, живорођенима, умрлима, имиграцији и емиграцији како на националном тако и регионалном нивоу доступни у Еуростатовој бази, заједно са демографским индикаторима који су изведени на основу самих података.

Како су последњи подаци на Еуростат-у објављени за 2018. и 2019. годину, иако овај документ обухвата податке за 2020. годину, даље у тексту ће бити представљени подаци из 2018. и 2019. године.

Од укупно 50.158 српских држављана, који су напустили Републику Србију током 2018. и 2019. године, односно новопристигли имигранти у неку од држава ЕУ и Европе (које достављају податке Еуростат-у) највећи број се определио за Аустрију (17%).

Табела 24: Држављани Републике Србије који су у 2018. и 2019. години регистровани као новопристигли имигранти у европским земљама које достављају податке

Земље дестинације	2018.		
	Укупно	Мушкарци	Жене
Аустрија	4.340	2.335	2.005
Словенија	3.177	2.609	568
Мађарска	2.917	2.227	690
Хрватска	2.161	1.869	292
Црна Гора	2.144	1.351	793
Шведска	2.133	1.045	1.088
Чешка Република	1.427	1.081	346
Швајцарска	1.233	539	694
Италија	777	334	443
Норвешка	705	371	334
Бугарска	558	387	171
Белгија	455	214	241
Румунија	446	304	142
Холандија	400	178	222
Луксембург	145	65	80
Данска	140	73	67
Словачка	45	28	17
Исланд	34	17	17
Финска	30	13	17
Литванија	12	12	0
Естонија	9	4	5
Летонија	8	7	1
Лихтенштајн	4	3	1
Укупно	23.300	15.066	8.234

Земље дестинације	2019.		
	Укупно	Мушкарци	Жене
Аустрија	4.224	2.327	1.897
Хрватска	3.995	3.384	611
Словенија	3.778	3.046	732
Чешка Република	2.887	2.199	688
Црна Гора	2.642	1.593	1.049
Мађарска	2.499	1.896	603

³ Не располаже се подацима колико Срба борави у СР Немачкој

Шведска	1.959	1.007	952
Швајцарска	1.162	522	640
Италија	880	351	529
Норвешка	765	376	389
Бугарска	532	364	168
Белгија	506	235	271
Холандија	431	193	238
С. Македонија	196	99	97
Луксембург	139	68	71
Данска	109	54	55
Финска	46	27	19
Литванија	34	33	1
Словачка	26	22	4
Исланд	20	6	14
Естонија	12	6	6
Летонија	9	8	1
Лихтенштајн	7	1	6
Укупно	26.858	17.817	9.041

Извор: Еуростат

2.7.2. Запошљавање држављана Републике Србије и упућивање запослених држављана на рад у иностранство

Запошљавање држављана Републике Србије у иностранству уређено је Законом о запошљавању и осигурању за случај незапослености („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 38/15, 113/17 и 113/17-др.закон). Национална служба за запошљавање и агенције за запошљавање су носиоци послова посредовања у запошљавању у иностранству како незапосленим лицима, тако и оним лицима која траже промену запослења. Национална служба и приватне агенције за запошљавање пружају обавештења о могућностима и условима за запошљавање у иностранству, условима рада и живота, правима и обавезама на раду, о облицима и начину заштите у складу са уговором о запошљавању у иностранству, као и о правима по повратку са рада из иностранства, у складу са законом. Носиоци послова запошљавања су у обавези да обезбеде заштиту лица која се запошљавају у иностранству, која подразумева најмање једнак третман по основу рада са држављанима државе запослења.

Имајући у виду одредбе закона, у току 2020. године посредством Националне службе за запошљавање, на захтев страних послодаваца, запослено је 86 лица након спроведених поступака посредовања у оквиру Пројекта „Triple Win”. Такође, Национална служба за запошљавање је посредовала код немачке службе запошљавања у прибављању радне визе за 123 држављана Републике Србије који су сами пронашли послодавца у СР Немачкој.

У складу са одредбама Споразума између Владе Републике Србије и Владе Републике Словеније о запошљавању држављана Републике Србије у Републици Словенији („Службени гласник РС – Међународни уговори”, број 9/18), који је почео са применом 1. септембра 2019. године, Национална служба за запошљавање је институција надлежна за његово спровођење.

У току 2020. године НСЗ је примила укупно 2.658 захтева словеначких послодаваца за посредовањем у запошљавању домаћих држављана. У извештајном периоду уговор о раду са словеначким послодавцем потписало је 1.620 лица. Одбијени су захтеви за посредовањем у запошљавању за 442 лица. Поступак је обустављен у 263 предмета, из разлога што су послодавци или лица одустали од даљег поступка посредовања по Споразуму.

На основу извештаја агенција за запошљавање у 2020. години се запослило 1.196 држављана Републике Србије код иностраних послодаваца (САД, Руска Федерација, СР Немачка, Мађарска, Чешка, Словенија, Хрватска, Словачка и др.).

У складу са Законом о запошљавању и осигурању за случај незапослености, у 2020. години, издато је 15 дозвола за рад новооснованим агенцијама за запошљавање, продужено је 9 дозвола за рад, донето је 8 решења о промени седишта агенције, док је 1 дозвола за рад одузета. Према стању на дан 31. децембар 2020. године, укупно је било регистровано 124 агенција за запошљавање са дозволом за рад издатом од стране Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања.

Упућивање запослених на привремени рад у иностранство је у Републици Србији уређено Законом о условима за упућивање запослених на привремени рад у иностранство и њиховој заштити који је на снази од јануара 2016. године са изменама и допунама које су у примени од 7. јула 2018. године. Овим законом су уређена права запослених који се упућују на привремени рад у иностранство, услови, поступак и обавезе послодавца у вези са упућивањем запослених на привремени рад у иностранство.

Према подацима Централног регистра обавезног социјалног осигурања за 2020. годину, 699 послодаваца из Републике Србије је упутио укупно 8.138 запослених на привремени рад у 93 земље. Међу упућеним запосленима претежно су запослени у радном односу на одређено време (7.391), мушког пола (7.812), старости од 41 до 65 година живота (3.648). Највише запослених упућено је на привремени рад у СР Немачку (3.909), Бугарску (436), Руску Федерацију (349), Словачку Републику (237), Републику Црну Гору (207), Републику Хрватску (175), Румунију (156).

Овај закон се примењује на послодавце који упућују запослене на привремени рад у иностранство ради:

1) рада у оквиру извођења инвестиционих и других радова и пружања услуга, на основу уговора о пословној сарадњи, односно другог одговарајућег основа;

2) рада или стручног оспособљавања и усавршавања за потребе послодавца у пословним јединицама послодавца у иностранству, на основу акта о упућивању или другог одговарајућег основа;

3) рада или стручног оспособљавања и усавршавања за потребе послодавца у оквиру међукомпанијског кретања по основу позивног писма, политике међукомпанијског кретања или другог одговарајућег основа.

За детаљански 2019-2020. годину надлежни органи СР Немачке одобрили су квоту од 2.770 радних дозвола, а просечна искоришћеност је била 2.629 радних дозвола. Решењем министра Број:119-01-16/2016-02 од 22. јуна 2016. године, које је донето на основу Закључка Владе 05 Број:337-4653/2016 од 17. маја 2016. године, одређена је Привредна комора Србије за одговарајућу организацију за распоређивање утврђеног максималног броја деташираних радника на послодавце са територије Републике Србије, вођење евиденције о расподели контингента и контролу коришћења додељеног контингента у складу са Споразумом између Савезног извршног већа СФРЈ и Владе СР Немачке о упућивању југословенских радника

организација удруженог рада из СФРЈ и запошљавању у СР Немачкој на основу уговора о извођењу радова, почев од детапманске 2019/2020 године.

Миграциони сервисни центри

Кроз установљену мрежу седам миграционих сервисних центара – МСЦ (Београд, Ниш, Нови Пазар, Нови Сад, Краљево, Крушевац и Бор), који су формиран при Националној служби за запошљавање, мигрантима и потенцијалним мигрантима пружају се информације о ризицима ирегуларне миграције, правима миграната, процедурама за добијање виза, радних и боравишних дозвола, могућностима за запошљавање и студирање у иностранству, приступу здравственој заштити и образовању у иностранству и др., чиме се доприноси ефикасном ширењу информација о легалним токовима миграција, односно побољшању њихове информисаности и припремљености за евентуални одлазак или што адекватније прилагођавање условима и прописима које важе у земљи одредишта.

У извештајном периоду (01.01.2020. – 31.12.2020.) услуге у 7 МСЦ-а у НСЗ је користило укупно 95 лица, од чега је 67,4% или 64 мушкарца, односно 32,6% или 31 жена. Посматрано према статусу, међу корисницима услуга било је 85,3% или 81 незапослена лица, односно 14,7% или 14 запослених лица. Корисници, према личном исказу, долазе из руралних средина и доминирају, у односу на оне кориснике који долазе из урбаних места у Републици Србији.

Значајан показатељ о корисницима услуга је ниво формалног образовања. Од свих 95 корисника, у наведеном периоду највеће учешће имају лица са завршеном средњом школом – са IV CCC (29,5% или 28 лица), и лица са са III CCC (27,4% или 26 лица), затим следе лица са завршеним основним студијама – VII/1 CCC (14,7% или 14 лица), лица са завршеном основном школом – I CCC (13,9% или 13 лица) док се на зачељу интересовања за легалан одлазак на рад у иностранство налазе лица са VI/1 CCC (6,3% или 6 лица), са II CCC (2,1% или 2 лица), са V CCC (1,1 % или 1 лице), са VI/2 CCC (1,1% или 1 лице) и са VII/2 (1,1% или 1 лице).

Посматрано по старосним групама, највише је било корисника из групе лица од 31 до 50 година (58,9% или 56 лица), а следе она до 25. година (14,7% или 14 лица), па лица преко 50 година (11,6% или 11 лица) и она од 26 до 30 година (8,4% или 8 лица). Доминирају миграције у циљу рада, а следе миграторна опредељења ради стицање боравка, па признавања квалификација, школовања, иселења, спајања породице, а на крају су самозапошљавање и азил.

Највећи број корисника услуга у назначеном периоду, био је у МСЦ Крушевац (34,7% или 33 лица), следе МСЦ Београд (27,4% или 26 лица), МСЦ Нови Сад (14,7% или 14 лица) и МСЦ Краљево (14,7% или 14 лица). Осетно мање регистрованих корисника услуга је у МСЦ Нови Пазар (6,3% или 6 лица), МСЦ Ниш (1,1% или 1 лице) и на крају је МСЦ Бор (1,1% или 1 лице).

Када је у питању земља избора (дестинације) потенцијалних миграната, земља првог избора је свакако СР Немачка, а земља другог избора је Словенија, док је Аустрија као трећа најпожељнија дестинација корисника услуга 7 МСЦ у НСЗ у назначеном периоду. Следе Швајцарска и Шведска из Европског економског простора, док су Канада и Аустралија препознате као најпожељније земље ван европског простора, за коју су корисници 7 МСЦ у НСЗ највише заинтересовани.

Убедљиво највећи број потенцијалних миграната са наших простора, када говоримо о употреби страних језика, служи се енглеским, а за њим следе немачки, руски, и остали језици.

Билатерални споразуми

Република Србија има закључене **билатералне уговоре о социјалној сигурности** са 30 држава и то: Републиком Аустријом, Републиком Кипар, Словачком Републиком, Уједињеним Краљевством Велике Британије и Северне Ирске, Великим Војводством Луксембурга, Републиком Француском, Мађарском, Краљевином Данском, Републиком Бугарском, Чешком Републиком, Републиком Италијом, Савезном Републиком Немачком, Краљевином Шведском, Републиком Словенијом, Краљевином Холандијом, Републиком Пољском, Краљевином Белгијом, Румунијом, Републиком Хрватском, Краљевином Норвешком, Швајцарском Конфедерацијом, Републиком Панамом, Великом Социјалистичком Народном Либијском Арапском Џамахиријом, Босном и Херцеговином, Црном Гором, Републиком Македонијом, Канадом, Републиком Турском, Руском Федерацијом и Народном Републиком Кином.

У периоду јануар – децембар 2019. године, у поступку спровођења међудржавних споразума о социјалном осигурању између Републике Србије и других држава уговорница, у области давања за случај незапослености, укупно је формирано 433 предмета за покретање поступка за издавање потврда о периодима осигурања и коришћењу права на новчану накнаду у другим државама (Република Хрватска 197, Босна и Херцеговина 138, Република Црна Гора 39, Република Северна Македонија 19, Република Словенија 30, Велика Британија 1, Република Мађарска 2, Савезна Република Немачка 2, Република Турска 1, Словачка Република 1, Република Аустрија 2).

По раније упућеним захтевима примљено је 539 потврда о стажу осигурања навршеном у другим државама (из Републике Хрватске 210, БиХ 205, Републике Црне Горе 78, Републике Северне Македоније 11, Републике Словеније 28, Републике Италије 3, Републике Турске 1, Краљевине Холандије 1 и Републике Аустрије 2).

Примљено је 405 захтева из држава уговорница (из Републике Хрватске 17, Босне и Херцеговине 87, Републике Црне Горе 36, Републике Словеније 216, Републике Мађарске 24, Краљевине Холандије 2, Републике Бугарске 2 и Републике Аустрије 21).

Решавајући по захтевима надлежних органа других држава достављено је 570 потврда о периодима осигурања навршеним у Републици Србији (у Републику Хрватску 25, Босну и Херцеговину 118, Републику Црну Гору 49, Републику Словенију 321, Републику Мађарску 18, Републику Аустрију 38 и Краљевини Холандији 1).

У примени Споразума између Републике Србије и Босне и Херцеговине о социјалном осигурању којим је омогућен трансфер давања, из Босне и Херцеговине су на решавање прослеђена 3 захтева за новчану накнаду за лице коме је осигурање престало у Републици Србији, а у Босну и Херцеговину је упућен један захтев за лица којима је осигурање престало у тој држави, а пријављено је на евиденцији Националне службе за запошљавање.

Република Србија има закључене билатералне споразуме о привременом запошљавању радника миграната са Републиком Белорусијом, Босном и Херцеговином и Републиком Словенијом.

Доношењем Закона о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и Владе Републике Словеније о запошљавању држављана Републике Србије у Републици Словенији („Службени гласник РС – Међународни уговори”, број 9/18) извршена је ратификација наведеног споразума.

У новембру 2018. године између два ресорна министарства потписан је Протокол о спровођењу Споразума између Владе Републике Србије и Владе Републике Словеније о запошљавању држављана Републике Србије у Републици Словенији.

Поред наведеног, у 2018. години закључен је Меморандум о сарадњи у области запошљавања између Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Републике Србије и Министарства за националну економију Мађарске.

У току су преговори за закључивање билатералних споразума о привременом запошљавању са Државом Катар, Малтом, Чешком и Руском Федерацијом.

2.7.3 Дијаспора

Под појмом "дијаспора", у складу са Законом о дијаспори и Србима у региону, подразумевају се држављани Републике Србије који живе у иностранству и припадници српског народа, исељеници са територије Републике Србије и из региона и њихови потомци, док појам "Срби у региону", у складу са наведеним законом, подразумева припаднике српског народа који живе у Републици Словенији, Републици Хрватској, Босни и Херцеговини, Црној Гори, Републици Македонији, Румунији, Републици Албанији и Републици Мађарској. С једне стране, Законом дефинисан појам дијаспоре указује на поштовање принципа мултиетничности у раду са дијаспором, јер су припадници дијаспоре сви држављани Републике Србије који живе у иностранству. С друге стране, Закон уводи појам „Срби у региону“ као израз тежње матичне државе да унапређује положај и права српског народа који живи ван граница Републике Србије.

Имајући у виду наведено, званични подаци о укупном броју српске дијаспоре и Срба у региону не постоје, док раније процене говоре о броју од око пет милиона људи. Овако велики број припадника дијаспоре у иностранству и Срба у региону резултат је дуге историје исељавања српског становништва из своје земље из различитих разлога у различитим периодима, од економских, политичких, верских, културних, породичних, па до исељавања пред насиљем и прогоном.

Нашим грађанима се, по принципу националног третмана, омогућава остваривање и коришћење права из социјалног осигурања, по основу рада и боравка у око 30 држава, са којима су закључени билатерални споразуми о социјалној сигурности.

Такође, рачуна се да у расејању делује преко 1.000 најразличитијих асоцијација које окупљају наше људе на свих пет континената, а највише их је у земљама Европске Уније, Северној Америци и Аустралији. По проценту припадника дијаспоре у односу на број становника у матици, Србија спада у ред земаља са изузетно бројном дијаспором.

Просечна старост лица која имају држављанство Републике Србије је око 34,7 година. Оно што посебно забрињава је чињеница да су ти људи доста млађи у односу на укупно становништво Србије, које је у просеку старо 42,2 године. Грађани Србије највише одлазе да живе и раде у Аустрију, а најдуже се на раду у иностранству задржавају у Француској, Швајцарској и Немачкој, податак је који су у заједничком саопштењу објавили Републички завод за статистику и Дунавски транснационални програм.

Б3. Статистика која се односи на превенцију илегалног уласка и боравка

3.1. Спречавање илегалног уласка у Републику Србију

Према члану 15. Закона о странцима, улазак у Републику Србију одбиће се странцу ако:

1. нема важећу путну исправу или визу, уколико је потребна;
2. нема довољно средстава за издржавање за време боравка у Републици Србији, за повратак у државу порекла или транзит у другу државу, или му на други начин није обезбеђено издржавање за време боравка у Републици Србији;
3. је у транзиту, а не испуњава услове за улазак у другу државу транзита или државу крајње дестинације;
4. је на снази заштитна мера удаљења, мера безбедности протеривања странца, односно забрана уласка у Републику Србију;
5. нема потврду о вакцинисању или други доказ да није оболео, а долази са подручја захваћеног епидемијом заразних болести;

6. нема путно здравствено осигурање за период за који намерава да борави у Републици Србији;
7. то захтевају разлози заштите безбедности Републике Србије и њених грађана;
8. се утврди да у вези са уласком и бораваком странаца на територији Републике Србије постоји негативна процена безбедносног ризика;
9. то представља обавезу Републике Србије у вези са спровођењем међународних мера ограничавања;
10. се утврди да странац користи фалсификована документа;
11. је странац већ боравио у Републици Србији 90 дана током 180 дана, уколико међународним уговором није другачије одређено, осим ако се ради о странцу који има визу за дужи боравак (визу Д) или одобрени привремени боравак;
12. постоји оправдана сумња да боравак неће користити у намеравану сврху;
13. постоји оправдана сумња да неће напустити Републику Србију пре истека рока важења визе, односно ако постоји могућност незаконите миграције по уласку у Републику Србију.

Наведени разлози представљају и основ за отказивање боравака странцима у Републици Србији. У току 2020. године, улазак на територију Републике Србије није омогућен за укупно 3.866 лица. У 2020. години, од укупног броја страних држављана чији је улазак у Републику Србију одбијен, у највећи број су лица Бугарске националности. Када се говори о разлогу одбијања уласка у Републику Србију, највећи број странаца у 2020. години враћен је из разлога непоседовања/неважећих личних докумената - визе/ личне карте (32,7%).

Табела 25: Лица чији је улазак у Републику Србију одбијен, према држављанству и разлогу одбијања у 2020. години

Национал.	Непоседовање/неважећи лични документ/виза/ЛК/ИД	Нејасна сврха борава	Прекорачење борава	О средстава за издржавање	Изречена мера	Претња по безбедност	Без услова за трећу земљу	Остало	недоступан податак	Укупно
Турска	44	495	1		8	1	2	93		644
Хрватска	9				1			461	3	474
Тунис	8	368			1			9		386
Бугарска	120			2	4	9	9	169		313
Индија		298	1							299
Црна Гора	47			4	90	2		110		253
Румунија	27	11			1	1	20	116	4	180
БиХ	16	1			6	2	2	140		167
Немачка	53	1			0	1	1	67		123
Непознато	119							2		121
Остало	292	90	1	5	18	7	4	482	7	906
укупно	735	1.264	3	11	129	23	38	1.649	14	3.866

3.2. Враћање лица која илегално бораве у Републици Србији

У 2020. години број странаца којима је изречена мера отказа боравка у Републици Србији је износио 720 лица. У односу на 2018. годину, тај број је драстично смањен, док је у односу на 2019. годину минимално смањен. Међу отказаним боравцима, највише је држављана Турске (183 лица). Тај тренд по националности је остао не промењен у односу на 2019. годину.

Табела 26: Број лица којима је изречена мера отказа боравка у 2019. и 2020. години, према држављанству

Држављанство лица	2019.		Држављанство лица	2020.	
	Број лица	%		Број лица	%
Турска	103	12,1	Турска	183	25,4
Бугарска	92	10,8	Бугарска	68	9,4
Румунија	66	7,8	Р.С.Македонија	52	7,2
Авганистан	56	6,6	Албанија	40	5,5
Албанија	47	5,5	Румунија	32	4,4
Тунис	42	5,2	Немачка	23	3,2
Северна	34	4,0	Алжир	22	3,1
Црна Гора	31	3,6	Тунис	22	3,1
БиХ	31	3,6	Авганистан	21	2,9
Алжир	29	3,4	БиХ	17	2,3
Отало	318	37,4	Остало	240	33,5
Укупно	849	100	Укупно	720	100

Извор: Министарство унутрашњих послова

У односу на 2019. годину, када је заштитна мера удаљења странца са територије Републике Србије изречена у 109 случаја, у 2020. години се уочава пораст на 152. Међу овим лицима највише је држављани НР Кине (14,47%) и Румуније (13,16%).

Табела 27: Број држављана других држава и лица без држављанства којима је изречена заштитна мера удаљења странца са територије Републике Србије, према држављанству, 2020. година

Држављанство лица	Број лица	%
Кина	22	14,47%
Румунија	20	13,16%
Турска	19	12,50%
Пакистан	14	9,21%
Република Црна Гора	10	6,58%
Авганистан	9	5,92%
Тунис	9	5,92%
Босна и Херцеговина	6	3,95%
Северна Македонија	5	3,29%
Индија	3	1,97%
Албанија	3	1,97%

Куба	3	1,97%
Немачка	3	1,97%
Алжир	2	1,32%
Бугарска	2	1,32%
Ирак	2	1,32%
Иран	2	1,32%
Мароко	1	0,66%
САД	1	0,66%
Бурунди	1	0,66%
Холандија	1	0,66%
Нигерија	1	0,66%
Русија	1	0,66%
Аустралија	1	0,66%
Нови Зеланд	1	0,66%
Украјина	1	0,66%
Чешка	1	0,66%
Сирија	1	0,66%
Либија	1	0,66%
Велика Британија/Хрватска	1	0,66%
Вијетнам	1	0,66%
Еквадор	1	0,66%
Белорусија	1	0,66%
Јордан/Палестина	1	0,66%
непознато	1	0,66%
Укупно	152	100,00%

Извор: Министарство правде

Када се посматра старосна структура држављана других држава и лица без држављанства којима је изречена заштитна мера удаљења странца са територије Републике Србије у 2020. години, доминантну групу чине лица од 21 до 40 година старости (58%). Од укупног броја лица којима је изречена заштитна мера удаљења, већину чине мушкарци 136 лица, односно чак 89,5% од укупног броја лица.

Табела 28: Број држављана других држава и лица без држављанства којима је изречена заштитна мера удаљења странца са територије Републике Србије, према старости, 2020. година

Старост лица	Број лица	%
14-20	7	5%
21-40	88	58%
41-60	50	33%
Преко 60	7	5%
Непознато	0	0%
Укупно	152	100,00%

Извор: Министарство правде

Најчешћи разлози за удаљење странаца са територије Републике Србије је услед незаконитог боравака у Републици Србији (49%).

Табела 29: Број држављана других држава и лица без држављанства којима је изречена заштитна мера удаљења странца са територије Републике Србије, према разлогу удаљења, у 2020. години

Разлог	Број лица	%
Споразум са Основним јавним тужилаштвом	2	1%
Незаконити боравак	75	49%
Прелазак границе ван граничног прелаза без личних докумената	10	7%
Непријављени боравак	3	2%
Неизвршена пријава промене баравишта	1	1%
Није напустио Р.Србију у утврђеном року	4	3%
Илегални улазак у земљу	5	3%
Ограничен улазак и кретање странцима због епидемије Covid-19	1	1%
Боравак у земљи и поред забране уласка	6	4%
Помагање у вези илегалног уласка или боравка у земљи	1	1%
Нарушавање јавног реда и мира	4	3%
Насиље у породици	1	1%
Ношење хладног оружја	3	2%
остало	36	24%
Укупно	152	100,00%

Извор: Министарство правде

У 2020. години за 294 лица изречена је мера безбедности протеривања из земље због кривичног дела. Посматрано по старосним групама, тренд се уопште није изменио у односу на 2018. и 2019. годину, највећи удео лица којима је изречена мера безбедности протеривања из земље због кривичног дела је у групи од 18 до 30 година. Разврставањем по полној структури, увиђа се да је мера изречена за 264 мушкараца и 30 жена.

Табела 30: Држављани других држава и лица без држављанства којима је изречена мера безбедности протеривања из земље због кривичног дела, према старости, 2020. година

Старост лица (унети старосне категорије или годишта)	Број лица (уписати)
18-30	148
30-40	76
40-50	51
Преко 50	19
Укупно	294

Извор: Министарство правде

Мера безбедности протеривања из земље, које су најчешће изречене, су због неовлашћеног држања опојних дрога у 25,5% случајева (члан 246а КЗ), због крађе у 12,9% случајева (члан 203 ст.1 КЗ) и због фалсификовања исправа у 11,2% случајева (чл. 355 ст. 2 КЗЗ).

3.3. Асистирани добровољни повратак

Асистирани добровољни повратак и реинтеграција (АВР) је област деловања која је у Међународној организацији за миграције (ИОМ) развијена пре више од 20 година. Према Закону о азилу и привременој заштити („Службени гласник РС”, број 24/18), Комесаријат за избеглице и миграције је између осталог надлежан да спроводи програме добровољног повратка странца. У оквиру процеса асистираних добровољног повратка, Комесаријат је у сарадњи са Међународном организацијом за миграције (ИОМ) наставио спровођење информативне кампање према лицима која се у Републици Србији налазе у незаконитом боравку. У сарадњи са ИОМ, у 2020. години реализован је добровољни повратак за 66 лица.

Табела 31: Број остварених добровољних повратака у земље порекла у 2020. години

Земља порекла	Укупно	Одрасли мушкарци	Одрсале жене	Деца
Ирак	14	7	3	4
Пакистан	3	3	0	0
Авганистан	3	3	0	0
Иран	6	4	1	1
Алжир	7	7	0	0
Тунис	13	13	0	0
Индија	1	1	0	0
Руска Федерација	1	1	0	0
Мароко	3	3	0	0
Шри Ланка	2	2	0	0
Турска	1	1	0	0
Египат	1	1	0	0
Либан	3	1	0	2
Украјина	1	1	0	0
Кенија	2	2	0	0
Молдавија	3	1	2	0

ДР Конго	1	0	1	0
Албанија	1	0	1	0
Укупно	66	51	8	7

Извор: Међународна организација за миграције (ИОМ)

3.4. Трговина људима

Подаци о жртвама трговине људима дати у овом поглављу потичу из два извора – Министарства унутрашњих послова Републике Србије и Центра за заштиту жртава трговине људима који је државна институција овлашћена да врши идентификацију жртава трговине људима. Подаци Министарства унутрашњих послова дати су на основу броја поднетих кривичних пријава против извршиоца кривичног дела трговине људима. Подаци Центра за заштиту жртава трговине људима дати су на основу спроведеног поступка идентификације, који се заснива на угрожености људских права жртве у ситуацији трговине људима, иако то не мора резултирати кривичним поступком за кривично дело трговине људима и осуђујућом пресудом за починиоца кривичног дела. Из тог разлога је број идентификованих жртава трговине људима у Републици Србији већи од података добијених од Министарства унутрашњих послова.

Према подацима Министарства унутрашњих послова, поднето је укупно 23 кривичне пријаве за 50 извршиоца кривичног дела где је оштећено 38 жртава трговине људима. Од свих обухваћених жртава трговине људима у 2020. години, већином су држављани Републике Србије (89,5%).

Табела 32: Жртве трговине људима према држављанству, 2019. и 2020. година

Држављанство	Број жртава	
	2019.	2020
Република Србија	33	34
БиХ		1
С. Македонија		1
Хрватска		1
СР Немачка		1
Укупно	33	38

Извор: Министарство унутрашњих послова

Према старосно-полној структури уочава се да већину жртава чине женске пунолетне особе. У 2020. години забележено је 11 случајева трговине мушкараца, од којих су 4 малолетна лица старосној доби до 18 година.

Табела 33: Жртве трговине људима према полу и старости, 2019. и 2020. година

Старост	2019.		2020.	
	Мушки	Женски	Мушки	Женски
До 14 година	2	3	2	5
14–18 година	0	8	2	4
Преко 18 година	10	10	7	18
Укупно	12	21	11	27

Извор: Министарство унутрашњих послова

Према подацима Министарства унутрашњих послова, у 2020. години, најзаступљенији облик експлоатације је сексуална експлоатација где су изложене само жене (42,1%), као и претходне године.

Табела 34: Жртве трговине људима према врсти експлоатације и полу у 2020. година

Врста експлоатације жртве	2020.	
	мушкарци	жене
Сексуална експлоатација		16
Радна експлоатација	7	6
Експлоатација ради просјачења	2	
Принудна удаја		1
Експлоатација ради вршења кривичних дела	1	
Вишеструка експлоатација (радна и сексуална)	1	

Вишеструка експлоатација (сексуална и принудна удаја)		1
Вишеструка експлоатација (проституција, принуда на вршење кривичних дела и просјачење)		3
Укупно	11	27

Извор: Министарство унутрашњих
послова

Идентификација жртава трговине људима је организована као стручни поступак у оквиру Центра за заштиту жртава трговине људима који се спроводи према стандардима процене у систему социјалне заштите.

У 2020. години у Центру за заштиту жртава трговине људима формално је идентификовано 57 жртава трговине људима. Међу формално идентификованим жртвама доминирају лица преко 18 година старости (57,9%) и особе женског пола (64,9%). Код особа женског пола доминирају лица преко 18 година старости (51,4%). Најзаступљенији вид експлоатације је сексуална експлоатација (36,8%) код формално идентификованих жртава, а потом радна експлоатација.

Табела 35: Приказ формално идентификованих жртава трговине људима према врсти експлоатације, узрасту и полу, 2020. година

Врста експлоатације	до 18 година		преко 18 година		УКУПНО
	Ж.	М.	Ж.	М.	
Сексуална	7		13	1	21
Радна експлоатација	1	2	2	7	12
Принуда на брак	6		2		8
Принуда на просјачење	1	1			2
Нелегално усвојење	1				1
Принуда на вршење кривичних дела			1	3	4
Вишеструка	2	3	1	3	9
МЕЋУЗБИР	18	6	19	14	
УКУПНО	24		33		57

Извор: Центар за заштиту жртава трговине људима

Током 2020. године примљено је 24 пријава сумње на трговину људима у групи миграната. Поступак идентификације реализован је за 23 лица. Идентификоване жртве трговине људима међу мигрантима у 26% чине лица из Авганистана, 13% из

Индије, 13% из Хрватске, 8,7% из Еритреје, 8,7% из Сирије, 4,3% из Конга, 4,3% из Гане, 4,3% Ирана, 4,3% из Пакистана, 4,3% из С. Македоније, 4,3% из Немачке и 4,3% је непознато држављанство. Од укупног броја идентификованих жртава међу мигрантском популацијом, 61% чине лица до 18 година старости, а што се тиче пола, 61% чине мушкарци.

Табела 36: Приказ структуре идентификованих жртава трговине људима у односу на земљу експлоатације и узраст, 2020. година

Земља експлоатације	Малолетни	Пунолетни
Србија	19	23
Албанија		1
Белгија		5
Италија		2
Француска	1	1
Данска		1
Немачка	2	
Турска	1	
Конго	1	
Укупно	24	33

Извор: Центар за заштиту жртава трговине људима

У току 2020. године од стране полицијских службеника Министарства унутрашњих послова поднета је 23 кривична пријава против 50 лица (34 мушкараца и 16 жена) за извршено кривично дело трговина људима из члана 388. Кривичног законика. Од укупног броја извршилаца 48 лица су држављани Републике Србије и 2 држављанина Румуније.

У току 2020. године од стране првостепених судова у Републици Србији за кривично дело трговине људима из члана 388. Кривичног законика донето је укупно 19 пресуда.

Табела 37: Број пресуда против лица која су починила трговину људима изречених у 2019. и 2020. години, према врсти пресуде

Врста пресуде	2019.	2020.
Осуђујућа-правоснажна	4	10
Осуђујућа-неправоснажна	4	6
Ослобађајућа	4	3
Укупно	12	19

Извор: Министарство правде

Табела 38: Број лица која су осуђена за кривично дело трговине људима, према старости, 2020. година

Старост лица (унети старосне категорије или годишта)	Број лица (уписати)
18-30	5
30-40	5
40-50	5
Преко 50	4
Укупно	19

Извор: Министарство правде

Б4. Статистике о присилним миграцијама и праву на азил

4.1. Странци који су изразили намеру да поднесу захтев за азил и тражиоци азила

У 2020. години било је 2.813 издатих потврда о регистрацији странца који је изразио намеру да поднесе захтев за азил у Републици Србији. Од тог броја било је 2.632 мушкараца (2.065 пунолетних и 567 малолетних) и 181 жена (112 пунолетних и 69 малолетних). Највећи број долази из Авганистана (54,9%), Сирије (10,5%) и Пакистана (9,4%). Од укупног броја малолетника (636), 70 су малолетници без пратње (65 дечака и 5 девојчица).

Укупан број издатих потврда о регистрацији странца који је изразио намеру да поднесе захтев за азил је у 2020. години скоро пет пута мањи него у 2019. години, што је вероватно био утицај пандемије корона вируса.

У 58,6% случајева, намера за азил изражена је у Подручним полицијским управама, док је 37,8% намера изражено на граничним прелазима.

Табела 39: Издате потврде о регистрацији странца који је изразио намеру да поднесе захтев за азил у Републици Србији у 2020. години према држављанству

Држављанство	Број	%
Авганистан	1.545	54,92
Сирија	296	10,52
Пакистан	264	9,38
Ирак	102	3,63
Бангладеш	100	3,55
Остало	506	18,00
Укупно	2.813	100

Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 40: Издате потврде о регистрацији странца који је изразио намеру да поднесе захтев за азил према месту изражавања намере, 2020. година

Место издавања Потврде о регистрацији	Број лица
Прихватилиште за странце	/
Подручне полицијске управе	1.649
Гранични прелаз (линија)	1.063

Канцеларија за азил	57
Аеродром „Никола Тесла“	44
Казнено поправни завод	/
Укупно	2.813

Извор: Министарство унутрашњих послова

Од укупно 2.813 исказаних намера за азил, свега 145 лица, односно само 5,2% од укупног броја лица поднело је захтев за азил. Од тог броја је 104 мушкараца (15 малолетних мушкараца и 89 пунолетних) и 41 жена (13 малолетних жена и 28 пунолетних жена). Од укупног броја поднетих захтева за азил, 5 мушких малолетних лица без пратње је поднело захтев за азил. Од укупно поднетих захтева за азил, мало преко 44% чине држављани Ирака, Сирије и Ирана.

Табела 41: Број поднетих захтева за азил према држављанству, 2020. година

Држављанство	Број лица	%
Ирак	24	16,55
Сирија	21	14,48
Иран	19	13,10
Бурунди	17	11,72
Гана	12	8,28
Остало	52	35,87
Укупно	145	100

Извор: Министарство унутрашњих послова

4.2. Одлуке првостепеног органа о захтевима за азил

Статистика о азилној процедури показује да је за највећи број тражилаца азила обустављен поступак, што је последица чињенице да већина лица наставља да мигрира даље, не сачекавши одлуку у првом степену о захтеву за азил.

У 2020. години, Канцеларија за азил је донела 29 одлука којима усваја захтев за азил (за 29 лица), од чега је 19 лица мушког пола и 10 женског пола.

Канцеларија за азил је доделила уточиште за 17 лица (11 мушкарца и 6 жена). Од укупног броја лица са уточиштем било је 6 малолетних лица (4 дечака и 2 девојчице). Такође, Канцеларија за азил је доделила супсидијарну заштиту за 12 лица (8 мушкарца и 4 жена). Међу лицима којима је додељено супсидијарна заштита, била је 5 малолетна лица (4 дечака и једна девојчица), а од 5 малолетних лица, било је 3 малолетна дечака без пратње.

Табела 42: Првостепене одлуке о захтевима за азил према врсти одлуке у 2019. и 2020. години

Одлуке	2019.	2020.
Одбачени захтеви	10 за 15 лица	2 за 2 лица
Одбијени захтеви	56 за 80 лица	75 за 74 лица
Усвојени захтеви	25 за 34 лица	29 за 29 лица
Обустављени поступци	131 за 162 лица	122 за 120 лица
Закључак/решење о одбацивању жалбе	/	/
Остало	82 за 152 лица	145 за 128 лица
Укупно	304 за 443 лица	373 за 353 лица

Извор: Министарство унутрашњих

послова

4.3. Одлуке другостепеног органа по изјављеној жалби на одлуке о захтевима за азил

Другостепени поступак по захтеву за азил одвија се пред Комисијом за азил која одлучује о жалбама на одлуке Канцеларије за азил. У периоду од 1. јануара до краја октобра 2020. године, Комисија за азил је примила 63 жалбе, у вези с којима је донела 52 решења, од чега је жалба одбијена у 43 предмета, а у 9 усвојена. У свим случајевима у којима је жалба усвојена, решење је поништено, а предмет враћен првостепеном органу на поновни поступак.

4.4. Одлуке на основу управних спорова

Управни суд је одредбама Закона о азилу и привременој заштити одређен као орган који је надлежан да одлучује о управним споровима покренутим против коначних решења Комисије за азил. У периоду од 1. јануара до 31. октобра 2020. године Управни суд је примио укупно 32 иницијална предмета чији је основ спора азил. Од тог броја, Управни суд је решио три предмета, и то одбијањем две тужбе и једног приговора. Поред тога, у току 2020. године решено је још 11 управних спорова који су били покренути у току претходних година. Одбијено је 9 тужби, једна је одбачена, док је један поступак обустављен.

4.5. Повратници по Споразуму о реадмисији

Према евиденцији Министарства унутрашњих послова, у 2020. години, примљено је 1.570 захтева за реадмисију, од тога броја 1.191 захтева је добило сагласност, а у истом периоду повратак је остварило 1.008 држављана Републике Србије.

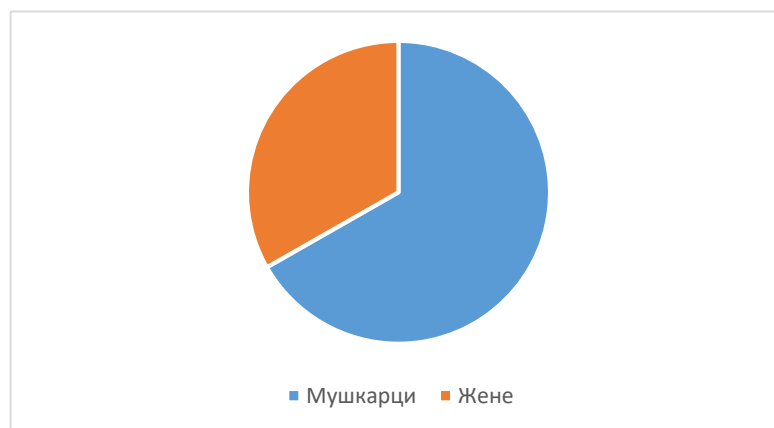
Од укупног броја примљених захтева за реадмисију у 2020. години, 48,6% захтева поднето је из СР Немачке. Што се полне структуре тиче, 66,8% лица су чинили мушкарци. Када је у питању старосна структура, пунолетна лица чине 69,9%, а малолетна 30,1%.

Табела 43: Захтеви за реадмисију према држави, полу и старости повратника у 2020. години

Држава молиља	Мушкарци		Жене		Укупно
	малолетни	пунолетни	малолетни	пунолетни	
Немачка	175	262	145	181	763
Аустрија	13	151	7	13	184
Француска	19	90	17	27	153
Холандија	26	36	27	22	111
Белгија	4	76	2	28	110
Швајцарска	7	33	4	10	54
Италија	/	32	/	6	38
Шведска	3	19	3	9	34
БиХ	5	6	5	4	20
Словенија	/	20	/	/	20
Хрватска	/	17	/	/	17
Мађарска	/	15	/	/	15
Црна Гора	2	9	1	2	14
Данска	5	6	1	2	14
Велика Британија	/	4	/	2	6
Бугарска	/	2	/	3	5
Норвешка	/	4	/	/	4
Финска	/	3	/	/	3
Северна Македонија	1	1	/	1	3
Малта	/	1	/	/	1
Шпанија	/	1	/	/	1
Укупно	260	788	212	310	1.570

Извор: Министарство унутрашњих послова

Графикон 5: Захтеви за реадмисију према полу повратника, 2020. година

Извор: Министарство унутрашњих послова

Од укупног броја одобрених захтева за реадмисију (1.191), у 2020. години, највећи број захтева одобрен је за повратак из Немачке (46,7%). Међу повратницима којима је одобрен захтев за реадмисију, мушкарци чине 68,2%, а жене 31,8%. Од укупног броја

одобрених захтева већину чине пунолетна лица (68,3%). Међу 378 малолетника којима је одобрен захтев има 213 дечака и 165 девојчица.

Табела 44: Сагласности на захтеве за враћање држављана Републике Србије према Споразумима о реадмисији у 2020. години

Држава молиља	Мушкарци		Жене		Укупно
	малолетни	пунолетни	малолетни	пунолетни	
Немачка	138	162	105	115	520
Аустрија	13	146	6	13	178
Француска	19	68	15	21	123
Холандија	24	32	25	18	99
Белгија	3	44	2	17	66
Швајцарска	5	31	4	8	48
Шведска	3	19	3	8	33
Италија	/	22	/	2	24
Словенија	/	20	/	/	20
Данска	5	6	1	2	14
Хрватска	/	14	/	/	14
БиХ	/	6	3	4	13
Црна Гора	2	7	1	2	12
Мађарска	/	11	/	/	11
Бугарска	/	2	/	3	5
Финска	/	3	/	/	3
Норвешка	/	3	/	/	3
Северна Македонија	1	/	/	1	2
Малта	/	1	/	/	1
Шпанија	/	1	/	/	1
Велика Британија	/	1	/	/	1
Укупно	213	599	165	214	1.191

Извор: Министарство унутрашњих послова

Од укупног броја повратника по основу Споразума о реадмисији који су у 2020. години остварили повратак у Републику Србију (1.008), чак 90,5% вратило се у Републику Србију преко граничног прелаза СГП Београд (Аеродром „Никола Тесла“).

Табела 45: Број повратника по основу Споразума о реадмисији за 2020. годину у зависности на ком су граничном прелазу регистровани

Регионални центар (станица граничне полиције)	Број држављана Републике Србије
СГП Београд	912
Према Мађарској	7
Према Хрватској	14
Према БиХ	17
Према Румунији	0
Према Бугарској	5
Према Македонији	0
Према Црној Гори	11
СГП Ниш	0
Укупно	1.008

Извор: Министарство унутрашњих послова

У истом периоду Канцеларији за реадмисију на Аеродрому „Никола Тесла” се обратило 644 лица, односно 93 породица ради добијања информација и пружања помоћи приликом повратка. Од тог броја, пунолетних лица има 51,9%, а малолетних 48,1%.

Табела 46: Број повратника евидентираних у Канцеларији за реадмисију по полу, 2019. година

Лица/Породица	Укупно	Мушкарци	Жене
Број лица	644	348	296
Број породица	93		

Извор: Комесаријат за избеглице и миграције

Највећи број повратника који су евидентирани у Канцеларији за реадмисију на Аеродрому „Никола Тесла” долази из Немачке (87,3%), док се на другом месту налази Француска (3,6%). Од укупног броја повратника, 63% чине лица Ромске националности.

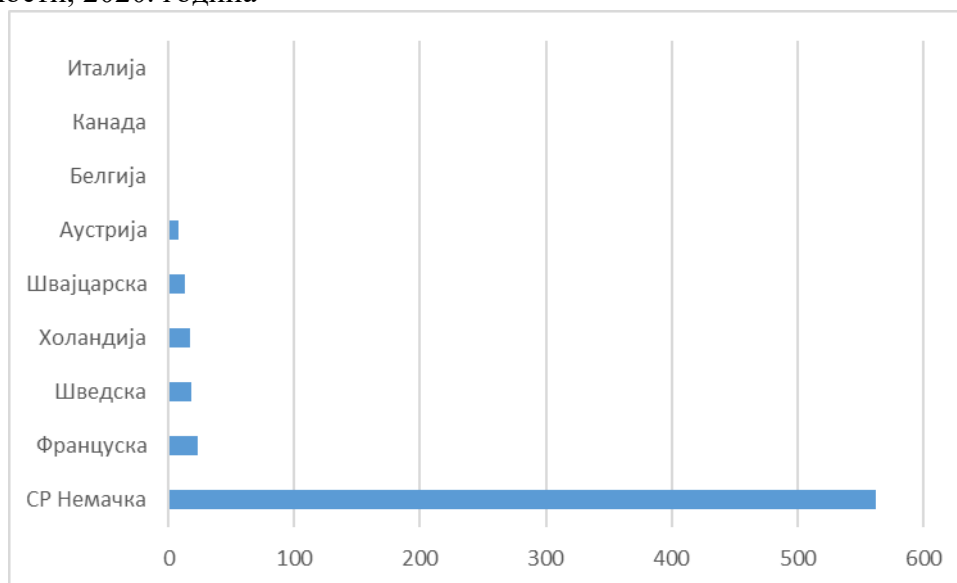
Табела 47: Повратници који су евидентирани у Канцеларији за реадмисију према држави из које су враћени, 2020. година

Држава	Број
СР Немачка	562
Француска	23
Шведска	18
Холандија	17
Швајцарска	13
Аустрија	8
Белгија	1
Канада	1

Италија	1
Укупно	644

Извор: Комесаријат за избеглице и миграције

Графикон 6: Повратници који су евидентирани у Канцеларији за реадмисију према националности, 2020. година

Извор: Комесаријат за избеглице и миграције

Табела 48: Повратници који су евидентирани у Канцеларији за реадмисију према старости, 2020. година

Старост	Број	%
Пунолетни	334	51,86
Малолетни	310	48,14
Укупно	644	100

Извор: Комесаријат за избеглице и миграције

Такође, води се евиденција о образовном профилу и радном статусу повратника. Од укупног броја, 54,2% повратника је било незапослено, а осталих 45,8% су деца предшколског узраста, ученици, пензионери и запослени. Образовна структура повратника показује да само 0,2% има завршену вишу школу и факултет, док је 32% лица нема завршену школу или непотпуну основну школу.

Табела 49: Повратници који су евидентирани у Канцеларији за реадмисију према радном статусу, 2020. година

Радни статус	Број
Дете	102
Ученик	187
Запослен	3
Незапослен	349
Пензионер	3
Укупно	644

Табела 50: Повратници који су евидентирани у Канцеларији за реадмисију према образовном статусу, 2020. година

Образовни статус	Број
Без школе	91
Непотпуна основна школа	115
Основна школа	190
Средња школа	33
Виша школа	1
Факултет	/
Без одговора	214
Укупно	644

Извор: Комесаријат за избеглице и миграције

4.5.1 Идентификовање и дефинисање скупа индикатора за процену реинтеграције повратника по основу Споразума о реадмисији

Република Србија је изградила механизме на централном и локалном нивоу за спровођење различитих типова програма подршке повратницима. Такође, у циљу прикупљања података о повратницима Комесаријат за избеглице и миграције израдио је и посебан упитник који повратник добровољно попуњава у Канцеларији за реадмисију. На основу препорука експерта Европске Комисије са Peer Review мисије која је одржана у фебруару 2014. године, која је покривала кључне области за Поглавља 23 и 24, Комесаријат за избеглице и миграције је израдио скуп индикатора за процену реинтеграције повратника којима се мери ефикасност предузетих мера на пољу реинтеграције повратника по основу споразума о реадмисији. Развијање индикатора било је неопходно и да би се прикупили подаци о томе шта је конкретно урађено на одржавању безвизног режима и спречавању поновног одласка повратника по реадмисији у земље ЕУ и спречавању секундарних миграција. Извештавање по овим индикаторима је први пут било уврштено у Миграциони профил за 2015. годину.

Међутим, и поред поменутих активности међу највећим проблемима у адекватном планирању помоћи и свих будућих активности показао се недостатак свеобухватних евиденција о овој популацији. Овај проблем настаје пре свега због недостатка било какве законске обавезе да се повратници евидентирају, као и одсуства системског праћења добровољног повратка. Део ове категорије лица измиче званичним статистикама, а специфична истраживања која раде поједине организације и надлежне државне институције откривају само делове проблема.

Табела 51: Листа показатеља за праћење реинтеграције повратника по основу Споразума о реадмисији у Републици Србији, 2020. година

ИНСТИТУЦИЈА	ПОКАЗАТЕЉИ
Министарство просвете, науке и технолошког развоја	Број јавних позива, пројеката и буџетских средстава одређених од стране Министарства Министарство просвете, науке и технолошког развоја је кроз конкурс за коришћење буџетских средстава

	просвете, науке и технолошког развоја на локалном нивоу, који се односе на повратнике.	определило средства за 2020. годину и подржало 2 пројекта чији корисници су повратници по реадмисији. У оквиру пројекта подржано је 250 директних корисника у 2 ЈЛС. Посебну меру подршке ученицима повратницима у систему образовања и васпитања представљају педагошки асистенти који су својим ангажовањем ублажавали последице одсуствовања са наставе и доприносе редовности похађања исте.
Министарство просвете, науке и технолошког развоја	Број повратника који су уписани у одговарајући разред (основна+ средња школа) + разврстаност по годинама и полу	Током школске 2020/21. године у основне школе на територији Републике Србије уписно је укупно 120 ученика повратника по реадмисији, 74 девојчице и 46 дечака. С обзиром да основне школе афирмативно приступају решавању питања повратника по реадмисији, ови се ученици у већини случајева не региструју посебно, већ се примењују олакшане процедуре уписа и/или враћања у школу, затим се ангажује тим за претходну проверу знања и следи укључивање ученика у редовну наставу. Додатно, уколико се ученик врати током исте школске године, школа га не третира као новоуписаног ђака, већ остаје у истом разреду. Тако дете не губи школску годину, изостанак се оправда, а ученику се омогућава додатна подршка у савладавању градива и могућност да надокнади пропуштене

		часове. 110 повратника уписаних у одговарајући разред. Већина ученика враћених по споразуму о реадмисији током 2020. године (школска 2019/20 и 2020/21. година) уписана је у узрадно одговарајући разред, док су остали уписани у ниже разреде према резултатима тима за претходну проверу знања и способности. Током текуће школске 2020/21. године ученици враћени по реадмисији укључени су у 30 основних школа у следећим школским управама: Београд, Јагодина, Лесковац, Нови Сад, Ниш, Пожаревац, Сомбор, Ваљево, Зрењанин, Зајечар, као и на територији Групе за стручно педагошки надзор Нови Пазар. Највећа концентрација повратника забележена је у школским управама Београд, Зрењанин, Ниш и Лесковац.
Министарство просвете, науке и технолошког развоја	Број захтева за изједначавање сведочанства и број захтева за признавање диплома	Министарство просвете, науке и технолошког развоја је по поједностављеној процедури током школске 2020/21. године реализовало 95 захтева за изједначавање сведочанства односно захтева за нострификацију диплома, што је у многостаклач олакшало похађање наставе.
Министарство просвете, науке и технолошког развоја	Број повратника који су ПРВИ ПУТ поднели захтев за упис у одговарајући разред (основна+ средња школа) у оквиру школског система Р. Србије + разврстаност по годинама и полу	92 повратника је први пут поднело захтев за упис у одговарајући разред

Министарство просвете, науке и технолошког развоја	Број стипендија, финансијске подршке и број бесплатних књига додељених повратницима	Током школске 2020/21. године, укупно је 110 ученика који су добили бесплатне уџбенике.
Министарство спољних послова	Број путних листова издатих повратницима*	363 путних листова издато повратницима
Министарство спољних послова	Као генерални индикатор: број тражилаца азила из Републике Србије који аплицирају за азил у земљама ЕУ и земљама потписницама Шенгенског споразума (извор ДКП)	1.779 тражилаца азила из Републике Србије. *број поднетих захтева за азил није дефинитиван имајући у виду да поједине државе или не достављају такве податке или они нису још увек званично доступни.
Заштитник грађана	Број пријављених случајева кршења људских права повратника по основу Споразума о реадмисији.	Заштитник грађана у 2020. години није имао ни један пријављени случај кршења људских права повратника по основу Споразума о реадмисији.
Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог	Број ромских координатора (њихова дужност је да буду у контакту са заједницом Рома, да пружају медијацију и подршку, саветовање, да сарађују са невладиним сектором и јединицама локалне самоуправе) који су укључени у рад Савета за миграције и/или програме подршке повратницима по споразуму о реадмисији.	Према подацима програма „Техничка помоћ за унапређење социо – економских услова живота ромске популације“, који финансира Европска унија, суфинансира Република Србија, а спроводи конзорцијум који предводи КПМГ д.о.о. Београд, у јединицама локалних самоуправа има око 50 координатора за ромска питања. Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог је поред Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре корисник овог пројекта.

НСЗ	Број лица која су се изјаснила као повратници и налазе се на евиденцији незапослених лица	На евиденцији НСЗ са стањем на дан 31.12.2020. године налазило се 30 лица кој су се изјаснила као повратници по споразуму о реадмисији
НСЗ	Број развијених индивидуалних планова запошљавања лица која се налазе на евиденцији незапослених лица, а која су се изјаснила као повратници	У току 2020. године урађена је 51 процена запошљивости и индивидуалних планова запошљавања за 35 лица која су се изјаснила као повратници по споразуму по редмисији
НСЗ	Број лица корисника активних мера запошљавања, а која су се изјаснила као повратници (укључујући и врсту активних мера)	У току 2020. године у меру субвенције за samozapoшљавање укључена су 2 лица која су се изјаснила као повратници по споразуму по редмисији
КИРС	Број јавних позива, одобрених пројеката посвећених повратницима, укључујући и број корисника обухваћен пројектима (финансираних од стране КИРС-а) за јединице локалне самоуправе (број укључених општина, такође)	Уредбом о утврђивању Програма подстицаја за спровођење мера и активности неопходних за достизање утврђених циљева из области управљања миграцијама у јединицама локалне самоуправе, за 2020. годину било је предвиђено 20 милиона РСД за програме реинтеграције повратника по основу споразума о реадмисији, али услед новонастале ситуације са корона вирусом, буџет је на тој ставци умањен и износио је 2 милиона РСД. У 2020. години, објављен је један јавни позив за јединице локалне самоуправе за доделу средстава намењених побољшању услова становања повратника по основу споразума о реадмисији,

		кроз доделу помоћи намењене за завршетак или адаптацију стамбеног објекта набавком грађевинског материјала. Изабране су две општине (Власотинце и Беоцин) и додељено је 4 пакета грађевинског материјала, по два у обе општине.
КИРС	Број јавних позива/пројеката посвећених повратницима (финансираних од стране КИРС-а) намењених организацијама цивилног друштва	У 2020. години на јавним позивима није било пријављених пројеката организација цивилног друштва посвећених повратницима
КИРС	Број повратника регистрованих на београдском аеродрому (Никола Тесла) од стране Канцеларије за реадмисију	644 лица, односно 92 породица регистровано је на београдском аеродрому.
КИРС	Подршка КИРС-а пружена локалним самоуправама у циљу ревидирања постојећих локалних акционих планова који укључују повратнике	Од укупно 157 општина/градова које су усвојиле ЛАП њих 120 је ревидирало и прошило ЛАП са категоријом повратника по основу Споразума о реадмисији
КИРС	Број дистрибуираних информатора посвећених правима и обавезама повратника по основу споразума о реадмисији	У 2020. години дистрибуирано је укупно 1.000 информатора посвећених правима и обавезама повратника по основу споразума о реадмисији.
КИРС	Број људи смештених од стране КИРС-а у центре за ургентни прихват (у случају	У центру за интервентни прихват боравило је укупно 15 лица у 2020.

	неопходности/хитне потребе) + просечно остајање + укупан број додељених финансијских надокнада повратницима од стране КИРС-а	години Просечно остајање у центру за ургентни прихват је око 12 месеци У 2020. години није било новчаних помоћи, а због смањења буџетских средстава због пандемије корона вируса.
КИРС	Учесталост састанака Тима (представника различитих министарстава) за имплементацију Стратегије за реинтеграцију повратника. Општи индикатор (није директно повезан за услугама које су доступне повратницима)	Није било састанака Тима за имплементацију Стратегије за реинтеграцију повратника.
КИРС	Број чланака (у штампаним медијима) посвећених повратницима	12 чланака посвећених повратницима
Све релевантне институције	Број државних службеника који су/ће бити задужени за повратнике по основу споразума о реадмисији у оквиру различитих министарстава/државних тела	МРЗБСП - Број саветника који раде на пословима саветника за посредовање у запошљавању у Миграционим сервисним центрима је седам, колико је и систематизовано миграционих сервисних центара КИРС – у Одељењу за прихват, збрињавање и повратнике по реадмисији, систематизовано је 8 радних места (државних службеника задужених за повратнике по реадмисији). МСП - Путне листове у ДКП Р. Србије повратницима по основу

		Споразума о реадмисији издаје службеник – сарадник за конзуларне послове, а потписује шеф ДКП или лице које он овласти. МЉМПДД – У Канцеларији за људска и мањинска права, која је постојала до октобра 2020. године као ни у Министарству за људска и мањинска права и друштвени дијалог, које је формирано у октобу 2020. године у систематизацији радних места нема предвиђених радних места на поменутих пословима. МПНТР-Према систематизацији радних места, у министарству има један државни службеник задужен за ову област
Све релевантне институције	Број организационих јединица / деконцентрисаних организационих јединица овлашћених за поступање према повратницима по основу Споразума о реадмисији.	КИРС има једну ужу унутрашњу организациону јединицу - Одељење за прихват, збрињавање и повратнике по реадмисији
Све релевантне институције	Број повратника којима је обезбеђена бесплатна правна помоћ/саветовање за повратнике	МРЗБСП - У току 2020. године саветници НСЗ урадили су 51 процену запошљивости и индивидуалних планова запошљавања за 35 лица која су се изјаснила као повратници по споразуму по редмисији- У току 2020. године у меру субвенције за samozapoшљавање укључена су 2 лица која су

		се изјаснила као повратници по споразуму по редмисији
		МЉМПДД – нема података у вези са бројем повратника којима је обезбеђена бесплатана правна опмоћ/саветовање за повратнике.

4.6. Избеглице према Закону о избеглицама

У 2020. години у Републици Србији живело је 25.709 избеглица. Највећи број избеглица је из Хрватске (68,5%). У периоду између 2019. и 2020. године избегличка популација смањена је за 370 лица.

Табела 52: Избегличка популација у Републици Србији према држави порекла, 2019. и 2020. година

Држава порекла	2019.	2020.
Хрватска	17.967	17.670
БиХ	8.197	8.124
Укупно	26.164	25.794

Извор: Комесаријат за избеглице и миграције

Подаци о старосној структури указују на значајну заступљеност старијих старосних кохорти међу избегличком популацијом, односно лица старијих од 65 година (65,72%), а значајно мање и лица од 50-64 године (17,08%). То значи да је преко 80% лица у избегличкој популацији било старије од 50 година у 2020. години.

Табела 53: Избегличка популација у Републици Србији према старости, 2020. година

Старост	%
0-14	0,03
15-29	4,17
30-39	7,03
40-49	5,97
50-64	17,08
65+	65,72
Укупно	100

Извор: Комесаријат за избеглице и миграције

Према подацима Комесаријата, од укупног броја избеглица у 2020. години, највећи број њих живи у Региону Београд (25,2%), затим у Јужно-Бачкој (17,2%) и Сремској области (15,3%), што је готово идентично као и у претходној 2018. и 2019. години.

Табела 54: Број избеглица по окрузима у Републици Србији, 2020. година

Назив области	Број избеглица
Северно-Бачки	806
Средње-Банатски	765
Северно-Банатски	283
Јужно-Банатски	1.099
Западно-Бачки	1.855
Јужно-Бачки	4.429
Сремски	3.932
Мачвански	1.914
Колубарски	298
Подунавски	314
Браничевски	384
Шумадијски	491
Поморавски	380
Борски	152
Зајечарски	182
Златиборски	387
Моравички	336
Рашки	334
Расински	203
Нишавски	333
Топлички	87
Пиротски	64
Јабланички	122
Пчињски	82
Београд	6.477
Република Србија укупно	25.709

Извор: Комесаријат за избеглице и миграције

4.7. Интерно расељена лица (ИРЛ)

У 2020. години у Републици Србији је живело 197.035 лица расељених са АП Косова и Метохије. На територији Београда је регистровано 58.365 интерно расељених лица односно готово трећина њиховог укупног броја. Што се осталог дела Републике Србије тиче, највећа заступљеност интерно расељених лица је у Рашкој, Шумадијској, Топличкој, Пчињској, Нишавској и Подунавској области. У погледу етничке структуре, најбројнији међу расељеним лицима су Срби, а затим Роми, док Горанци, Бошњаци/Муслимани, Црногорци и остали чине мањински део популације.

Табела 55: Број интерно расељених лица по окрузима у Републици Србији, 2020. година

Назив области	Број
Северно-Бачки	2.813
Средње-Банатски	1.066
Северно-Банатски	253
Јужно-Банатски	1.866
Западно-Бачки	648
Јужно-Бачки	5.282
Сремски	1.146
Мачвански	990
Колубарски	865
Подунавски	10.931
Браничевски	2.313
Шумадијски	14.334
Поморавски	7.798
Борски	1.397
Зајечарски	1.510
Златиборски	1.749
Моравички	3.916
Рашки	30.099
Расински	8.900
Нишавски	10.934
Топлички	11.837
Пиротски	572
Јабланички	6.498
Пчињски	10.953
Београд	58.365
Република Србија укупно	197.035

Извор: Комесаријат за избеглице и миграције

У току 2020. године у АП Косово и Метохију су се вратила 247 лица (201 подржано и 46 спонтано). Старосна структура повратника показује да је највећи број лица који се вратио у старосном контингенту од 0-14 и од 30-49 година старости. То указује да су се углавном вратиле млађе породице са децом. Највећи број лица се вратио у општину Приштина.

Највише лица се вратило у општину Приштина и то подржаним путем. Органозованог повратка није било.

Табела 56: Расељена лица која су се вратила у АП Косово и Метохију према општини повратка, полу и старости у 2020. години

Општина повратка	Пол	Свега	Старосна структура				
			0–14	15–29	30–49	50–64	65+
Општина Исток	Жене	4				2	2
	Мушкарци	6	1		2	2	1
Општина Клина	Жене	6		1	1	3	1
	Мушкарци	8	1	2	4	1	
Општина Косово Поље	Жене	11	4	4	3		
	Мушкарци	11	4	4	2	1	
Општина К. Каменица	Жене	4	2	1		1	
	Мушкарци	6	3	1	1	1	
Општина Приштина	Жене	32	10	5	10	3	4
	Мушкарци	27	12	4	6	3	2
Општина Ново Брдо	Жене	25	4	9	7	1	4
	Мушкарци	19	1	5	5	6	2
Општина Обилић	Жене	7	4	1	1		1
	Мушкарци	5	1	3		1	
Општина Ораховац	Жене	7	2	1	1	2	1
	Мушкарци	5	2		2		1
Општина Призрен	Жене	4			1	2	1
	Мушкарци	4		1		2	1
Општина Витина	Жене	2	1		1		
	Мушкарци						
Општина Гњилане	Жене	3	1		2		
	Мушкарци	5	2	1	2		
Општина Штрпце	Жене	20	5	4	5	5	1
	Мушкарци	26	10	4	10		2
Укупно		247	70	51	66	36	24

Извор: Канцеларија за Косово и Метохију

Табела 57: Расељена лица која су се вратила на АП Косово и Метохију у 2020. години, према општини и начину повратка

Општина повратка	Број лица	Начин повратка			
	Укупно	Подржан	Организован	Спонтан	Остало
Општина Исток	10	9		1	
Општина Клина	14	13		1	
Општина Косово Поље	22	18		4	

Општина Косовска Каменица	10	7		3	
Општина Приштина	59	59			
Општина Ново Брдо	44	29		15	
Општина Обилић	12			12	
Општина Ораховац	12	12			
Општина Призрен	8	8			
Општина Витина	2			2	
Општина Гњаалне	8			8	
Општина Штрпце	46	46			
Укупно	247	201		46	

Извор: Канцеларија за Косово и Метохију

Б5. Статистика о унутрашњим миграцијама

Према процени Републичког завода за статистику укупан број становника у Републици Србији током протеклих 20 година се константно смањује. Број становника у Републици Србији процењен на дан 1.1.2020. године износио је 6.926.705 лица, што је преко пола милиона мање него на почетку XXI века. Република Србија се налази у одмаклој фази демографске транзиције, са дубоком биолошком депопулацијом, развијеним свим облицима модерних унутрашњих и међународних миграција, биолошким старењем, транзицијом брачности, породице и домаћинства. Као и 2001. године, више је женског становништва и то 51,3% према 48,7% мушког становништва, пре свега услед дужег очекиваног трајања живота женске популације.

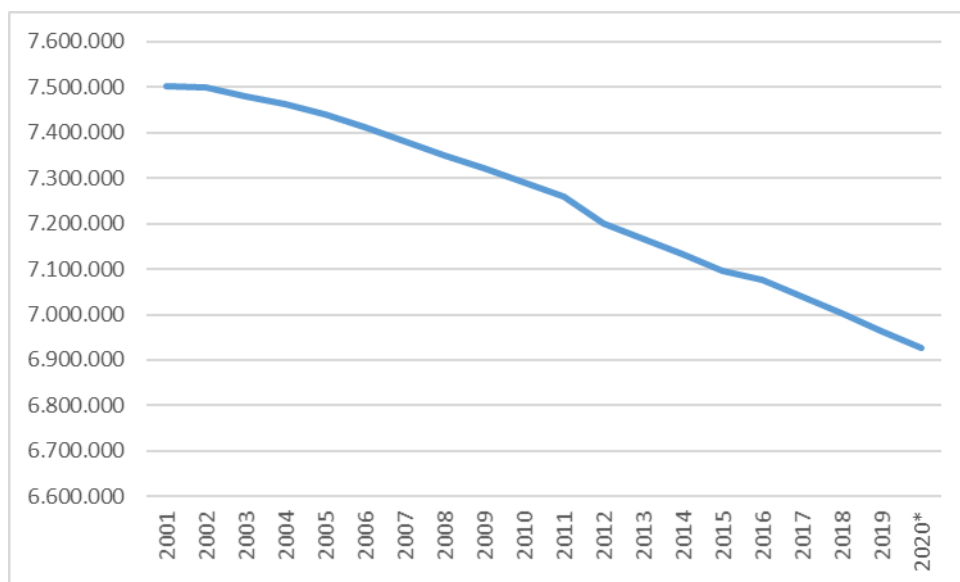
Табела 58: Процене броја становника у Републици Србији за период 2001-2020. године

Година	Укупно становништво		
	Укупно	Мушко	Женско
2001	7.503.433	3.648.533	3.854.900
2002	7.500.031	3.647.190	3.852.841
2003	7.480.591	3.637.789	3.842.802
2004	7.463.157	3.629.194	3.833.963
2005	7.440.769	3.618.040	3.822.729
2006	7.411.569	3.603.698	3.807.871
2007	7.381.579	3.588.957	3.792.622
2008	7.350.222	3.573.814	3.776.408
2009	7.320.807	3.560.048	3.760.759

2010	7.291.436	3.546.374	3.745.062
2011	7.258.753	3.530.924	3.727.829
2012	7.199.077	3.505.713	3.693.364
2013	7.166.552	3.489.683	3.676.869
2014	7.131.787	3.472.746	3.659.041
2015	7.095.383	3.455.335	3.640.048
2016	7.076.372	3.446.258	3.630.114
2017	7.040.272	3.429.027	3.611.245
2018	7.001.444	3.410.592	3.590.852
2019	6.963.764	3.392.811	3.570.953
2020*	6.926.705	3.374.639	3.552.066

Извор: РЗС *Процењен број становника 1. Јануар 2020.

Графикон 7: Број становника у Републици Србији за период 2001-2020. године

Извор: РЗС

Посматрано према типу насеља, већи број становника је 2020. године живео у насељима градског типа и то 4.235.719 лица или 61,2% у односу на остала насеља у којима је живело 2.690.986 становника или 38,8%. У градском типу насеља преовлађује женско становништво, док је осталим било мало више мушког становништва у односу на женско.

Табела 59: Процене броја становника у Републици Србији за период 2001-2020. године, према типу насеља и полу

Година	Становништво у градским насељима			Становништво у осталим насељима		
	Укупно	Мушко	Женско	Укупно	Мушко	Женско
2001	4.215.583	2.016.029	2.199.554	3.287.850	1.632.504	1.655.346
2002	4.233.303	2.023.817	2.209.486	3.266.728	1.623.373	1.643.355
2003	4.239.980	2.026.423	2.213.557	3.240.611	1.611.366	1.629.245

2004	4.249.544	2.030.310	2.219.234	3.213.613	1.598.884	1.614.729
2005	4.257.878	2.033.178	2.224.700	3.182.891	1.584.862	1.598.029
2006	4.263.386	2.034.616	2.228.770	3.148.183	1.569.082	1.579.101
2007	4.270.400	2.037.012	2.233.388	3.111.179	1.551.945	1.559.234
2008	4.275.245	2.038.642	2.236.603	3.074.977	1.535.172	1.539.805
2009	4.279.035	2.039.934	2.239.101	3.041.772	1.520.114	1.521.658
2010	4.283.985	2.041.975	2.242.010	3.007.451	1.504.399	1.503.052
2011	4.286.114	2.042.566	2.243.548	2.972.639	1.488.358	1.484.281
2012	4.273.980	2.039.174	2.234.806	2.925.097	1.466.539	1.458.558
2013	4.272.061	2.037.554	2.234.507	2.894.491	1.452.129	1.442.362
2014	4.270.367	2.035.772	2.234.595	2.861.420	1.436.974	1.424.446
2015	4.267.079	2.033.446	2.233.633	2.828.304	1.421.889	1.406.415
2016	4.264.826	2.031.983	2.232.843	2.811.546	1.414.275	1.397.271
2017	4.259.678	2.029.094	2.230.584	2.780.594	1.399.933	1.380.661
2018	4.252.578	2.025.256	2.227.322	2.748.866	1.385.336	1.363.530
2019	4.244.308	2.020.926	2.223.382	2.719.456	1.371.885	1.347.571
2020	4.235.719	2.016.089	2.219.630	2.690.986	1.358.550	1.332.436

Извор: РЗС

Табела 60: Упоредни преглед досељеног и одсељеног становништва у Републици Србији према полу, 2019. година

		2019.		
		Укупно	Мушко	Женско
Србија-север (Београдски регион и Регион Војводине)	Досељено	81.693	37.680	44.013
	Одсељено	73.450	33.892	39.558
Србија-југ (Регион Шумадије и Западне Србије и Регион Јужне и Источне Србије)	Досељено	45.728	19.705	26.023
	Одсељено	53.971	23.493	30.478

Извор: РЗС

Посматрано према типу насеља, градови Србије су и даље миграторније средине од осталих насеља. То се пре свега односи на статистички регион Србије север, где је 80% мушког становништва досељено у градска и свега 20% у остала насеља, а слично је и са женском популацијом. Међутим, градови овог статистичког региона су и изразито емиграционе средине, из којих се 2019. године иселило 78% мушког (у односу на 22% из осталих насеља) и 74% женског становништва (у односу на 26% из осталих насеља). Код статистичког региона Србија југ уједначеније је пресељавање по полу и типу насеља.

Посматрано према старосној структури, најпокретљивије становништво је у доби између 15 и 64 године, а пре свега између 20 и 35 године, односно фертилно и радно способно становништво. У овој категорији лица, највише је досељених у регион Србија – север и то 63.510 лица, док је у Србију – југ досељено готово двоструко мање, односно 35.980 лица. Исти је тренд и код одсељавања, с тим што је удео исељеног становништва у региону Србија-југ приближан броју исељеног у региону Србија – север у контингенту од 15-64 година старости.

Табела 61: Мигрантско становништво према типу насеља и полу, 2019. година (унутрашње миграције)

Област	Тип насеља	Досељено у %		Одсељено у %	
		Мушко	Женско	Мушко	Женско
Србија-север	Градска	80	79	78	74
	Остала	20	21	22	26
Србија-југ	Градска	51	50	50	46
	Остала	49	50	50	54
Република Србија	Градска	70	68	66	62
	Остала	30	32	34	38

Извор: РЗС

Табела 62: Мигрантско становништво према старосним групама у Републици Србији, 2019. година (унутрашње миграције)

Старост	Република Србија	Србија-север	Србија-југ
Досељени			
0-14	17.852	11.667	6.185
15-64	99.490	63.510	35.980
65 и више	10.079	6.516	3.563
Одсељени			
0-14	17.852	11.340	6.512
15-64	99.490	55.949	43.541
65 и више	10.079	6.161	3.918

Извор: РЗС

Б6. Агенда 2030 и Циљеви одрживог развоја (ЦОР)

6.1. Укључивање показатеља у контекст потциљева који су специфични за миграције и односе се на миграције у оквиру Циљева одрживог развоја

Извештај о укључивању показатеља у контекст потциљева који су специфични за миграције и односе се на миграције у оквиру Циљева одрживог развоја, представља преглед 17 Циљева одрживог развоја и 169 потциљева који су специфични за мигранте у оквиру везе између миграција и одрживог развоја, за које договорено да се извештава кроз Миграциони профил Републике Србије.

Овај извештај је припремљен у оквиру пројекта „Укључивање миграција у националне развојне стратегије“, који је финансирала Швајцарска агенција за развој и сарадњу (СДЦ), а спроводили су заједно Међународна организација за миграције (ИОМ) и Програм Уједињених нација за развој (УНДП). Он је инструмент (тј. матрица) који је израђен првенствено ради прикупљања података, али може омогућити и систематичну анализу политике у вези са спровођењем потциљева који се експлицитно односе на миграције.

Као практична полазна тачка, анализа је урађена на глобалном оквиру показатеља које је израдила Међуагенцијска и експертска група за индикаторе Циљева одрживог развоја (ЦОР) и затим је прилагођена и направљен је општи оквир показатеља миграција који предлаже Међународна организација за миграције (ИОМ). Универзални показатељи су прилагођени у контексту локалне миграционе динамике у Републици Србији као и модалитети извештавања према доступним изворима информација у Миграционом профилу Републике Србије.

Матрица идентификованих показатеља миграција може имати кључну улогу као преглед и резултирајући оквир за мерење напретка у испуњавању миграционих потциљева из Агенде одрживог развоја до 2030. Она такође може бити и ограничена у делокругу и примени пошто ће се односити само на оне потциљеве и циљеве који се изричито односе на миграције у контексту одрживог развоја у Србији. Предложена матрица показатеља која је укључена у извештај се може схватити као „жив инструмент“ или „рад у току“ који се касније може изменити у складу са изненадним променама приоритета или неочекиваним спољним утицајима који су директно релевантни за миграционе токове у Србији или кроз њу. Ако то буде могуће, матрица ће одражавати постојеће инструменте за планирање одрживог развоја у контексту миграционих политика и тенденција у Србији у дугорочном периоду.

Идентификован, односно одабран и прилагођен је низ показатеља за мерење напретка оствареног у погледу потциљева ЦОР који су специфични за миграције и односе се на миграције, који подржавају оквир за праћење и преиспитивање спровођења.

Процењујући „релевантност за миграције“ глобалног оквира показатеља који је израдила Међуагенцијска и експертска група за индикаторе Циљева одрживог развоја

(ИАЕГ-СДГс), Међународна организација за миграције (ИОМ) је прилагодила и направила општи оквир показатеља миграција како би се испунили циљеви одрживости из Агенде 2030. У другој фази овај оквир је прилагођен миграционом контексту у Србији, и са званичног списка од 230 појединачних показатеља око којих је већ постигнута општа сагласност на нивоу Уједињених нација (УН). Одабир је направљен у смислу директне релевантности за спровођење миграционих потциљева ЦОР.

Овом методологијом утврђени су критеријуми одабира на основу предложеног применљивог међународног решења које је прилагођен локалном контексту у Србији:

- 1) Потциљеви специфични за миграције: потциљеви који су усмерени искључиво на миграције, који су суштински посматрано искључиво израђени како би мерили напредак остварен у реализацији миграционих циљева из ЦОР;
- 2) Потциљеви који се односе на миграције: потциљеви који су, између осталог, директно релевантни за мерење напретка оствареног у испуњавању миграционих циљева из ЦОР.

Циљ 5 Родна равноправност	Постићи родну равноправност и оснаживати све жене и девојчице		
Потциљ 5.2	Елиминисати све облике насиља над женама и девојчицама у јавној и приватној сфери, укључујући трговину људима и сексуалну и друге облике експлоатације		
Показатељ ИАЕГ- ЦОР-а	Прилагођен показатељ(и) који ће бити укључен у Миграциони профил	Надлежна институција	Одговор

5.2.2 Проценат жена и девојчица старости 15 и више година које су у претходних 12 месеци биле изложене сексуалном насиљу од стране особа које им нису биле интимни партнери, по годинама старости и месту догађаја	*НБ Миграциони профил већ садржи квантитативне показатеље трговине људима за сваки дванаестомесечни период, процењене наредне године - разврстани по држављанству, полу и годинама старости, врсти експлоатације/подељени такође по полу и годинама старости и по земљи експлоатације, подељени по полу, броју кривичних пријава против починилаца и броју пресуда подељених по држављанству, полу и годинама старости Предложени (додатни) показатељ(и): 1) Број идентификованих жртава трговине људима које су добиле услуге заштите, разврстане по држављанству/мигрантском статусу, старосној групи (14-18 година и преко) и полу	Центар за заштиту жртава трговине људима, Министарство унутрашњих послова	23 идентификованих жртава трговине људима у мешовитим миграцијама (до 18 година старости идентификовано је 14 лица и то 4 женске и 10 мушких особа, а преко 18 година старости идентификовано је 9 лица и то 5 женских и 4 мушке особе). Према земљи порекла, идентификовано је 6 лица из Авганистана, по 3 из Хрватске и Индије, по 2 из Еритреје и Сирије, по 1 из Немачке, ДР Конга, С.Македоније, Гане, Ирана, Пакистана и непознато порекло. *Центар за заштиту жртава трговине људима не води евиденцију идентификованих жртава трговине људима по мигрантском статусу (тражилац азила, лице коме је одобрен азил).
--	--	---	---

Циљ 10 Смањење неједнакости	Смањити неједнакости унутар и између земаља		
Потциљеви 10.7 10.с	Олакшати уређене, безбедне, регуларне и одговорне миграције и мобилност људи, између осталог и кроз примену планираних и добро вођених миграционих политика; До краја 2030. године снижити на мање од 3 одсто трансакционе трошкове за дознаке миграната и елиминисати токове дознака са трошковима вишим од 5 одсто		
Показатељ ИАЕГ-ЦОР-а	Прилагођен показатељ(и) који ће бити укључен у Миграциони профил	Надлежна институција	Одговор
10.7.1 Трошкове запошљавања сноси запослени као проценат годишњег прихода који оствари у земљи одредишта 10.7.2 Број земаља које су спровеле добро вођене миграционе	1) Однос уписа деце која су тражиоци азила и избеглице у основне и средње школе, подељени на основу пола и старосне групе 2) Број притужби које су примили надлежни органи у вези са кршењем грађанских и политичких права миграната/странаца	1.Комесаријат за избеглице и миграције (КИРС), Министарство просвете, науке и технолошког развоја (МПНТР) 2-4. Заштитник грађана (Омбудсман)	<i>Подаци КИРС и МПНТР:</i> 1. У школској 2019/2020 години, основношколско образовање похађало је 98% деце миграната од укупног броја смештене деце основношколског узраста у азилним и прихватним центрима. Од тога, дечаки чине 58%, а девојчице 42%. Средњешколско образовање похађало је укупно 6% деце од укупног броја смештене деце средњешколског узраста у азилним и прихватним центрима. Од тога, 97% чине дечаки, а 3% девојчице.

политике 10.ц.1 Трошкови за дознаке као проценат износа који се шаље	3) Број притужби које су примили надлежни органи у вези са кршењем социјалних и економских права миграната/странаца 4) Број идентификованих (пријављених) случајева које су пријавиле организације цивилног друштва у вези са а) дискриминацијом на основу мигрантског статуса/унакрсно повезаних са било којим одредбама о дискриминацији закона којима се забрањује дискриминација; б) ускраћеним приступом услугама, по врсти услуге за коју су ускраћени; ц) кршењем основних људских права, по врсти кршења; д) недостатком институционалних капацитета и/или административним оптерећењима за приступ основним правима и услугама 5) Програми АВРР - број миграната/странаца (подељених по полу, категорији одрасли/малолетници, врсти рањивости, мигрантском статусу/држављанству) којима је помогнуто да се добровољно врате у друге земље са којима Србија спроводи програме АВРР 6) Број повратника (на основу споразума о реадмисији) којима је помогнуто да се врате у Србију, подељени на основу квалификација (професије), пола и старосне групе Опције и процене: (неформални подаци): 10) Просечни трошкови запошљавања које сноси запослени (*странци	5.Међународна организација за миграције (ИОМ), 6.Комесаријат за избеглице и миграције (КИРС) 10. Национална служба за запошљавање (НСЗ) 12 - 13. Републички завод за статистику (РЗС)	Од 98% деце која су била укључена у редован основношколски систем, проценат деце по старосним групама, односно разредима : I (7 година) – 13% II (8 година) – 13% III (9 година)- 9,5 % IV (10 година)- 13% V (11 година)- 3% VI (12 година) – 20% VII (13 година)- 13 % VIII (14 година) – 15,5 % Од 6% деце која су била укључена у редован средњошколски систем, проценат деце по старосним групама, односно разредима: I (15 година) – 50 % II (16 година) – 15,7% III (17 година) – 13% IV (18 година) - 21,5 % <i>Подаци Омбудсмана:</i> 2. У 2020. години било је 6 притужби због кршења права на азил. 3. У 2020. години била је једна притужба због кршења права на слободу кретања и дискриминацију према мигрантима. 4. У 2020. години било је 6 пријава организација цивилног друштва због кршења права на неповредивост физичког и психичког интегритета, и две пријаве организација цивилног друштва због кршења права на слободу кретања. <i>Подаци КИРС и ИОМ:</i> 5. У 2020. години реализован је добровољни повратак за 66 лица из популације миграната. Од тога било је 51 пунолетни мушкарац, 8 пунолетних жена и 7 деце. Лица су се вратила у своје земље порекла и то: Ирак (14), Пакистан (3), Авганистан (3), Иран (6), Алжир (7), Тунис (13), Индија (1), Руска Федерација (1), Мароко (3), Шри Ланка (2), Турска (1), Египат (1), Либан (3), Украјина (1), Кенија (2), Молдавија (3), ДР Конго (1), Албанија (1). 6. У 2020. години, по споразуму о реадмисији у Србију је враћено укупно 644 лица. Од тог броја, пунолетних лица има 51,9%, а малолетних 48,1%. Од укупног броја, 54,2% повратника је било незапослено, а осталих 45,8% су деца предшколског узраста, ученици, пензионери и запослени. Образовна структура повратника показује да само 0,2% има завршену вишу школу и факултет, док је 32% лица нема завршену школу или непотпуну основну школу. <i>Подаци НСЗ:</i> 10) Висина републичке административне таксе за издавање дозволе за рад износи 13.970.00 динара, и 320 динара за захтев. Странац сноси трошкове таксе
--	--	---	---

	ангажовани за рад у Србији) 12) Укупан износ (~ест.) дознака 13) Удео дознака у БДП		код личне радне дозволе и радне дозволе за samozapoшљавање, као и радне дозволе за оспособљавање и усавршавање, уколико самостално подноси захтев за издавање дозволе за рад. Код осталих врста дозвола за рад трошкове такси за издавање дозвола за рад сноси послодавац. <i>Подаци Републичког завода за статистику (РЗС), а према подацима НБС:</i> 12. У 2020. години, укупан износ дознака је износио око 3,1 милиона евра 13. У 2020. години, удео дознака у БДП износио је око 6,7 %
--	---	--	--

Циљ 16 Мир, правда и снажне институције	Промовисати мирољубива и инклузивна друштва за одрживи развој, обезбедити приступ правди за све и изградити делотворне, одговорне и инклузивне институције на свим нивоима		
Потциљ 16.2	Окончати злостављање и експлоатацију деце, трговину децом и све облике насиља и тортуре над децом		
Показатељ ИАЕГ-ЦОР-а	Прилагођен показатељ(и) који ће бити укључен у Миграциони профил	Надлежна институција	Одговор
16.2.1 Број деце од 1 до 7 година старости која су доживела неко физичко кажњавање и/или психичку агресију од стране старатеља у претходном месецу	<i>*НБ МП садржи неке основне показатеље жртва трговине људима, по врсти експлоатације, подељене по старосној групи и показатеље броја малолетника без пратње међу тражиоцима азила и броја деце и малолетника међу избеглицима и интерно расељеним лицима.</i> 1) Број деце (0-14) и малолетних (14-18) тражилаца азила и миграната смештених у државним објектима у којима имају заштиту	Комесаријат за избеглице и миграције (КИРС), Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања (МИНРЗС)	<i>Подаци КИРС:</i> 1. Број деце у азилним и прихватним центрима у 2020. години: Od 0 do 14 godina starosti : 1.068, Od 14 do 18 godina starosti: 3.777 2. Број малолетне деце без пратње у азилним и прихватним центрима у 2020. години: Od 0 do 14 godina starosti: 304 Od 14 do 18 godina starosti: 2.474 3. а.) 100% б.) 98% деце основношколског узраста и 6% средњешколског узраста било укључено у редован ситем, свима је доступно с) 100%, 4. 100% 5. У 2020. години у смештајним јединицама КИРСа није било деце без пратње са одобреним правом на азил.
16.2.2 Број жртва трговине људима на 100.000 становника, подељене по полу, годинама старости и облику експлоатације	2) Број деце (0-14) и малолетних (14-18) тражилаца азила и миграната без пратње смештених у државним објектима у којима имају заштиту 3) Број деце (0-14) и малолетних (14-18) тражилаца азила и миграната којима је било обезбеђено следеће: а) услуге здравствене заштите/нпр. прегледи; б) похађање обавезног образовања (укључујући часове језика); ц) психо-социјална подршка		<i>Подаци МИНРЗС:</i> 1. У установама социјалне заштите смештено је: • од 0 до 14 година старости – 1 тражилац азила без пратње • Од 14 до 18 година старости - 15 тражилаца азила без пратње
16.2.3 број младих жена и мушкараца старости између	4) Број деце (0-14) и малолетних (14-18) тражилаца азила и		

18 и 29 година који су доживели сексуално насиље пре 18 године живота	миграната без пратње којима је било обезбеђено следеће: а) услуге здравствене заштите/нпр. прегледи; б) похађање обавезног образовања (укључујући часове језика); ц) психо-социјална подршка		4.Свим тражиоцима азила и мигрантима без пратње који су смештени у установе социјалне заштите обезбеђене су услуге здравствене заштите, као и приступ образовању и психосоцијална подршка.
---	--	--	--

Циљ 17	Ојачати средства спровођења и учврстити глобално партнерство за одрживи развој		
Потциљ 17.18	До краја 2020. године, унапредити подршку за изградњу капацитета земаља у развоју, укључујући најнеразвијеније земље и мале острвске државе у развоју, како би се значајно повећала доступност висококвалитетних, благовремених и поузданих података разврстаних по доходу, полу, старости, раси, етничкој припадности, мигрантском статусу, инвалидности, географском положају и осталим карактеристикама које су релевантне у датим националним контекстима		
Показатељ ИАЕГ-ЦОР-а	Прилагођен показатељ(и) који ће бити укључен у Миграциони профил	Надлежна институција	Одговор
17.18.1: Проценат показатеља одрживог развоја који су израђени на националном нивоу, потпуно разврстани када су релевантни за потциљ, у складу са Основним начелима званичне статистике.	<i>*НБ Миграциони профил је кључни/редовно ажуриран статистички инструмент (тј. показатељ) и релевантан је за мерење остварења Потциља 17.18</i> Опционо: 3) Проценат „позитивних“ медијских чланака у односу на проценат „негативних“ медијских чланака у вези са мигрантима у Србији 6) Број обука које су доступне државним актерима који су надлежни за утврђивање миграционих токова, њихово праћење и управљање њима у Србији	Комесаријат за избеглице и миграције (КИРС)	3. Према анализи пресклипинга медијских објава и друштвених мрежа, проценат изузетно позитивних натписа о мигрантима у Србији износи око 5%, док је негативних око 10%. Највећи проценат објава је неутрално вредносно оријентисан. 6.У склопу општег плана обука Националне академије за јавну управу, акредитоване су 3 обуке за представнике државне управе и локалне самоуправе и то: 1. <i>Основе управљања миграцијама,</i> 2. <i>Миграције и развој и</i> 3. <i>Локални акциони планови за побољшање/унапређење положаја различитих категорија миграната.</i>

1. Интегрисање са осталим ЦОР: Доследност међу циљевима

Циљ 1. Окончати сиромаштво свуда и у свим облицима			
Потциљ 1.а. Обезбедити мобилизацију значајних средстава из више различитих извора, укључујући путем унапређене сарадње у области развоја како би се обезбедила адекватна и предвидива средства за земље у развоју, нарочито за најслабије развијене земље, да би се спроводили програми и политике за окончање сиромаштва у свим његовим димензијама			
Показатељ ИАЕГ-ЦОР-а	Прилагођен показатељ(и) који ће бити укључен у Миграциони профил	Надлежна институција	Одговор
1.а.1 Износ средстава које је	Процена - делимично		Укупна потрошња државе за двогодишњи период

држава наменила директно за програме смањења сиромаштва 1.а.2 Износ укупне потрошње државе на најважније услуге (образовање, здравствена и социјална заштита)	<i>повезано са Циљем 17 и Циљем 10 (погледај показатеље)</i> <i>ии) Укупна потрошња државе (нпр. за двогодишњи период у РСД) за најважније услуге које се пружају мигрантима - и) храна и остали артикли који нису храна, ии) стамбено збрињавање, иии) здравствена заштита, ив) образовање и в) социјална заштита.</i>	Комесаријат за избеглице и миграције (КИРС)	(2019-2020) у сврху пружања услуга прихвата у азилним и прихватним центрима, као и у сврху интеграције лица којима је признато право на азил је око 3,7 милијарди РСД.
Циљ 11. Учинити градове и људска насеља инклузивним, безбедним, прилагодљивим и одрживим			
11.1 До краја 2030. године осигурати да сви имају приступ адекватном, безбедном и приуштивом смештају и основним услугама те унапредити услове у нехигијенским насељима 11.2 До краја 2030. године омогућити приступ безбедним, приуштивим, приступачним и одрживим транспортним системима за све, унапређујући безбедност на путевима, пре свега проширењем обима јавног превоза, уз обраћање посебне пажње на потребе оних који се налазе у рањивим ситуацијама, жена, деце, особа са инвалидитетом и старијих лица			
Показатељ ИАЕГ-ЦОР-а	Прилагођен показатељ(и) који ће бити укључен у Миграциони профил	Надлежна институција	Одговор
11.1.1 Број градског становништва које живи у нехигијенским насељима, неформалним насељима или у неадекватном смештају 11.2.1 Број становништва који има одговарајући приступ јавном превозу, разврстани по полу, старости и особе са инвалидитетом	2) Доступност 2 м2 по мигранту који је смештен у азилном/прихватном центру 3) Број азилних и прихватних центара са одговарајућим приступом јавном превозу	Комесаријат за избеглице и миграције (КИРС)	1. По ЕАСО Стандардима, обезбеђено је 4м2 по лицу које је смештено у азилним и прихватним центрима. 2. Свих 19 азилних и прихватних центара имају одговарајући приступ доступном јавном превозу.

6.2. Национални показатељи за тражиоце азила и лица којима је одобрено право на азил у Републици Србији у оквиру Агенде 2030 и Циљева одрживог развоја (ЦОР)

Извештај о изради националних индикатора за тражиоце азила и лица којима је одобрено право на азил у Републици Србији у оквиру Агенде 2030 и Циљева одрживог развоја (ЦОР), представља документ који је продужетак рада у оквиру спајања „миграција и развоја“ и предложене матрице за инклузију националних индикатора у контексту остваривања подциљева у оквиру Циљева одрживог развоја, који се тичу миграција или су повезани с њима, као и подциљевима које се посматрају кроз полазни оквир. Извештавање према индикаторима је предвиђено кроз Миграциони профил Републике Србије. Извештај је припремљен у складу са смерницама канцеларије Високог комесара УН за избеглице (УНХЦР) и Комесаријата за избеглице и миграције Републике Србије (КИРС).

Као резултат овог извештаја, проистекли су **Национални индикатори за тражиоце азила и лица којима је одобрено право на азил у Републици Србији у оквиру Агенде 2030 и Циљева одрживог развоја (ЦОР).**

Национални индикатори, изведени из глобалног оквира индикатора, омогућавају систематско и свеобухватно праћење и евалуацију кључних јавних политика и програма, који се односе на добробит тражилаца азила и лица којима је одобрено право на азилу у Србији. Захваљујући поменутих индикаторима прати се напредак у остваривању релевантних подциљева Циљева одрживог развоја и међународно преузетих обавеза у

области одрживог развоја према најугроженијим групама, у које свакако спадају и тражиоци азила и лица којима је одобрено право на азил у Србији.

Државе чланице Уједињених нација су договориле 17 циљева одрживог развоја (ЦОР) и 169 повезаних подциљева као универзалан скуп мерила у складу са којим се широм света могу прилагођавати и спроводити јавне политике и иницијативе у вези са одрживим развојем током наредних 15 година.

Холистичка природа оквира ЦОР једнако је примењива на све земље, уз неизбежан императив да „нико не буде изостављен“. Кључни прерогатив за наведени приступ је израда и накнадно спровођење јавних политика на националном нивоу, осмишљених да ублаже, а последично и елиминишу екстремно сиромаштво, неједнакости и дискриминаторне препреке економском, социјалном и еколошком одрживом развоју најугроженијих и најмаргинализованијих група у друштву. Њиме се додатно разрађује (тамо где је то могуће и важно) потреба за дисагрегацијом података према „миграторном статусу“ на две раздвојене групе: **тражиоце азила и лица којима је одобрено право на азил у Републици Србији.**

Приликом израде ових индикатора, добробит тражилаца азила и интеграција лица којима је одобрено право на азил посматрају се као предуслови за одрживи развој у Србији, а добробит тражилаца азила се посматра као неодвојиви део потенцијалног процеса интеграције лица којима је одобрено право на азил.

Адаптирањем националних индикатора показује се разумевање „заједничке одговорности“ између земаља порекла, транзита и одредишта за обезбеђивање сталне реализације Агенде 2030 преко граница. Матрица индикатора овде представљена обухвата шири списак циљева и подциљева ЦОР које надлежни органи треба да приоритизују у складу са контекстом на националном нивоу, доступним подацима и другим ресурсима, стратешким циљевима, импликацијама по јавне политике.

У матрици се глобални подциљеви и индикатори ЦОР користе као полазна тачка за процену релевантности и конкретних доприноса у погледу два критеријума - добробити тражилаца азила и интеграцији лица којима је одобрено право на азил, као кључних компоненти у оквиру контекста издржљивости, одрживости и развоја у ком се налазе поједини корисници у Србији.

Коришћени су стандарди и индикатори из праксе УНХЦР као међународно призната начела за усмеравање напора у смислу глобалних обавеза у вези са добробити и одрживим животом избеглица и тражилаца азила у земљама транзита и одредишта и као постојеће референтне вредности на основу којих се може образлагати напредак јавних политика, програма и локалне „теренске“ праксе усмерене на тражиоце азила и лица којима је одобрено право на азил у Србији.

Предложени индикатори су направљени са наменом у циљу прикупљања конкретних података и избегавања компликација у области прикупљања података, односно у њиховом погрешном каснијем тумачењу.

- Велики дијапазон квантитативних и квалитативних индикатора су намењени да:
- а) прате напредак националних јавних политика и програма усмерених на тражиоце азила и лица којима је одобрено право на азил, а у оквиру постизања подциљева одрживог развоја на које су се државе обавезале преко ЦОР;
 - б) служе као база евиденција за израду непостојећих механизма за праћење добробити и интегрисаности циљне популације;
 - ц) олакшају увиде у циљу унапређења, израде нових и проширења постојећих јавних политика и програма;
 - д) изврше процену успешности и ефикасности пружања услуга, односно обезбеде базу доказа за стандарде у пракси;
 - е) прате усаглашеност са републичким/међународним обавезама.

Индикатори одражавају вредности заштите људских права и начела на која се обавезала држава ратификацијом међународних декларација, конвенција.

Глобални индикатори (ИАЕГ/ЦОР)	Дисагрегирани индикатори (према миграцијском статусу)	Надлежна институција	Одговор:
1.Окончати сиромаштво у свим облицима и свуда			
ПОДЦИЉ 1.2	До 2030. најмање за половину смањити број мушкараца, жена и деце свих узраста који живе у било ком облику сиромаштва, према националним дефиницијама сиромаштва		
1.2.1 Удео становништва које живи испод националне линије сиромаштва, по полу и старости	1) проценат лица којима је одобрено право на азил (ван центара за азил) који живе испод националног прага сиромаштва, дисагрегирани по полу, узрасту, породичном стању и животним условима (сами, смештај обезбеђује држава или не)	Комесаријат за избеглице и миграције Републике Србије (КИРС)	Током 2020. године азил је одобрен за 29 лица. Подаци који су презентовани даље у анализи односе се на 22 лица којима је одобрена заштита у 2020. години, а који се још увек налазе на територији Републике Србије. Од 22 лица, ван центара за азил борави 17 лица, од којих 15 живи на приватној адреси и 2 малолетна лица без пратње смештена у установи социјалне заштите. Од 15 на приватној адреси: -6 самаца (5 мушкараца и 1 жена) -3 породице са укупно 9 лица од који је 4 пунолетно, а 5 малолетно (4 мушког пола и 5 женског пола). У центрима за азил било је смештено 5 лица која су била у процедури премештаја на приватну адресу: -2 самца (2 мушкарца) -1 породица са 3 члана (2 женског пола и 1 мушког пола), од којих је 2 малолетно. Новчана помоћ за становање коју даје Комесаријат за избеглице и миграције, у новембру 2020. године је износила 30.367.04 динара. Од 15 лица која бораве на приватној адреси за

Глобални индикатори (ИАЕГ/ЦОР)	Дисагрегирани индикатори (према миграцијском статусу)	Надлежна институција	Одговор:
			новчану помоћ за становање се обратило и добило 6 лица (3 мушкарца и 3 жене). Од тога је било 2 самца и 2 породице са укупно 4 члана. Од 15 лица која живе на приватној адреси, радно способних изнад 16 година старости је 10 лица. Од тога су: Незапослени (2 мушкарца и 2 жене) - - 3 лица самца (1 лице прима новчану надокнаду за становање у износу од 30.367 динара, који је већи од износа националног прага становништва, док су се остала 2 лица изјаснила да им помоћ није потребна). - 1 пунолени члан породице незапослен (прима новчану надокнаду за становање у износу од 30,367 динара који је већи од износа националног прага становништва) Запослени (4 мушкарца и 2 жене) - - 3 самца (са приходима већим од износа националог прага сиромаштва). - 3 пунолетна члана породице (са приходима већим од износа националог прага

Глобални индикатори (ИАЕГ/ЦОР)	Дисагрегирани индикатори (према миграцијском статусу)	Надлежна институција	Одговор:
			сиромаштва по члану домаћинства)
ПОДЦИЉ 1.3	Применити одговарајуће националне системе социјалне заштите и мере за све, укључујући најугроженије, и до краја 2030. постићи довољно велики обухват сиромашних и рањивих		
1.3.1 Удео становника обухваћених системима социјалне заштите, по полу, уз разликовање деце, незапослених лица, старијих лица, особа са инвалидитетом, трудница, новорођенчади, жртава повреда на раду, као и сиромашних и угрожених	1) Проценат тражилаца азила који (нису) обухваћени услугама социјалне заштите (нпр. смештај, храна, здравствена заштита, образовање итд) дисагрегирано по полу и групи 2) Удео лица којима је одобрено право на азил који нису обухваћени услугама социјалне заштите дисагрегирано по полу и групи 3) Проценат малолетних тражилаца азила без пратње и малолетних лица без пратње којима је одобрено право на азил који је обухваћен социјалном помоћи, дисагрегирано по старости, полу, инвалидитету и условима живота (хранитељска породица, институција социјалне заштите, друго).	Комесаријат за избеглице и миграције (КИРС), Министарство за рад, запошљавање борачка и социјална питања(МИНРЗС), Министарство унутрашњих послова (МУП)	<i>Подаци КИРС и МУП:</i> 1. Свим тражиоцима азила који су смештени у азилним центрима обезбеђен је смештај, храна, одећа, обућа, хигијена, итд. Такође, свима је доступна примарна, секундарна, као и терцијална здравствена заштита. Свој деци је обезбеђен и приступ основном и средњем образовању, на исти начин као и домицилној деци. Од укупног броја тражилаца азила, мушкарци чине 72%, а жене 28%. Пунолетних тражилаца је 80,7% од укупног броја, док је малолетних 19,3%. Од укупног броја малолетника који су поднели захтев за азил, 17,9 % су малолетници без пратње. <i>Подаци МИНРЗС и МУП:</i> 1. Сви тражиоци азила су обухваћени услугама социјалне заштите без обзира на пол и старосну групу. 2. Свако лице којем је одобрено право на азил има право приступа услугама социјалне заштите без обзира на пол

Глобални индикатори (ИАЕГ/ЦОР)	Дисагрегирани индикатори (према миграцијском статусу)	Надлежна институција	Одговор:
			и старосну групу. 3. Сваки малолетни тражилац азила без пратње и малолетник којем је одобрено право на азил обухваћен је услугама социјалне заштите без обзира на пол и старосну групу. Малолетни тражиоци азила без пратње: У старосној групи од 0 до 14 година: 1 девојчица У старосној групи од 14 до 18 година: 14 дечака. Малолетна лица без пратње којима је одобрено право на азил: У старосној групи од 14 до 18 година: 3 дечака (за сва 3 дечака је обезбеђен смештај у установама социјалне заштите, с тим што је један напустио територију Републику Србију).
ПОДЦИЉ 1.4	До 2030. обезбедити да сви мушкарци и жене, а посебно сиромашни и припадници рањивих група, имају једнака права на економске ресурсе, као и приступ основним услугама, власништву и управљању земљиштем, односно другим облицима својине, наследству, природним богатствима, одговарајућим новим технологијама и финансијским услугама, укључујући микрофинансирање		
1.4.1. Удео становништва које живи у домаћинствима у којима има приступ основним услугама	1) Распоживост (Да/Не) одређеног скупа основних услуга у свим центрима за азил и другим објектима одређеним за смештај. 2) Проценат тражилаца азила који живе ван објеката одређених за смештај без приступа основним услугама. 3) Проценат свих тражилаца азила и лица којима је одобрено право на азил која имају приступ основним услугама (здравствена заштита, образовање, социјална помоћ). 4) Удео тражилаца азила и лица којима је одобрено право на азил која имају редован приступ финансијским услугама (рачун у банци, дозвола,	Комесаријат за избеглице и миграције (КИРС)	1. Да 2. 0%, с обзиром да сви имају приступ основним услугама. 3. 100%, с обзиром да сви тражиоци азила, као и лица којима је одобрено азил имају приступ основним услугама. 4. 100% с обзиром да сви тражиоци азила и лица којима је одобрено азил имају приступ наведеном.

Глобални индикатори (ИАЕГ/ЦОР)	Дисагрегирани индикатори (према миграцијском статусу)	Надлежна институција	Одговор:
	финансијска помоћ итд).		
ПОДЦИЉ 1.А	Осигурати значајну мобилизацију ресурса из различитих извора, између осталог и кроз повећану развојну сарадњу, како би се обезбедила адекватна и предвидљива средства за земље у развоју, посебно најмање развијене земље, да примењују програме и политике за окончање свих облика сиромаштва		
Удео домаћих сопствених ресурса које влада распоређује директно за програме смањења сиромаштва Удео укупних државних расхода за основне услуге (образовање, здравство и социјална заштита)	1) Проценат укупних државних расхода примљених преко развојне помоћи (укључујући и фондове ЕУ) усмерених на програме/мере за смањење сиромаштва тражилаца азила и лица којима је одобрено право на азил 2) Удео укупних државних расхода примљених преко развојне помоћи (укључујући и фондове ЕУ) на име основних потреба и услуга тражилаца азила и лица којима је одобрено право на азил, укључујући прехранбене и непрехрамбене артикле, смештај, здравствену заштиту, образовање, социјалну заштиту итд.	Комесаријат за избеглице и миграције (КИРС)	1. За смањење сиромаштва средства нису опредељена из развоје помоћи већ из буџетских средстава и износе 1% од средстава опредељених за азил. 2. Удео укупних државних расхода примљених преко развојне помоћи за основне потребе и услуге тражилаца азила и лица којима је одобрено право на азил је 555 милиона РСД, што је 45,39 % од укупних примљених средстава.
Циљ 3. Обезбедити здрав живот и промовисати благостање за људе свих генерација			
ПОДЦИЉ 3.8	Постићи универзални обухват здравственом заштитом, укључујући заштиту од финансијског ризика, доступност квалитетних основних здравствених услуга и доступност безбедних, делотворних, квалитетних и јефтиних основних лекова и вакцина за све		
3.8.1 Обухват основним здравственим услугама (дефинисано као просечан обухват основним услугама на бази праћених интервенција које укључују репродуктивно здравље, здравље породиља, новорођенчади и деце, заразне болести, незаразне болести, као и капацитет и приступ услугама, међу општом и најугроженијом популацијом)	1) Број пунктова за здравствену заштиту и/или медицинских сестара/доктора доступних тражиоцима азила у центрима за азил и другим објектима за смештај, укључујући за потребе консултација са лекаром о питањима репродуктивног, породичног здравља, здравственој заштити новорођенчади и деце, заразним и незаразним болестима, у поређењу са националним стандардом здравствене заштите. 2) Доступност информација (Да/Не) тражиоцима азила и лицима којима је одобрен азил о њиховим правима на	Комесаријат за избеглице и миграције (КИРС)	1. У 19 азилних и прихватних центара укупно има 17 пунктова за здравствену заштиту где ради 21 медицински радник. У преостала два центра, медицински тимови долазе по потреби. 2. Да. 3. 0%, с обзиром да су сви остварили приступ услугама здравствене заштите. 4. 0%, с обзиром да су сви обухваћени.

Глобални индикатори (ИАЕГ/ЦОР)	Дисагрегирани индикатори (према миграцијском статусу)	Надлежна институција	Одговор:
	здравствену заштиту и механизмима подношења захтева за пријаву у систем здравствене заштите, дисагрегирано по месту боравка (центри за азил или приватни смештај). 3) Проценат лица којима је одобрено право на азил дисагрегираних по старости, полу и месту боравка, који нису благовремено остварили приступ услугама здравствене заштите у области репродуктивног здравља, незаразних болести, као и за управљање током заразних болести 4) Проценат лица којима је одобрено право на азил која нису обухваћена плановима здравствене заштите у оквиру механизма социјалне заштите, дисагрегирано по старости, полу и месту поравка, у поређењу са минималним плановима здравствене заштите држављана		
ПОДЦИЉ 3.Б	Подржати истраживања и развој вакцина и лекова за преносиве и непреносиве болести које примарно погађају земље у развоју, обезбедити доступност јефтиних основних лекова и вакцина у складу са „Декларацијом из Дохе о Споразуму о трговинским аспектима права интелектуалне својине (ТРИПС) и јавном здрављу“, којом се потврђује право земаља у развоју да у потпуности користе одредбе „Споразума о трговинским аспектима права интелектуалне својине“ и односе на флексибилност у погледу заштите јавног здравља и, посебно, обезбеђују доступност лекова за све		
3.Б.1 Удео становништва које има приступ јефтиним лековима и вакцинама на одрживој основи	1) Проценат тражилаца азила који су прошли први лекарски преглед (укључујући и оцену евиденције о вакцинацији) 2) Доступни (Да/Не) писани стандарди и процедуре за извођење првих лекарских прегледа ради идентификације доживотних хроничних здравствених стања и болести приликом пријема тражилаца азила у складу са стандардима Министарства здравља Републике Србије (Институт за јавно здравље)	Комесаријат за избеглице и миграције (КИРС)	1.100%, с обзиром да су сва лица прошла први лекарски преглед приликом пријема у азилне и прихватне центре. 2. Да, и прописани су следећим актима: Закон о азилу и привременој заштити (Сл. гласник РС, бр.24/18), Правилник о здравственим прегледима тражилаца азила приликом пријема у Центар за азил или други објект намењен за

Глобални индикатори (ИАЕГ/ЦОР)	Дисагрегирани индикатори (према миграцијском статусу)	Надлежна институција	Одговор:
			смештај тражилаца азила (Сл.гласник РС, бр. 57/18), Директива о поступању у случају појаве вируса САРС 19, Инструкције Института за јавно здравље Републике Србије.
Циљ 4. Обезбедити инклузивно и праведно квалитетно образовање и промовисати могућност целоживотног учења за све			
ПОДЦИЉ 4.1	До 2030. обезбедити да све девојчице и дечаци заврше бесплатно, равноправно и квалитетно основно и средње образовање које води ка релевантним и делотворним исходима учења		
4.1.1 Удео деце и младих: (а) у разредима 2/3; (б) на крају основног; и (ц) на крају нижег средњег образовања која постижу најмање минималних ниво достигнућа у (1) читању и (2) математици, по полу	1) Проценат деце која похађају примарно и секундарно образовање 2) Проценат деце тражилаца азила која добију приступ школском систему непосредно или најкасније у року од три месеца од дана подношења захтева за одобрење права на азил 3) Проценат ученика миграната/тражилаца азила који су савладали језик инструкције у систему образовања (по полу) 4) Проценат деце која похађају целокупну наставу 5) Доступност (Да/Не) часова допунске „помоћи око домаћег задатка“ деци из центра за азил и других прихватних центара и деци лица којима је одобрено право на азил. 6. Број издатих школских извештаја на годишњем нивоу	Комесаријат за избеглице и миграције (КИРС), Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања (МИНРЗС), Министарство просвете, науке и технолошког развоја (МПНТР)	<i>Подаци КИРС и МПНТР:</i> 1. У школској 2019/2020 години Основношколско образовање похађало је 98% деце миграната од укупног броја смештене деце основношколског узраста у азилним И прихватним центрима. Средњешколско образовање похађало је укупно 6% деце од укупног броја смештене деце средњешколског узраста у азилним и прихватним центрима. 2. 100 %, с обзиром да у Републици Србији свако дете без обзира на његов правни статус има право на бесплатно основно и средње образовање и то му је омогућено. 3. 85 % ученика миграната/тражилаца азила савладао је језик инструкције довољно да могу да прате наставу (65 % девојчице, 45 % дечаци) 4.40% ученика миграната похађа 25 часова редовне наставе и 2 часа допунске наставе на недељном нивоу 5. Да, с обзиром да је пружена помоћ свој деци из популације миграната и деци лица којима је одобрено право на азил у

Глобални индикатори (ИАЕГ/ЦОР)	Дисагрегирани индикатори (према миграцијском статусу)	Надлежна институција	Одговор:
			изради домаћих задатака. 6.Током 2020. године издато је 50 школских извештаја Подаци МИНРЗС, односе се на децу смештену у установама социјални заштите: 1. Од деце (0-14) без пратње који су смештени у 3 установе соц заштите и 2 НВО куће, 2 корисника су похађала примарно и секундарно образовање. 2.Од адолесцената (14-18) без пратње који су смештени у 3 установе социјалне заштите и 2 НВО куће, 46 је похађало примарно или секундарно образовање. Тиме се сматра да су савладали језик инструкције у систему образовања.
ПОДЦИЉ 4.2	До 2030. обезбедити да све девојчице и дечаци имају приступ квалитетном развоју у раном детињству, бризи и предшколском образовању како би били спремни за основно образовање		
4.2.2 Стопа учешћа у организованом учењу (годину дана пре службеног узраста за упис у основну школу), по полу	1) Проценат шестогодишње деце која похађају организовану предшколску наставу у центрима за азил дисагрегирано по полу. 2) Проценат шестогодишње деце лица којима је одобрено право на азил која похађају организовану предшколску наставу дисагрегирано по полу.	Комесаријат за избеглице и миграције (КИРС)	1. 98% шестогодишње деце на смештају у центрима за азил похађало је обавезни припремно предшколски програм у 2020. години. 2. 100% шестогодишње деце лица којима је одобрено право на азил која похађају организовану предшколску наставу
ПОДЦИЉ 4.4	До 2030. године значајно повећати број младих и одраслих који имају релевантне вештине, укључујући техничке и стручне вештине, за запошљавање, достојанствене послове и предузетништво		
4.4.1 Стопа учешћа младих и одраслих који поседују вештине у информационим и комуникационим технологијама, по врстама вештина	1) Удео младих (15-28) којима је одобрено право на азил и који учествују у курсевима ИКТ дисагрегирано по полу (и инвалидитету) Опционо: 2) Удео девојака и жена (којима је одобрено право на азил) уписаних у стручне курсеве обуке (ИКТ) или у	Комесаријат за избеглице и миграције (КИРС), Високи комесаријат УН за избеглице (УНХЦР)	1.Од 8 младих (6 мушког и 2 женског пола) старости од 15-28 година, само једно лице мушког пола је учествовало у ИКТ курсу, односно 12,5%. 2. 0%, с обзиром да ни једна женска особа којој је одобрено право на азил није похађала ИКТ обуке

Глобални индикатори (ИАЕГ/ЦОР)	Дисагрегирани индикатори (према миграцијском статусу)	Надлежна институција	Одговор:
	формално образовање за ту струку дисагрегиран по старосној групи 3) Удео људи са високим (универзитетским) образовањем међу лицима којима је одобрено право на азил 4) Удео (тражилаца азила) и лица којима је одобрено право на азил која су прошла часове српског језика са потврдом о нивоу знања језика одговарајућем за достојанствен посао у овој држави дисагрегиран по полу и старосној групи.		нити формално образовање за ту струку. 3. 9% лица којима је одобрено азил у 2020. години има високо универзитетско образовање. 4. 45% лица којима је одобрено азил у 2020. години су започела похађање часове српског језика. Од тога, 50% лица је мушког и 50% женског пола. По старосној групи, 50% чине малолетна, а 50% пунолетна лица.
ПОДЦИЉ 4.7	До краја 2030. обезбедити да сви ученици стекну знања и вештине потребне за промовисање одрживог развоја, између осталог и путем едукације о одрживом развоју и одрживим стилевима живота, људским правима, родној равноправности, као и о промовисању културе мира и ненасиља, припадности глобалној заједници и поштовања културне разноликости и доприноса културе одрживом развоју		
4.7.1 Мера у којој су на свим нивоима интегрисани образовање за (1) припадност глобалној заједници и (2) одрживи развој, укључујући и родну равноправност и људска права на свим нивоима: (а) националних образовних политика; (б) курикулума; (ц) образовања наставника; и (д) процене ученика и студената	1) Удео лица којима је одобрено право на азил која учествују у разним програмима културне интеграције	Комесаријат за избеглице и миграције (КИРС)	1.100%, с обзиром да су сва лица која су се пријавила у 2020. години и учествовала у разним програмима културне интеграције.
Циљ 5. Постићи родну равноправност и оснаживати све жене и девојчице			
ПОДЦИЉ 5.2	Елиминисати све облике насиља над женама и девојчицама у јавној и приватној сфери, укључујући трговину људима, и сексуалну и друге облике експлоатације		
5.2.1 Удео жена и девојчица старости 15 година и више које су икада биле у партнерским везама изложене физичком, сексуалном, или	1) Број идентификованих жртава трговине људима у мешовитим миграцијама којима су обезбеђене услуге заштите дисагрегирано по старосној групи (14-18 и преко 18), полу и земљи	Центар за заштиту жртава трговине људима	1. 23 идентификованих жртава трговине људима у мешовитим миграцијама (до 18 година старости идентификовано је 14 лица и то 4 женске и 10 мушких особа, а преко 18

Глобални индикатори (ИАЕГ/ЦОР)	Дисагрегирани индикатори (према миграцијском статусу)	Надлежна институција	Одговор:
психолошком насиљу од стране садашњег или бившег партнера током протеклих 12 месеци, према врсти насиља и старости	порекла.		година старости идентификовано је 9 лица и то 5 женских и 4 мушке особе). Према земљи порекла, идентификовано је 6 лица из Авганистана, Хрватска и Индија по 3 лица, Еритреја и Сирија по 2 лица, Немачка, Конго, Македоније, Гане, Ирана, Пакистана и непознато порекло по 1 лице.
Циљ 8. Промовисати континуиран, инклузиван и одржив економски раст, пуну и продуктивну запосленост и достојанствен рад за све			
ПОДЦИЉ 8.5	До 2030. постићи пуну и продуктивну запосленост и достојанствен рад за све жене и мушкарце, укључујући и младе људе и особе са инвалидитетом, као и једнаку плату за рад једнаке вредности		
8.5.1 Просечна зарада жена и мушкарца по сату, према занимању, старости, и инвалидитету 8.5.2 Стопа незапослености, по полу, старости, и инвалидитету	2) Проценат лица којима је одобрено право на азил и која су запослена, односно врше неку доходовну активност (самозапослени, предузетници) дисагрегирано по полу, старосној групи, нивоу школовања, инвалидитету и годинама боравка у Србији. 3) Просечно временско трајање (утврђено) између добијања позитивног решења о утврђивању статуса и добијања дозволе за рад (за лица којима је одобрено право на азил). 4) Проценат тражилаца азила који су добили дозволе за рад (услед пролонгираности поступка за утврђивање статуса).	2-3. Комесаријат за избеглице и миграције (КИРС), Високи комесаријат УН за избеглице (УНХЦР) 4. Национална служба за запошљавање (НСЗ)	<i>Подаци КИРС и УНХЦР:</i> 2. Од укупно 29 лица којима је одобрен азил у 2020. години, њих 22 се још увек налазе на територији Републике Србије (15 пунолетних и 7 малолетних лица). Такође, од тог броја, њих 14 је мушког, а 8 женског пола. Од 22 лица која се још увек налазе на територији Републике Србије, радно способних има 15, од чега је запослено 6 лица (4 мушкарца и 2 жене). Просек њихове зараде је у складу са просечном зарадом у РС за 2020. годину. 3. Просечно временско трајање између добијања позитивног решења о утврђивању статуса и добијања дозволе за рад је око 2 месеца. <i>Подаци НСЗ:</i> 4. Укупан број издатих дозвола за рад странцима који припадају посебној категорији странаца је 146 дозвола за рад. Од тог броја 38 дозвола за рад је

Глобални индикатори (ИАЕГ/ЦОР)	Дисагрегирани индикатори (према миграцијском статусу)	Надлежна институција	Одговор:
			издато женама. *(НСЗ, у посебној категорији странаца којима издаје дозволе за рад, не разврстава посебно тражиоце азила). Укупан број радних дозвола странцима са статусом избеглице је 5 радних дозвола, од чега је једна жена.
Циљ 10. Смањити неједнакост унутар и између држава			
ПОДЦИЉ 10.7	Олакшати уређену, безбедну, регуларну и одговорну миграцију и мобилност људи, укључујући примену планираних и добро вођених миграцијских политика		

Глобални индикатори (ИАЕГ/ЦОР)	Дисагрегирани индикатори (према миграцијском статусу)	Надлежна институција	Одговор:
10.7.1 Трошкови запошљавања које сnose запослени у односу на годишњи приход остварен у земљи одредишта	1) Стопа људског развоја лица којима је одобрено право на азил у смислу сиромаштва, врсте запослења (нпр. неквалификовано/високо квалификовано), стамбено збрињавање, здравствено стање дисагрегирано полу и старосној групи. 2) Проценат лица којима је одобрено право на азил обухваћених програмом здравственог осигурања дисагрегирано по полу, старосној групи и инвалидитету. 3) Стопа којом лица којима је одобрено право на азил и тражиоци азила добијају приступ објектима здравствене заштите у поређењу са држављанима Србије. 4) Број пријављених случајева да је лицима којима је одобрено право на азил/тражиоцима азила одбијен приступ услугама јавног здравља због њиховог социјалног статуса или вероисповести (историјат). 6) Број притужби надлежним органима у вези са кршењима грађанских и политичких права (у складу са националним законодавством) лица којима је одобрено право на азил 7) Број притужби надлежним органима у вези са кршењима социјалних и економских права (у складу са националним законодавством) лица којима је одобрено право на азил 10) Проценат лица којима је одобрено право на азил која немају слободан приступ судовима, правној помоћи,	Комесаријат за избеглице и Миграције (КИРС), Међународна организација за миграције (ИОМ), Заштитник грађана (Омбудсман)	<i>Профил управљања миграцијама:</i> Република Србија, (Међународна организација за миграције, 2017.) https://kirs.gov.rs/media/uploads/MGI%20Republic%20of%20Serbia%202017.pdf Профил управљања миграцијама се односи на права миграната, приступ „учешће свих органа власти“, партнерству, друштвено-економску добробит мигранта, димензију кризе која се односи на мобилност и безбедне и уређене миграције. <i>Подаци Заштитника грађана (Омбудсман):</i> У 2020. години било је 6 притужби због кршења права на азил, такође била је једна притужба због кршења права на слободу кретања и дискриминацију према мигрантима, као и 6 пријава организација цивилног друштва због кршења права на неповредивост физичког и психичког интегритета и две пријаве организација цивилног друштва због кршења права на слободу кретања.

Глобални индикатори (ИАЕГ/ЦОР)	Дисагрегирани индикатори (према миграцијском статусу)	Надлежна институција	Одговор:
	изузећу од плаћања судских трошкова и других повезаних трошкова који се уплаћују државним органима. Опционо: 15) Проценат спроведених активности планираних у акционим плановима за релевантне јавне политике у области избеглица/азила усмерене ка тражиоцима азила и лицима којима је одобрено право на азил у Србији. 16) Број докумената јавне политике који дају препоруке за прилагођавање јавних политика/акционих планова усмерених на тражиоце азила и лица којима је одобрено право на азил/супсидијарну заштиту и који су праћени у протеклих 12 месеци.		
Циљ 11. Учинити градове и људска насеља инклузивним, безбедним, отпорним и одрживим			
ПОДЦИЉ 11.1	До 2030. осигурати да сви имају приступ адекватном, безбедном и приступачном становању и основним услугама те унапредити услове у нехигијенским насељима		
11.1.1 Удео градског становништва које живи у картонским насељима, неформалним насељима, или неадекватним стамбеним условима	1. Број м2 по лицу смештеном у азилним и прихватним центрима 2) Број лица којима је одобрено право на азил који живе у приступачном стамбеном смештају преко програма државних субвенција	Комесаријат за избеглице и миграције (КИРС)	1. По ЕАСО Стандардима, обезбеђено је 4м2 по лицу које је смештено у азилним и прихватним центрима. 2. Од 29 лица којима је одобрен азил у 2020. години, Комесаријату за избеглице и миграције захтев за новчану надокнада за становање,

Глобални индикатори (ИАЕГ/ЦОР)	Дисагрегирани индикатори (према миграцијском статусу)	Надлежна институција	Одговор:
			током 2020. године, поднело и добило је 8 лица (4 самца и 2 породице - односно 4 лица). Комесаријат за избеглице и миграције средства за новчану надокнада за становање обезбеђује у оквиру програма интеграције који траје годину дана од момента правоснажности решења о добијању азила.
Циљ 16. Промовисати мирољубива и инклузивна друштва за одрживи развој, обезбедити приступ правди за све, и изградити делотворне, одговорне и инклузивне институције на свим нивоима			
ПОДЦИЉ 16.2	Окончати злоупотребу, експлоатацију, трговину и све облике насилја и тортуре над децом		
16.2.1 Удео деце старости 1-17 година која су током протеклог месеца искусила било какво физичко кажњавање и/или психолошку агресију од стране оних који брину о деци 16.2.2 Број жртава трговине људима на 100.000 становника, по полу, старости, и облику експлоатације 16.2.3 Удео младих жена и мушкараца старости 18-29 који су до узраста од 18 година били изложени сексуалном насиљу	2) Број деце (0-14) и адолесцената (14-18) тражилаца азила без пратње смештених у државним објектима институција заштите 6) Проценат малолетника без пратње тражилаца азила који су обухваћени системом старатеља/којима је додељен привремени старатељ ког поставља орган задужен за старатељство 7) Проценат малолетника без пратње којима је одобрено право на азил који су обухваћени системом старатеља/којима је додељен старатељ ког поставља орган задужен за старатељство	Комесаријат за избеглице и миграције (КИРС), Високи комесаријат УН за избеглице (УНХЦР), Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања (МИНРЗС)	<i>Подаци КИРС:</i> 2. Број малолетне деце без пратње у азилним и прихватним центрима у 2020. години по старосним групама: од 0-14 година: 304 лица, од 14-18 година: 2.474 лица. <i>Подаци МИНРЗС односе се на малолетнике без пратње смештене у установама социјалне заштите:</i> 2. На смештају у установама за децу без пратње било је 35 деце. 6. 100%, с обзиром да је свим малолетницима без пратње тражиоцима азила додељена старатељска заштита. 7. 100%, с обзиром да су свим малолетницима без пратње којима је одобрено право на азил додељена старатељска заштита.

Глобални индикатори (ИАЕГ/ЦОР)	Дисагрегирани индикатори (према миграцијском статусу)	Надлежна институција	Одговор:
ПОДЦИЉ 16.9	До 2030. за све обезбедити законски идентитет, укључујући регистрацију приликом рођења		
16.9.1 Удео деце старости до 5 година чије рођење је уписано у матичне књиге које води надлежни орган, по старости	1) Проценат деце (тражилаца азила и лица којима је одобрено право на азил) рођених у Србији чије је рођење регистровано код надлежних органа, дисагрегирано по полу, статусу и животним условима.	Комесаријат за избеглице и миграције (КИРС)	1.100 %, с обзиром да су сва деца рођена у Републици Србији регистрована приликом рођења у болници.
Циљ 17. Ојачати средства примене и ревитализовати глобално партнерство за одрживи развој			
ПОДЦИЉ 17.18	До 2020. унапредити подршку за изградњу капацитета земаља у развоју, укључујући најнеразвијеније земље и мале острвске државе у развоју, како би се значајно повећала доступност висококвалитетних, благовремених и поузданих података разврстаних по доходу, полу, старости, раси, етничкој припадности, миграторном статусу, инвалидности, географској локацији и осталим карактеристикама које су релевантне у датим националним контекстима		
17.16.1 Број земаља које извештавају о оствареном напретку преко мулти-агенцијских оквира за праћење делотворности развоја који подржавају достизање Циљева одрживог развоја 17.18.1: Удео индикатора одрживог развоја који се израђују на националном нивоу са разврставањем које одговара за дотичну циљну вредност, у складу са Основним принципима званичне статистике	1) Стопа учесталости прикупљања података и вежбе валидације (састанци) међу надленим националним институцијама (у складу са Основним начелима службене статистике) 2) Доступност (Да/Не) извештавања о подацима, односно њихове дисеминације и годишње публикације у вези са имплементацијом релевантних ЦОР за тражиоце азила и лица којима је одобрено право на азил 3) Доступност (Да/Не) списка конкретних индикатора на националном нивоу (матрице) за тражиоце азила и лица којима је одобрено право на азил у циљу праћења напретка у имплементацији ЦОР	<i>Релевантни делови Миграционог профила</i> <i>Документације одређених програма и пројеката</i> <i>Имплементација индикатора специфичних за миграције и индикатора који се односе на миграције/реализација релевантних индикатора за тражиоце азила и лица којима је одобрено право на азил</i>	1.Стопа учесталости прикупљања података међу надлежним националним институцијама је једном годишње. 2.Да 3.Да

Б7. ЗАКЉУЧАК

Миграције становништва представљају један од најзначајнијих друштвених феномена. На миграције становништва утичу разни фактори, као што су географски, демографски, економски, еколошки, политички, културни, религијски, итд. Међутим, најдоминантнији је, а и најзначајнији, економски. Праћење миграционих токова од пресудног је значаја за ефикасно управљање миграцијама, посебно у смислу остваривања позитивних ефеката миграција за социо-економски развој Републике Србије. Основна слика о миграционим токовима и карактеристикама миграната указује да Република Србија са својим развојним процесима и потенцијалима не представља значајну земљу дестинације која привлачи имиграцију због бољих шанси за запошљавање и остваривање повољног економског стандарда, али представља земљу са великом емиграцијом. Следећи закључци се намећу на основу претходно изложених података као најважнији:

- Република Србија не представља значајну земљу дестинације која привлачи имиграцију због економских потенцијала и шанси за запошљавање. Државе из којих долази највише имиграната у 2020. години су НР Кина, Руска Федерација и Турска. Слика се није променила у односу на претходне године.
- Након ступања на снагу јединственог Споразума о реадмисији са ЕУ 1. јануара 2008. године, велики број држављана Републике Србије бива враћен из земаља ЕУ. Међу овим лицима има особа које су изгубиле законски основ боравка на територији неке од држава чланица ЕУ, али се ипак доминантно ради о лицима која су затражила азил на територији држава чланица ЕУ након визне либерализације. Од укупног броја примљених захтева за реадмисију, у 2020. години, највише је поднето из СР Немачке, Аустрије, Француске и Холандије. Највећи број повратника који су евидентирани у Канцеларији за реадмисију на Аеродрому „Никола Тесла” је из СР Немачке, Француске и Шведске, те се ни ту слика није променила у односу на претходне године.
- Од укупно 2.935 издатих потврда о регистрацији странца који је изразио намеру да поднесе захтев за азил, највећи број издатих потврда поднет је у подручним полицијским управама (58,6%). Од укупног броја изражених намера, само 5,2% лица је поднело захтев за азил. Од укупно поднетих захтева за азил, око 44% чине држављани Ирака, Сирије и Ирана. У 2020. години, Канцеларија за азил је донела 29 одлука којима усваја захтев за азил.
- У Републици Србији је још увек актуелно питање избеглишта и интерног расељења. Увиђа се да се број избеглица смањιο за 370 у односу на 2019. годину, док се број ИРЛ смањιο за 1.510. Имајући у виду немогућност одрживог повратка, интерно расељење остаје велики изазов за Републику Србију. Смањење броја избеглица, није резултат повратка тих лица у државе претходног пребивалишта, већ процеса интеграције подржане различитим програмима подршке у Републици Србији.
- Према процени Републичког завода за статистику, укупан број становника у Републици Србији током протеклих 20 година се константно смањује. То је делимично узроковано ниским, односно негативним природним прираштајем, што је последица ниског наталитета (међу најнижим у европским земљама) и високог морталитета, депопулацијом руралних области, као и емиграцијом становништва у иностранство (економске миграције, одлазак високообразованих, итд.) на привремени рад/боравак који све више има карактер трајног останка, а који је стално присутан слабијег или јачег интензитета.
- У погледу спољних миграција Република Србија је традиционално емиграционо подручје. Иако непотпуни, подаци о емиграцији указују на значајан одлив становништва Републике Србије према развијенијим земљама ЕУ, Северне Америке, Аустралије и Новог Зеланда. Она данас бележи јасан негативни миграциони салдо. Криза рађања и њене последице везане за старење популације и отворену депопулацију ће се наставити и продубити у времену које долази.

Ц. ГУБИЦИ УСЛЕД COVID-19 ПАНДЕМИЈЕ НА РАЗЛИЧИТЕ МИГРАНТСКЕ КАТЕГОРИЈЕ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

Услед проглашене пандемије COVIDa-19, у Републици Србији је 16. марта 2020. године уведено ванредно стање које је било на снази до 6. маја 2020. године, када је исто укинато, с тим да су због чињенице да још увек није укинута пандемија на светском нивоу, задржане одређене мере, укључујући и праћење епидемиолошки значајних контаката са циљем смањивања епидемиолошког ризика.

Влада Републике Србије је у том смислу у току трајања ванредног стања донела низ мера и аката у складу са Уставом Републике Србије и законима, са циљем да се пре свега спречи ширење заразе COVID-19 међу свим грађанима Републике Србије и свих других лица која су се у том тренутку налазила у Републици Србији, укључујући и избеглице из БиХ и Хрватске, интерно расељена лица, тражиоце азила и лица којима је признато право на азил.

Обезбеђивање адекватних животних услова и проналажење трајних стамбених решења за избеглице и интерно расељена лица захтева значајно издвајање из буџетских и донаторских средстава, а расположива финансијска средства су све мања. Смањење буџетских средстава услед пандемије COVID-19, одражава се на подршку и збрињавање угрожених категорија лица које су у надлежности Комесаријата.

Избеглице из бивших Република СФРЈ

Данас у статусу избеглице је још увек 25.794 лица и већина припада посебно угроженим категоријама. Избеглице из бивших република СФРЈ имају једнако право на обим и садржину здравствене заштите као и држављани Републике Србије. Последице на физичко и психичко здравље, као и на остваривање здравствене заштите могу се изједначити са онима које су имали и остали становници Србије. Како у статусу избеглица нема деце школског узраста, промене у начину одржавања наставе нису утицале на ову популацију.

Међу радно способним избеглим лицима, која у исто време немају решено стамбено питање и којих има близу 10.000, процењује се да њих око 40% није било у могућности да приходује, јер, према подацима о њиховом радном ангажовању раде у делатностима које су биле практично заустављене за време ванредног стања (занати, сезонски пољопривредни и грађевински послови, власници малих предузећа, закупци на пијацама, итд.). Процењује се да је њихов финансијски губитак више од 387 милиона РСД.

Стамбено збрињавање избеглица из БиХ и Републике Хрватске у оквиру Регионалног стамбеног пројекта је услед пандемије и ванредног стања било пролонгирано, па преко 2.500 породица није у пројектом предвиђеном периоду остварило стамбено решење. Услед трошкова за продужено изнајмљивање станова од три месеца, процењени губици су 177 милиона РСД.

На годишњем нивоу Комесаријат издваја буџетска средства за стамбено збрињавање избеглица, које је у 2020. години износило 270 милиона РСД. Услед новонастале ситуације, буџет је на тој ставци умањен за 6 милиона РСД, што значи да је око 10 породица у 2020. години остало без помоћи у збрињавању.

Поред наведеног, због смањења буџета за 2020. годину, избеглице из бивших република СФРЈ ће добити око 20 милиона РСД, помоћи у виду једнократне новчане подршке за куповину огрева и лекова, мање него што је планирано.

Интерно расељена лица

Данас у Републици Србији борави 196.995 интерно расељених лица која су због прогона и кршења људских права морала да напусте територију АП Косово и Метохија. Интерно расељена лица су држављани Републике Србије и имају подједнако право на здравствену заштиту као и остали држављани. Може се претпоставити да су последице на здравље и психосоцијалну добробит ове популације теже од просечног становништва узимајући у обзир њихов неповољнији материјални положај.

На основу методологије развијене у сарадњи са специјализованом службом УНХЦР у Женеви (*Joint IDP Profiling Service*), Комесаријат за избеглице и миграције редовно ажурира податке и припрема преглед стања и потреба ове категорије становништва. На основу најновјих података, од овог броја 15.857 породица припада категорији у стању потребе, односно, нема одговарајуће стамбено решење нити редовне приходе којима би могла да реши ову егзистенцијалну потребу без организоване подршке. Комесаријат у свом годишњем буџету располаже средствима намењеним побољшању животних услова и стамбеном збрињавању интерно расељених лица. У 2020. години предвиђена средства за ове намене износила су 270 милиона РСД. Услед новонастале ситуације са корона вирусом, буџет је на тој ставци умањен за 148 милиона РСД, што значи да је око 220 породица остало 2020. године године без помоћи у обезбеђивању стамбеног решења. Директна финансијска последица овакве ситуације је 12 милиона РСД које су ове породице морале да издвоје за плаћање кирије у протеклих три месеца. У наредном периоду, до решења стамбеног питања ове породице ће на месечном нивоу издвајати 4 милиона РСД.

Међу 35.000 радно способних интерно расељених лица која су угрожена због малих и нередовних прихода и нерешеног стамбеног питања, према делатности у којој су ангажовани или начину ангажовања (занати, сезонски пољопривредни и грађевински послови, власници малих предузећа, закупци на пијацама, итд.), процењује се да 21.000 лица није било у могућности да приходује или је изгубило посао за време кризе услед пандемије корона вируса. Узимајући минималну зараду као основу за процену, ова лица су изгубила скоро 2 милијарде РСД.⁴

Пошто још увек један број интерно расељених лица борави у неформалним колективним центрима, смањењем буџета за 5 милиона РСД на овој буџетској линији, одложило је решавање планова за њихово расељавање и решавање проблема њихових станара.

Додатно, средства намењена за једнократне новчане помоћи за најугроженија интерно расељена лица, као и помоћ за прибављању огрева и лекова, смањена је за 58 милиона РСД, што значи да је за овај облик помоћи било ускраћено око 3.500 најугроженијих ИРЛ породица, или више од 20.000 лица⁵.

Кад је реч о деци школског узраста процене су да преко 5.000 деце школског узраста није било у могућности, или је отежано пратило наставу преко онлајн апликација због недостатка интернета, рачунара, таблета, итд. Овим су нарочито била погођена деца интерно расељених Рома. Иако се овај податак не може изразити квантитативно у новцу, сматрамо да се мора поменути, јер су ова деца била у трајном заостатку са наставним садржајима.

Сличан утицај пандемије је и на повратнике по основу споразума о реадмисији који најчешће припадају ромској националној мањини, а често су и интерно расељена лица у секундарној миграцији. Поред тога, услед смањења буџета за 2020. годину, смањена су и давања за повратнике по реадмисији, за додатних 5 милиона динара.

Пренаменом средстава из предприступних ИПА фондова за потребе обезбеђивања средстава за борбу против епидемије, пројекат намењен обезбеђивању правне помоћи за ове угрожене категорије миграната је отказан. Ово је додатно отежало положај ових угрожених категорија миграната.

⁴ 21.000 за 3 месеца по 250 евра месечно је 15.750.000 евра

⁵ Просечна ИРЛ породица броји 4.2 члана

Комесаријат сваке године издваја средства за подршку пројектима удружењима избеглица и интерно расељених лица и другим организацијама цивилног друштва у висини од 12 милиона РСД којим се годишње подржи око 60 пројеката. Како је овај буџет смањен за 11 милиона РСД, ове године ће бити подржано највише 6 удружења, а више хиљада корисника неће бити обухваћено пројектима. Ови пројекти су усмерени ка информисању о активностима од значаја за остваривање права избеглица и интерно расељених лица, повратника по споразуму о реадмисији и тражилаца азила, подизање свести јавности о проблемима и препрекама са којима се среће корисничка популација, промовисање и јачање толеранције на националном и локалном нивоу, очување културног идентитета и традиције, истраживања усмерена ка одрживости повратка избеглица и интерно расељених лица у државе/места и којих су избегли. Недостатак ових пројеката ће сигурно утицати на општу добробит ове популације.

Пандемија корона вируса у Србији осим економског, образовног и социјалног аспекта свакако има и психолошки утицај на овај део становништва као и на све остале грађане Србије. Самоизолација и забрана кретања у току ванредног стања изазвала је код многих људи последице на ментално здравље људи. Истраживања која су до сада рађена показала су забрињавајући пораст анксиозности и депресије међу укупном популацијом. То посебно важи за земље које су имале драстичне мере као што је Србија.

Тражиоци азила и мигранти

На дан проглашења ванредног стања, у азилним и прихватним центрима Републике Србије, било је смештено 5.912 лица. За време проглашења ванредног стања, Влада Републике Србије је донела одлуку о привременом ограничавању кретања тражиоца азила и ирегуларних миграната смештених у центрима за азил и прихватним центрима Републике Србије. За само два дана, након проглашења ванредног стања, број смештених у центрима порастао је за 2.000 лица, па је број смештених миграната у центрима средином марта 2020. био 7.960 лица да би у једном тренутку број смештених током ванредног стања достигао више од 9.100 лица. У циљу ургентног збрињавања лица, Комесаријат је у најкраћем року подигао капацитет за смештај у чврстим објектима пренамењујући поједине заједничке просотрије у спаваонице. Такође, у најкраћем року, реактивирани су шатори и рабхолови који су намењени краћем боравку лица. Инсталирани су додатни рабхолови за смештај 680 лица, успостављено је 1.200 додатних места у винтеризованим шаторима и око 630 додатних места у обичним шаторима без додатне опреме (кревет и грејање).

Поред постојећих центара, опредељене су још две локације, Моровић и Миратовац, за постављање објеката и шатора за ургентни смештај. Пренасељеност центара и ограниченост кретања због ванредних мера, имале су за последицу повећање тензија међу корисницима центара и повећање ризика који се односе на сигурност и безбедност у центрима. Комесаријат је био принуђен да врши релокацију лица из једних прихватних центара у друге како би се обезбедили минимални услови смештаја, избегли потенцијални проблеми у вези са хигијенским условима, смањила пренасељеност центара и спречиле тензије међу корисницима.

Највећи изазов био је свакако спречавање ширења заразе међу корисницима. Комесаријат је почео да спроводи интензивне мере превенције већ од половине фебруара 2020. године. Прописана су одговарајућа упутства за тражиоце азила као и директиве намењене запосленима усклађене са националним алгоритмом за превенцију и поступање у случају заразе. Хигијенски стандарди су подигнути на високи ниво и правовремено се отпочело са информисањем и едукацијом миграната смештених у центрима за азил и прихватним центрима. Такође, уведен је дневни билтен који се писао и штампао сваког дана и преводио на четири језика (енглески, француски, арапски и фарси) са циљем да лица буду свакодневно информисана о утицају корона вируса како у држави, тако и у свету.

Захваљујући благовремено предузетим мерама, у центрима није забележен ниједан позитиван случај на корона вирус.

Комесаријат је био принуђен да у ванредној ситуацији додатно збрине још 3.000 лица, што је за 50% већи број од редовних капацитета које је Република Србија определила за ове намене. Због ове ситуације, Комесаријат је у периоду март-мај имао 280 милиона РСД непланираних трошкова који су настали као последица епидемије корона вируса. Додатни трошкови настали услед непредвиђене ситуације износе преко 280 милиона РСД.

Утицај на саме тражиоце азила и мигранте је био вишеструк. Приступ здравственој заштити је био обезбеђен свим смештеним лицима. У свим центрима ангажовани су медицински тимови који се минимално састоје од лекара и медицинског техничара, а најчешће и психолога. Свим лицима, у складу са индикацијама обезбеђена је здравствена заштита и на секундарном и терцијарном нивоу. Национална Комисија за зарарне болести је припремила Протокол за поступање у случају сумње на корона вирус у центрима за азил и прихватним центрима. Сва лица која су имала индикације била су тестирана на вирус.

У циљу очувања психосоцијалног здравља, организоване су различите активности како би окупирали време ових лица кроз спортске активности, сађења дрвећа у оквиру центара, пројекције филмова, и слично, а поштујући социјалну дистанцу, колико је то могуће у оваквом виду смештаја. У неким центрима где за то постоји могућност, мигранти су се ангажовали на шивењу маски за њих и запослене, које су делили и волонтерима у локалној заједници. Без обзира на бројне мере које су предузете у циљу очувања менталног здравља, сигурно је да је дуготрајна изолација и неизвесност имала утицај и на психолошку добробит ових лица.

Ситуација је посебно изазовна за мигранте по питању образовања, јер морају да прате наставу српског наставног програма организовану на националним ТВ каналима и порталима и предају домаће задатке електронским путем. Школска деца у центрима суочена су са потешкоћама у праћењу српских школских програма због недостатка образовне опреме, укључујући телевизоре. Опрема је обезбеђена уз помоћ УНХЦР-а и УНИЦЕФ-а што је омогућило овој деци да заврше школску годину. Додатне потешкоће су биле незаинтересованост родитеља да се деца укључе у школски систем и преоптерећеност запослених тражилаца азила за време ванредног стања.

Будући да су невладине организације за време ванредног стања обуставиле поделу кеш картица корисницима центара за азил и прихватних центара у висини од 3.000 динара, може се рећи да постоје и економске последице пандемије. Додатно, од 27 тражилаца азила који су радно ангажовани, њих 10 је остало без посла за време ванредног стања.

Лица којима је одобрен азил у Републици Србији - избеглички статус и супсидијарна заштита

Убрзо након што је Србија прогласила ванредно стање, појавила се потреба за ширењем информација о ситуацији азилантима и мигрантима на матерњем језику. У сарадњи са СЗО и УНХЦР, припремљени су одговарајући материјали са информацијама о приступу здравственим установама, психолошкој подршци, ограничавању кретања, мерама здравствене превенције путем постера, летака као и путем телефона или друштвених мрежа.

Образовање у условима епидемије корона вируса, када су и одрасли и деца већину времена били затворени у затвореном простору, створило је нове потребе и препреке у школовању. Ситуација је посебно изазовна за лица којима је одобрен азил, који морају да прате наставу српског курикулума организовану на националним ТВ каналима и порталима и предају домаћи задатак електронским путем. Од 14 приватно смештене деце, 100% се суочавало са језичком баријером, недостатком уређаја за праћење онлајн предавања и неспособношћу родитеља да подрже напоре учења.

Од проглашења пандемије, 18 домаћинстава која се састоје од 33 лица којима је одобрен азил је пријавило губитак посла и прихода као последицу успоравања економије. Од овог броја, 24 лица су одрасле особе радне доби, а њихова просечна месечна плата је у Србији минимална плата која износи око 32.000 РСД динара. Међутим, како је већина лица са одобреним азилом запослена као помоћно особље или на сезонским пословима, питање је да ли ће послодавци позвати баш њих да наставе са радом. Може се закључити да треба очекивати повратак на посао са мањим капацитетом и нижим платама и да неће сва лица са одобреним азилом бити поново запослене.

Прилог 1: Листе табела и графикана

Табеле

Табела 1: Издате визе у 2020. години према држављанству и полу подносиоца захтева за визу, Извор: Министарство спољних послова

Табела 2: Прекогранична покретљивост у Републици Србији у 2020. години, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 3: Државе чији су држављани најбројнији у имигрантској популацији у Републици Србији у 2019. и 2020. години, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 4: Најбројнија имигрантска популација у Републици Србији у 2019. и 2020. години, према држављанству и полу, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 5: Лица којима је издато одобрење за привремени боравак први пут, према држављанству у 2020. години, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 6: Одобрења привременог боравака издата први пут према основи одобрења, 2019. и 2020. година, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 7: Одобрења привременог боравака на основу рада издата први пут 2019. и 2020. године, према држављанству, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 8: Одобрења привременог боравака на основу спајања породице издата први пут, 2019. и 2020. година, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 9: Одобрења привременог боравака по основу школовања издата први пут, 2020. година, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 10: Одобрења привременог боравака издата први пут према полу, за 2019. и 2020. годину, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 11: Одобрења привременог боравака важећа на крају 2020. године, према држављанству, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 12: Одобрења привременог боравака важећа на крају 2020. године, према основи одобрења, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 13: Странци стално настањени у Републици Србији у 2020. години, према држављанству, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 14: Странци стално настањени у Републици Србији према основи настањења у 2019. и 2020. години, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 15: Страни држављани који су у Републици Србији боравили по основу рада у 2020. години, према држављанству, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 16: Број издатих радних дозвола странцима са привременим бораваком у 2020. години, према држављанству, Извор: НСЗ

Табела 17: Број издатих радних дозвола странцима са сталним бораваком у 2020. години, према држављанству, Извор: НСЗ

Табела 18: Странци који су се налазили на евиденцији НСЗ 31.12.2020. године, према држављанству

Табела 19: Странци који су се налазили на евиденцији НСЗ 31.12.2020. године, према старости

Извор: НСЗ

Табела 20: Странци који су се налазили на евиденцији НСЗ 31.12.2020. године, према образовању, Извор: НСЗ

Табела 21: Странци који су се пријавили на евиденцију НСЗ у 2020. години, према држављанству, Извор: НСЗ

Табела 22: Странци са важећим дозволама за привремени боравак на основу школовања, на крају 2020. године, према држављанству, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 23: Новопримљени држављани Републике Србије у 2020. години, према претходном држављанству, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 24: Држављани Републике Србије који су у 2018. и 2019. години регистровани као новопристигли имигранти у европским земљама које достављају податке Еуростат-у, Извор: Еуростат

Табела 25: Лица чији је улазак у Републику Србију одбијен, према држављанству и разлогу одбијања у 2020. години, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 26: Број лица којима је изречена мера отказа боравка у 2019. и 2020. години, према држављанству, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 27: Број држављана других држава и лица без држављанства којима је изречена заштитна мера удаљења странца са територије Републике Србије, према држављанству, 2020. година, Извор: Министарство правде

Табела 28: Број држављана других држава и лица без држављанства којима је изречена заштитна мера удаљења странца са територије Републике Србије, према старости, 2020. година, Извор: Министарство правде

Табела 29: Број држављана других држава и лица без држављанства којима је изречена заштитна мера удаљења странца са територије Републике Србије, према разлогу удаљења, у 2020. години, Извор: Министарство правде

Табела 30: Држављани других држава и лица без држављанства којима је изречена мера безбедности протеривања из земље због кривичног дела, према старости, 2020. година, Извор: Министарство правде

Табела 31: Број остварених добровољних повратака у земље порекла у 2020. години, Извор: ИОМ

Табела 32: Жртве трговине људима према држављанству, 2019. и 2020. година, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 33: Жртве трговине људима према полу и старости, 2019. и 2020. година, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 34: Жртве трговине људима према врсти експлоатације и полу, 2019. и 2020. година, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 35: Приказ формално идентификованих жртава трговине људима према врсти експлоатације, узрасту и полу, 2020. година, Извор: Центар за заштиту жртава трговине људима

Табела 36: Приказ структуре идентификованих жртава трговине људима у односу на земљу експлоатације и узраст, 2020. година, Извор: Центар за заштиту жртава трговине људима

Табела 37: Број пресуда против лица која су починила трговину људима изречених у 2019. и 2020. години, према врсти пресуде, Извор: Министарство правде

Табела 38: Број лица која су осуђена за кривично дело трговине људима, према старости, 2020. година, Извор: Министарство правде

Табела 39: Издате потврде о регистрацији странца који је изразио намеру да поднесе захтев за азил у Републици Србији у 2020. години према држављанству, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 40: Издате потврде о регистрацији странца који је изразио намеру да поднесе захтев за азил према месту изражавања намере, 2020. година, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 41: Број поднетих захтева за азил према држављанству, 2020. година, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 42: Првостепене одлуке о захтевима за азил према врсти одлуке у 2019. и 2020. години, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 43: Захтеви за реадмисију према држави, полу и старости повратника у 2020. години, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 44: Сагласности на захтеве за враћање држављана Републике Србије према споразумима о реадмисији у 2020. години, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 45: Број повратника по основу Споразума о реадмисији за 2020. годину у зависности на ком граничном прелазу су регистровани, Извор: Министарство унутрашњих послова

Табела 46: Број повратника евидентираних у Канцеларији за реадмисију по полу, 2020. година, Извор: Комесаријат за избеглице и миграције

Табела 47: Повратници који су евидентирани у Канцеларији за реадмисију према држави из које су враћени, 2020. година, Извор: Комесаријат за избеглице и миграције

Табела 48: Повратници који су евидентирани у Канцеларији за реадмисију према старости, 2020. година, Извор: Комесаријат за избеглице и миграције

Табела 49: Повратници који су евидентирани у Канцеларији за реадмисију према радном статусу, 2020. година, Извор: Комесаријат за избеглице и миграције

Табела 50: Повратници који су евидентирани у Канцеларији за реадмисију према образовном статусу, 2020. година, Извор: Комесаријат за избеглице и миграције

Табела 51: Листа показатеља за праћење реинтеграције повратника по основу Споразума о реадмисији у Републици Србији, 2020. година, Извор: Комесаријат за избеглице и миграције

Табела 52: Избегличка популација у Републици Србији према држави порекла, 2019. и 2020. година, Извор: Комесаријат за избеглице и миграције

Табела 53: Избегличка популација у Републици Србији према старости, 2020. година, Извор: Комесаријат за избеглице и миграције

Табела 54: Број избеглица по окрузима у Републици Србији, 2020. година, Извор: Комесаријат за избеглице и миграције

Табела 55: Број интерно расељених лица по окрузима у Републици Србији, 2020. година, Извор: Комесаријат за избеглице и миграције

Табела 56: Расељена лица која су се вратила у АП Косово и Метохију према општини повратка, полу и старости у 2020. години, Извор: Канцеларија за Косово и Метохију

Табела 57: Расељена лица која су се вратила на АП Косово и Метохију у 2020. години, према општини и начину повратка, Извор: Канцеларија за Косово и Метохију

Табела 58: Процене броја становника у Републици Србији за период 2001-2020. године, Извор: РЗС

Табела 59: Процене броја становника у Републици Србији за период 2001-2020. године, према типу насеља и полу

Табела 60: Упоредни преглед досељеног и одсељеног становништва у Републици Србији према полу, 2019. година

Табела 61: Мигрантско становништво према типу насеља и полу, 2019. година (унутрашње миграције)

Табела 62: Мигрантско становништво према старосним групама у Републици Србији, 2019. година (унутрашње миграције)

Графикони

Графикон 1: Издате визе у 2020. години према држављанству подносиоца захтева за визу, Извор: Министарство спољних послова

Графикон 2: Државе чији су држављани најбројнији у имигрантској популацији у Републици Србији у 2020. години, Извор: Министарство унутрашњих послова

Графикон 3: Одобрења привременог боравка важећа на крају 2020. године, према основу одобрења, Извор: Министарство унутрашњих послова

Графикон 4: : Страни држављани који су у Републици Србији боравили по основу рада у 2020. години, према држављанству, Извор: Министарство унутрашњих послова

Графикон 5: Захтеви за реадмисију према полу повратника, 2020. година, Извор: Министарство унутрашњих послова

Графикон 6: Повратници који су евидентирани у Канцеларији за реадмисију према националности, 2020. година, Извор: Комесаријат за избеглице и миграције

Графикон 7: Број становника у Републици Србији за период 2001-2020. године, Извор: РЗС

Анекс 1

МАТРИЦЕ ЗА ПРАЋЕЊЕ СТРАТЕШКОГ ОКВИРА У ОБЛАСТИ МИГРАЦИЈА

У претходне две деценије у оквиру континуираног реформског процеса јавних политика Републике Србије, усвојен је значајан број стратешких докумената за област миграција. Поред докумената јавних политика које директно уређују поједине области миграција или положај специфичних категорија миграната и у другим секторским документима јавних политика такође су садржани циљеви, активности и мере релевантне за област миграција и/или положај миграната. Додатни ниво представљају и документа јавних политика која су у директној вези са процесом преговора са Европском унијом. Бројност стратешких докумената, мулти-секторска и комплексна природа феномена миграција, као и захтевни реформски процеси условили су потребу израде Матрице за праћење стратешког оквира у области миграција (Матрица) као практичног алата који ће пружити оквир за хоризонтално и вертикално сагледавање релевантног оквира јавних политика у области миграција. Сврха Матрице је да омогући лакши процес планирања, праћења и извештавања о спровођењу јавних политика, а нарочито идентификовању области које нису обухваћене стратешким плановима, као и избегавању понављања и преклапања појединих мера. Значај увођења практичног алата који ће омогућити ефикасније праћење имплементације јавних политика препознат је и у оквиру Акционог плана за Поглавље 24 -Правда, слобода и безбедност (*Активност 1.1.5. Израдити методологију за праћење имплементације докумената јавних политика у области миграција*).

По угледу на четири кључна стуба политике миграција у оквиру Европске уније полазна основа су четири кључне области: азил, ирегуларне миграције, управљање границом и легалне миграције. До сада су припремљене матрице за области ирегуларних миграција и управљање границом, припремљене у оквиру пројекта *Подршка систему управљања миграцијама у Републици Србији*, финансираног од стране Владе Швајцарске преко Државног секретаријата за миграције и у целости се могу наћи на сајту Комесаријата за избеглице и миграције.⁶ За област азила, у оквиру вишегодишњег пројекта „Регионална подршка на заштиту осетљивом управљању миграцијама на Западном Балкану и у Турској“ уз подршку Европска агенција за подршку азилу, Канцеларија за азил и Комесаријат за избеглице и миграције израђују матрицу за праћење Закона о азилу и привременој заштити (Службени гласник Р. Србије, бр. 24/2018), док ће матрица за област радних миграција бити припремљена уз подршку Глобалног програма "Миграције за одрживи развој", узимајући у обзир да се релевантан стратешки оквир тренутно унапређује и да очекује скоро усвајање акционог плана за спровођење Стратегије о економским миграцијама за период 2021.-2027. године ("Службени гласник РС", број 21/2020).

Методологија

Матрице које су припремљене за област ирегуларних миграција и управљање границом дају могућност праћења усвојених циљева, мера и активности на четири нивоа: **први ниво**, даје могућност прегледа стратешких докумената (стратегија и пратећих акционих планова) који садрже циљеве, мере и активности које се односе на ирегуларне миграције/управљање границом (хоризонтално праћење у матрици), **други ниво**, пружа могућност праћења према скуповима активности идентификованим у јавним политикама (вертикално праћење у матрици), **трећи ниво**, пружа могућност праћења дефинисаних скупова активности (области у матрици) у оквиру једног стратешког документа. Узимајући у обзир политички, стратешки и реформски значај Ревидираног акционог плана за поглавље 24- Правда, слобода и безбедност, као и Циљева одрживог развоја, релевантни стратешки документи повезана су и овим документима, што представља **четврти ниво** праћења.

⁶

https://kirs.gov.rs/media/uploads/Matrice_za_pracenje_relevantnih_strateskih%20AC_dokumenata_u_oblasti_upravljanja_granicom.pdf
https://kirs.gov.rs/media/uploads/Matrice_za_pracenje_relevantnih_strateskih%20AC_dokumenata_u_oblasti_iregularnih_migracija.pdf

За припрему Матице, коришћена су следећа стратешка документа (односно важећи акциони планови уколико су развијени):

Област ирегуларних миграција:

- Стратегија супротстављања ирегуларним миграцијама у Републици Србији за период од 2018. до 2020. године;
- Стратегија интегрисаног управљања границом у Републици Србији 2017 – 2020;
- Стратегија за управљање миграцијама
- Стратегија реинтеграције повратника по основу споразума о реадмисији
- Стратегија превенције и сузбијања трговине људима, посебно женама и децом и заштите жртава за период од 2017. до 2022. године
- Национална стратегија за младе за период од 2015. до 2025. године
- Стратегија превенције и заштите од дискриминације за период од 2014. до 2018. године
- Национална стратегија за спречавање и борбу против тероризма за период 2017–2021. година

Област управљања границом:

- Стратегија супротстављања ирегуларним миграцијама у Републици Србији за период од 2018. до 2020. године
- Стратегија интегрисаног управљања границом у Републици Србији 2017 – 2020.
- Стратегија за управљање миграцијама
- Национална стратегија за спречавање и борбу против тероризма за период 2017–2021. година

У релевантну матрицу су унете све мере из наведених стратешких докумената које су релевантне за неведену област управљања миграцијама.

Мере су разврстане по следећим областима рада:

ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ИНФРАСТРУКТУРНИ КАПАЦИТЕТИ - у оквиру ове области систематизоване су мере/активности које се односе на кадрове, обуке, координацију надлежних институција, опрему, праћење података, израду и анализу оперативних планова,

ИЗМЕНЕ ЗАКОНОДАВНОГ ОКВИРА - у оквиру области систематизоване су мере/активности које се односе на измене закона и стратешких докумената, праћење примене прописа.

ПРОЦЕДУРЕ/ОПЕРАТИВНИ РАД - у оквиру области систематизоване су мере/активности које се односе на предузимање радњи, поступање и процедуре

ЗАШТИТА - у оквиру области систематизоване су мере/ активности које се односе на пружање заштите и заштиту рањивих категорија

ИНФОРМИСАЊЕ - у оквиру области систематизоване су мере/ активности које се односе на информисање јавности, сензитивисање актера и локалних заједница и сарадњу са медијима,

САРАДЊА СА АКТЕРИМА И УЛОГА ЛОКАЛНИХ САМОУПРАВА - у оквиру области систематизоване су мере/активности које се односе на локалне самоуправе, међудржавну сарадњу, институције ЕУ, међународне и организације цивилног друштва, академску заједницу.

За потребе публикавања у оквиру Миграционог профила Републике Србије припремљени су кључне информације доступне у матрицама, док су комплетне матрице доступне на интернет страници Комесаријата за избеглице и миграције Републике Србије.

Анализа матрица

ИРГУЛАРНЕ МИГРАЦИЈЕ

У укупно осам стратешких докумената, 95 различитих мера је предвиђено за спровођење у циљу достизања стратешких циљева Републике Србије у области ирегуларних миграција. Највећи број мера припада групи која за циљ има подизање институционалних капацитета и инфраструктуре, више од трећине од укупног броја мера у овој области. Даље су предвиђене мере које за циљ имају унапређење нормативног оквира, сарадње са различитим актерима на националном и локалном, као и међународном нивоу, и заштита права миграната (од 13 до 15 мера по области). Најмање мера предвиђено је у области оперативног рада и информисања (по девет мера за сваку област).

Такође је значајно да су поједине мере, нарочито оне које се односе на права миграната предвиђене у неколико различитих стратешких докумената, а да је значајан број мера које се односе на унапређење великих информационих система (укључујући и EURODAC) део Стратегије интегрисаног управљања границом. Такође се може уочити покривеност различитих категорија миграната који се могу наћи у нерегуларном положају: лица која незаконито бораве на територији РС, повратници по основу споразума о реадмисији, жртве трговине људима, али и генерално мигранти у рањивом положају. На крају, овакво препознавање проблема миграната у већем броју стратешких докумената упућује на закључак да су ирегуларне миграције препознате као феномен који тражи мултисекторски рад.

УПРАВЉАЊЕ ГРАНИЦОМ

Четири стратегије релевантне за област управљања границом предвиђају више од 120 мера. Као и у области ирегуларних миграција, највећи број мера спада у групу институционални капацитети и инфраструктура, али је овде удео ових мера значајно већи и представља више од 60% свих мера. Истовремено, ни једна мера која се односи на информисање јавности, корисника и других заинтересованих страна, као ни мере које се односе на заштиту миграната нису предвиђене овим стратешким документима.

Као што је и очекивано, највећи број мера је предвиђен самом Стратегијом интегрисаног управљања границом, затим Стратегијом за управљање миграцијама, док је број мера у другим стратешким документима које могу допринети бољем управљању границом минималан.

Закључак

Припремљене матрице указују да је унапређење институционалних и инфраструктурних капацитета препознато као кључно за реформе и даље унапређење система управљања миграцијама у Републици Србији. Такође се коришћењем матрица уочава да у појединим областима нема довољно јасних мера које се односе на заштиту права миграната. Даљом анализом и укрштањем података из матрица могуће је значајно лакше идентификовати преклапања, али и недостатке у стратешком оквиру, што треба да омогући да се ревидирање постојећих и развијање нових политика базира на чињеницама. Такође, матрице ће омогућити лакшу евалуацију постојећих политика од значаја за управљање миграцијама.